SALA DE LECTURA

flacara

anul XXXIV
29 (1 570)
VINERI 19 IULIE 1985

săptămînal editat de frontul democrației și unității socialiste

Mai unit și mai mîndru
ca oricînd,
poporul român se prezintă astăzi
la sărbătorirea a două decenii
de la Congresul al IX-lea
al partidului,
acea inspirată clipă de istorie
în care și-a redobîndit
conștiința de sine, rostită astfel, ca o inconfundabilă acreditare în fața eternității sale și a întregii umanități :

PARTIDUL – CEAUȘESCU – ROMÂNIA

Mai unit și mai bucuros ca oricînd de înfăptuirile sale,
poporul român cinstește generoasa clipă de istorie
în care, recuperînd moștenirile
alese ale trecutului și întemeindu-și
pe propria voință și trudă demnitatea
și strălucirea prezentului, și-a dobîndit
dreptul inalienabil la un viitor măreț ;
O face cu firească, adînca și neslăbita
convingere
că marile împliniri ale Epocii Ceaușescu
își află nesecatul izvor în gîndirea
novatoare și fapta cutezătoare
a bărbatului
ridicat, în acel istoric iulie 1965,
de voința comuniștilor și a națiunii
în fruntea
partidului și statului,
a genialului gînditor
și conducător revoluționar care dă nume
spre veșnicie acestor ani de aur
ai istoriei noastre.

Mai unit și mai încrezător ca oricînd
în plinătatea nădejdilor sale,
poporul român,
la sărbătorirea celor două
glorioase decenii, așază
în gînd, în simțire, în faptă,
ca un nepieritor și neprețuit grăunte de aur :
dragostea
recunoștința
încrederea
nestrămutata voință de a-și urma neabătut
marele său conducător
spre împlinirea a noi și noi decenii de glorie
și slavă în cartea neamului românesc.

Dar noi, uniți în orice vreme,
Am fost, vom fi învingători

1965 – 1985: decenii de glorie ale istoriei românilor

Letopiseț de țară nouă

Împlinim două decenii de cînd trăim într-o Românie nouă, operă a celui de-al IX-lea Congres al partidului, înfăptuită cu mîinile și cu sufletul întregului neam de la Dunăre și Carpați. Împlinim două decenii de cînd Congresul al IX-lea al partidului — pisc peste piscurile **marii noastre istorii, eveniment-corolar al revoluției, focar de idee și faptă al celor mai nobile file din cartea patriei — l-a ales la cîrma destinului național pe omul care, cu dragostea lui pentru țară, cu fermitatea sa comunistă, cu energia sa, cu forța demiurgică a muncii, cu inițiativa și inteligența sa veșnic treze, cu spiritul său novator, cu excepționala sa clarviziune, a întărit, prin girul său personal, noul drum al României și al românilor, simbolizîndu-l cu numele său : NICOLAE CEAUȘESCU.**

Vor trece anii, România noastră va fi alta, se va împodobi cu noi străluciri ale vetrei și ființei ei, dar nimeni nu va uita vreodată acea capacitate cosmică de transfigurare a peisajului și a vieții pe care anul 1965, anul Congresului al IX-lea, anul alegerii în fruntea partidului și a națiunii a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a avut-o în devenirea noastră. Stăm practic, și vom sta mai departe, cît vom dăinui pe acest pămînt, în prelungirea acelui istoric moment, pe care l-am potențat și îl potențăm mereu, prin fapte ce legitimează și întăresc mandatul de nețărmurită încredere pe care partidul și țara l-au încredințat ilustrului lor ales. Nu vom uita niciodată acel moment, pentru că atunci, ascultînd cuvîntul-program al cîrmaciului rostit la tribuna marelui forum al comuniștilor, am realizat, pentru prima oară, consonanța istorică a socialismului cu libertatea reală, cu dreptatea reală, cu democrația reală, cu independența reală, cu țara și cu nevoile ei reale. Nu vom uita niciodată acel moment, pentru că atunci, pentru prima oară, prin vocea cea mai autorizată a neamului, am denunțat infirmitatea istorică a revoluției prin sloganuri, instaurînd revoluția prin acțiune, prin faptă vie, deschis și ferm închinată mai-binelui acestui popor.

Și viața ne-a îndreptățit, la o scară de nevisat, speranțele și încrederea. Astăzi, la două decenii de la Congresul redeșteptării noastre, nimeni, oricine-ar fi și oriunde s-ar afla, nu poate spune că punctele fundamentale din magistralul cuvînt-program rostit de secretarul general al partidului la tribuna marelui forum din iulie '65 n-au fost onorate în chip exemplar. Toate aceste puncte s-au întrupat în marea civilizație a României de azi, România Epocii Ceaușescu, **țară nouă, aflată la o altă vîrstă și la o altă forță istorică, tot atît de diferită de peisajul social de care s-a despărțit precum sînt de diferite la noi anotimpurile, iarna monocromă și rece față de policromia toridă, încărcată cu roade, a scînteietorului iulie. Trăim azi într-o țară în care, într-o epocă mai scurtă decît cea a lui Ștefan, mai scurtă decît vremea lui Mircea cel Bătrîn, mai scurtă decît vremea lui Mircea ori Brâncoveanu, s-a înfăptuit în deplinătatea lui acel vis de mărire și slavă a României profețit de luminații bărbați ai neamului, încercat cu spada de voievozi, hrănit cu sînge de Horea și Tudor Vladimirescu, năzuit cu toată ființa de suflarea românească din toate timpurile. Trăim într-o țară ce ne așază, pe zi ce trece, în rîndul forțelor mari, al umanității mari, pe care le poți bizui. Trăim sub un veac frămîntat de recesiuni și crize, într-o țară care, în numai două decenii, și-a sporit de șase ori puterea industriei, orientînd-o spre ramuri de vîrf, spre tehnici de vîrf, și-a ridicat construcții cum puține pe lume sînt (Canalul Dunăre—Marea Neagră, transfăgărășanul, metroul, noul centru civic al Bucureștilor), și-a dublat potențialul productiv al agriculturii, și-a edificat un standard de viață material și spiritual care, măsurat prin milioane de locuințe moderne, prin orașe și sate rectitorite din temelii, printr-o impresionantă eflorescență a științei, culturii și artelor, a făcut și face ca distanța dintre efort și răsplata lui să se scurteze mereu, echivalînd calitatea** muncii, cu calitatea vieții. **Trăim într-o țară a omului, închinată omului, trăim într-un timp deschis, prielnic muncii, prielnic valorilor, prielnic înfloririi personalității umane. Trăim, sub generoasa zodie a** Epocii Ceaușescu, **în epoca personalității unui întreg popor, relevată prin milioane de destine ce altădată nu s-ar fi putut realiza, sau nu s-ar fi putut realiza așa cum s-au realizat în acești denși și fertili ani constructivi. Iar realizarea acestor destine — care fiecare în parte și toate laolaltă exprimă la modul cel mai înalt emanciparea unui întreg popor, devenit o singură ființă cu munca și cu creația sa majoră — constituie una dintre cele mai mari izbînzi, poate cea mai mare din cîte ne definesc. O spune însuși cititorul României de azi, încununînd cu elogiul său frunțile milioanelor de fii ai țării uniți într-un singur șuvoi creator :** „Mersul nostru înainte este rodul activității tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, al întregului popor, strîns unit în jurul partidului — forța politică conducătoare a națiunii noastre socialiste". **E o înaltă semnificație a rolului** națiunii, **factor ignorat într-o întreagă epocă, e o înaltă și pregnantă supunere a destinului național la legitatea popor sau timp, strălucită expresie a democrației noastre, a acelui cadru — „unic în felul său", cum elocvent și pe drept l-a definit președintele României — care asigură în chip programatic și efectiv participarea maselor la conducerea țării, și nu ca simplă prezență, ci ca act creator. Noile forme, structuri, organe, organisme și instituții ale democrației noastre, cuprinsă în cea mai largă organizație națională — Frontul Democrației și Unității Socialiste, prezidat de însuși tovarășul Nicolae Ceaușescu —, sînt revelante în acest sens, ele avîndu-și ca model și ca sursă zămislitoare partidul însuși, care în anii Epocii Ceaușescu și-a sporit încontinuu rolul conducător și și-a restaurat cu noblețe chipul, amplificîndu-și propria democrație, perfecționîndu-și stilul și metodele de activitate. În concepția secretarului general, partidul nu trebuie să fie un „emițător de directive" situat undeva, sus, deasupra maselor, ci o forță vie, acționînd în însuși miezul de foc al vieții, un partid al oamenilor, dirijîndu-i prin însuși aportul nemijlocit, liber și conștient al acestora. Vizitele de lucru pe care, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, le-a întreprins neobosit prin țară — prin toată țara acestor ani, transformată în vast cabinet de lucru, de consultare cu națiunea, de cunoașterea realităților și de redimensionare a lor sub semnul noului — dau concepției secretarului general o strălucită acoperire în aurul faptei.**

Trăim astfel într-o țară în care, pentru întîia oară, ca firească urmare a noii noastre democrații, s-a înfăptuit ca factor de permanență — și ca factor motor al înaintării pe toate planurile — unitatea de interes, de simțire și ideal a tuturor fiilor ei, indiferent de profesie, de naționalitate, de vîrstă, constituiți în marele bloc de granit al națiunii noastre socialiste. Trăim într-o țară în care, pentru întîia oară, ideile și idealurile pe care le răspicăm în auzul lumii sînt ferm urmate, în primul rînd, de noi înșine. Trăim într-o țară care, ridicată în admirația lumii prin impetuoasa-i ascensiune în progres și civilizație, și-a cucerit, în același timp, un universal prestigiu prin inițiativele ei de pace, de colaborare și de concordie, prin aportul de rațiune și echilibru pe care-l înscrie în confruntarea de interese — deseori detonantă — dintre state și grupuri de state, prin implicarea majoră și responsabilă în problemele decisive pentru soarta umanității, a acestei prea încercate și agitate umanități al cărei ritm trece și prin noi, a cărei respirație o propulsăm adesea.

Toată această titanică operă, echivalînd cu o nouă țară și cu nou loc al ei pe harta geografică și spirituală a lumii, poartă în conștiința noastră a tuturor, numele tovarășului Nicolae Ceaușescu. Poartă numele celui mai iubit fiu al acestui neam, de cea mai apăsată trebuință acestui neam, poartă numele omului care, prin gîndul și prin creația sa, prin iradianta putere a exemplului său de abnegație și devoțiune întru slujirea și străjuirea destinelor României, a devenit un uriaș generator de energie națională, atrăgînd după sine masele, milioanele. Poartă numele celui care, cu o unică forță și cu o unică îndrăzneală, ținînd de patriotismul său ardent, de viziunea sa revoluționară, de inegalabila sa capacitate de concepție și de prospecție a noului, de profunda cunoaștere a realităților și nevoilor țării și de înalta știință a prevederii mersului fenomenelor sociale, a înlăturat, hotărît, niște concepte osificate, niște false măsuri, niște șabloane și niște dogme, a izolat niște grave erori politice, a detronat niște mai vechi aserviri, a căror silnică implîntare în viața noastră condamna la arierare și la secătuire forțele vii ale națiunii, făcînd ca un val de aer proaspăt să pătrundă în toate celulele societății, irigîndu-le cu noi și vitale seve. Poartă numele omului care, într-o încordată răspîntie a istoriei, confruntată cu mari probleme, a știut să cîștigă o soartă a națiunii în care luptele, eforturile, zbuciumul, contradicțiile, căutările s-au decantat, prin timp, în roade tot mai impresionante, cu firescul cu care natura își concentrează culorile și contrariile în opere cu rezultate fundamentale. Poartă numele secretarului general al partidului, al întîiului președinte al Republicii noastre socialiste, al neasemuitului cîștigător de neam și țară, nimbat de aura unui planetar prestigiu, al înaintemergătorului pe care, cu ficrbinte dragoste și însuflețire, îl urmează, în nobilul și eroicul său demers, un întreg popor, mîndru de a-i fi contemporan, nesovăit în a-i împlini chemările, comandamentele și îndemnurile privind prezentul și viitorul României socialiste și comuniste.

Privit din balconul sărbătoresc al acestor zile aniversare, înalt ridicat peste țară, viitorul — așa cum îl prefigurează Directivele Congresului al XIII-lea al partidului — ne așază, din nou, în rîndul umanității mari, ne așaz. într-un moment de vîrf, de apoteoză istorică, dar și de mari, de complexe cerințe ale istoriei. Sînt cerințe care — așa cum tovarășul Nicolae Ceaușescu, în stilul de frontală abordare a problemelor cruciale ale înaintării noastre ce-i este propriu, le-a răspicat la recenta Plenară Comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — pretind, mai intens ca oricînd, efort, pretind, în magistrala formulare a secretarului general, ca toți fiii acestui pămînt „să acționeze cu toată fermitatea în spirit revoluționar și cu deplină răspundere pentru îndeplinirea sarcinilor pe care le are fiecare în sectorul lui de activitate", pentru „a servi fără nici un fel de rezervă cauza generală a socialismului și comunismului, a păcii, a bunăstării națiunii noastre, a independenței României". Cerințe izvorîte din viață, dictate de viață, reformulate cu o nouă vigoare chiar în aceste zile, cînd, ca expresie a prețuirii și a recunoștinței cărturarilor și savanților patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales membru titular și președinte de onoare al Academiei R.S. România : „Să avem întotdeauna — **sublinia, cu acest prilej, cititorul noii Românii, al economiei, culturii și științei ei** — o atitudine critică față de tot ceea ce este vechi și perimat, înlăturînd fără teamă tot ce nu mai corespunde noilor realități. Să promovăm cu îndrăzneala tot ce este nou, acționînd în orice împrejurări ca adevărați revoluționari".

Resimțim cu toții, ca întotdeauna, dreptatea și adevărul cuvîntului secretarului general. Resimțim, ca întotdeauna, povara, dar și conștiința necesității, și marea mîndrie de a fi autorii unor eforturi apte să răspundă nădejdilor care din veac scînteiază pe chipul țării.

Epoca Nicolae Ceaușescu — **epoca celor două decenii de glorie care s-au scurs de la Congresul al IX-lea al partidului — ne e teafără temelie pentru aceste eforturi, pentru viitorul de aur crescut din ele.**

ILIE PURCARU

În cuprinsul revistei

MARILE CTITORII ALE EPOCII CEAUȘESCU

4 — 5
Dreptul la istorie, dreptul la viitor

6 — 7
Vocația construcției, sentimentul duratei

8
Descătușarea energiilor creatoare

10 — 11
Cultul muncii, al creației, noua demnitate a creatorului

12 — 13
Socialismul cu poporul, pentru popor

14 — 15
Cîntarea României

16
Noua calitate a vieții

17
Renașterea satului românesc

18 — 19
Bucuria fiecărei case

20 — 21
O patrie liberă, independentă, demnă

O voce ascultată și respectată pe întreaga planetă

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

FRONTUL DEMOCRAȚIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE

Între numeroasele și amplele manifestări omagiale desfășurate în aceste zile în cinstea aniversării a două decenii de la istoricul Congres la IX-lea al P.C.R. s-a înscris și sesiunea de comunicări științifice organizată de Consiliul Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste. În telegrama pe care participanții la această sesiune au adresat-o tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, exprimînd cele mai alese sentimente de stimă, profundă dragoste și fierbinte recunoștință, se arată :

Dumneavoastră, mult iubite și stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, vă revine meritul nepieritor de a fi gîndit și elaborat, de a fi promovat cu fermitate căile și modalitățile de ridicare pe o nouă treaptă, superioară, a întregului proces de construcție revoluționară. Ideile dumneavoastră s-au concretizat în mărețul și atoteuprinzătorul edificiu al democrației noastre muncitorești-revoluționare, la temelia căruia se află autoconducerea muncitorească atît în industrie și agricultură, cît și în știință, învățămînt, cultură, în toate domeniile de activitate.

Din inițiativa și cu aportul dumneavoastră hotărîtor a fost creat Frontul Democrației și Unității Socialiste, care prin caracterul său larg reprezentativ face posibilă exprimarea intereselor tuturor organizațiilor de masă și obștești, practic ale întregului popor, asupra problemelor fundamentale ale dezvoltării societății românești. În cadrul acestui organism politic atoteuprinzător a luat ființă Organizația Democrației și Unității Socialiste, care a condus la ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a democrației noastre muncitorești revoluționare, la întărirea și mai puternică a unității întregului popor în jurul partidului, în lupta pentru edificarea socialismului și comunismului în patria noastră.

Acționînd în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea partidului, pe baza îndrumării și a indicațiilor dumneavoastră de fiecare zi, organizațiile sindicale, de tineret și femei, organizațiile democrației și unității socialiste, cooperatiste, uniunile de creație, asociațiile și societățile științifice, consiliile oamenilor muncii își sporesc puterea de cuprindere și mobilizare a celor ce muncesc la înfăptuirea neabătută a politicii interne și internaționale a partidului și statului, capacitatea de a canaliza energiile și inițiativa maselor populare spre țelul unic al înălțării patriei pe culmile civilizației socialiste și comuniste.

Dumneavoastră ați militat și militați cu hotărîre pentru instaurarea respectului față de legile țării, pentru lărgirea permanentă a drepturilor și libertăților cetățenești, pentru adîncirea continuă a democrației noastre socialiste. Alături de organele puterii și administrației de stat, ați inițiat și promovat activ controlul oamenilor muncii, Tribuna democrației, discutarea largă a proiectelor de legi și hotărîri, dezvoltarea continuă a formelor de conlucrare a partidului cu masele de oameni ai muncii, de împletire tot mai organică a existenței sale cu cea a întregului popor.

Partidul a găsit întotdeauna cele mai bune căi pentru mobilizarea întregului popor la realizarea grandioaselor programe de dezvoltare economico-socială a țării, care au conturat imaginea plină de dinamism a perioadei ce a intrat definitiv în conștiința poporului drept cea mai rodnică din istoria României, pe care cu înaltă mîndrie patriotică o numim „Epoca Ceaușescu".

Călăuzit de dumneavoastră cu clarviziune revoluționară, partidul nostru a stabilit o strategie în deplină concordanță cu nevoile și posibilitățile țării, cu interesele și aspirațiile întregului popor. Uriașele victorii obținute de societatea românească în perioada care a trecut de la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român sînt nemijlocit legate de activitatea dumneavoastră neobosită, de gîndirea și acțiunea cu totul originale ce vă sînt proprii, de înalta capacitate pe care ați dovedit-o și o dovediți permanent de a defini într-o concepție nouă, superioară și profund ancorată în realitatea noastră, țelurile, căile și metodele privind înaintarea neabătută a României către formele superioare ale socialismului.

Cadrul politico-organizatoric cu adevărat democratic pe care l-ați creat este infinit superior oricăror forme ale așa-zisei democrații burgheze, în care drepturile și libertățile proclamate formal sînt anulate în practică de grave inegalități de ordin economic, social și politic. Democrația noastră socialistă este autentică și deplină tocmai pentru că are la bază proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, sistemul autoconducerii muncitorești-revoluționare, partidul exercitîndu-și rolul de forță politică conducătoare împreună cu clasa muncitoare, cu toți oamenii muncii, cu întregul popor.

Dumneavoastră ați creat un sistem politic nou, original, de înaltă eficiență socială, care a descătușat energiile creatoare ale maselor populare, conferind întregului Program de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a țării spre comunism dimensiunile unei opere de adevărată renaștere națională, semnificațiile unor transformări istorice radicale, în centrul cărora se află omul, afirmarea plenară a personalității sale, fericirea întregului popor.

Sesiunea științifică ce omagiază împlinirea a 20 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al partidului a dat încă o dată expresie sentimentelor de nețărmurită dragoste, de înaltă considerație și de fierbinte recunoștință pe care le nutresc față de dumneavoastră, conducătorul încercat și iubit al partidului și statului nostru, toate forțele sociale și politice ale țării, întregul popor român.

Mîndri de faptul că România socialistă de astăzi oferă lumii tabloul însuflețitor al unei societăți caracterizate prin forță și vitalitate, alcătuită din clase și categorii sociale prietene, care participă efectiv, sub conducerea partidului, la hotărîrea propriului lor viitor liber, demn și prosper, ne angajăm, mult stimate și iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, să vă urmăm cu devotament și credință în tot ceea ce gîndiți și întreprindeți spre binele patriei și poporului, să facem totul pentru înfăptuirea neabătută a hotărîrilor istorice ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, a măreților programe de dezvoltare economico-socială a României în cel de-al VIII-lea cincinal și, în perspectivă, pînă în anul 2000.

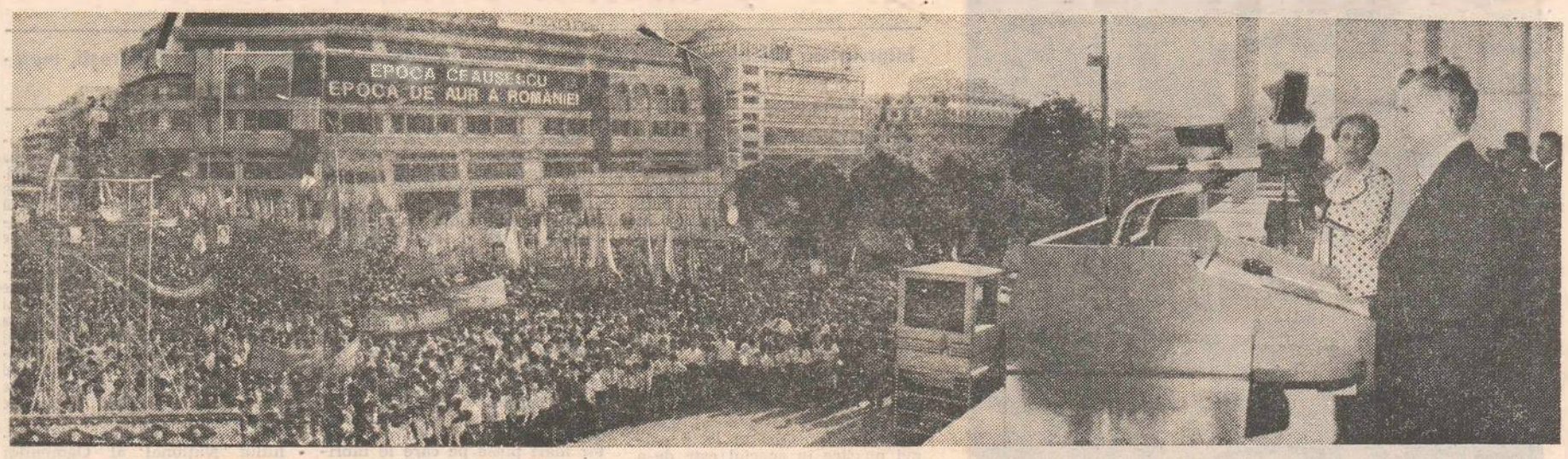

O uriașă forță

Reunirea tuturor forțelor politice și sociale într-un front comun, într-o unitate dominată de ideea progresului social, a bunăstării și dezvoltării țării reprezintă una din cele mai generoase idei de organizare a vieții politice pe care România o datorează în exclusivitate președintelui Nicolae Ceaușescu. Creat în 1968, Frontul Democrației și Unității Socialiste, idee generoasă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel care a dat democrației noi valențe, noi forme și a pus bazele unui sistem care, prin eficiența sa, prin modul în care contribuie la progresul multilateral al societății, s-a afirmat ca model de viață democratică, de reunire și organizare a forțelor politice ale societății noastre socialiste.

Afirmat pe voința istorică de unitate a poporului român, Frontul Democrației și Unității Socialiste asigură coeziunea poporului în jurul Partidului Comunist Român în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului. A reuni toate forțele în slujba unui ideal nobil, a crea cadrul de manifestare a energiilor creatoare, a da fiecărula posibilitatea de a contribui direct, practic, eficient la viața politică a țării, la stabilirea deciziilor de interes particular sau general, toate acestea reprezintă valențele unei democrații tinere, afirmate în Epoca Nicolae Ceaușescu, care și-a demonstrat viabilitatea și eficiența în toate marile înfăptuiri ale acestui timp eroic. **„Întărirea continuă a unității și coeziunii întregului popor, a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, constituie o uriașă forță motrice a construcției socialismului și comunismului în România"**, spunea președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin participarea conștientă a fiecărui cetățean al patriei la viața politică a țării se realizează această unitate, această coeziune politică, spirituală, de aspirații și voință. Cu un timp în urmă, pentru mulți oameni, a face politică însemna cel mai adesea a-și face datoria la locul de muncă. Participarea acestei categorii numeroase la viața politică a țării se reducea la însăși activitatea de producție, cadrul de manifestare, de participare la viața politică lipsind cu desăvîrșire. Intuiția președintelui Nicolae Ceaușescu de a reuni toate organizațiile politice, de masă și obștești într-un front comun, de a crea cadrul organizatoric pentru participarea la viața politică a țării și pentru cetățenii care nu erau membri ai partidului comunist, cei care spuneau cu jenă că „sînt fără de partid", a trecut proba de foc a realității, aceasta dovedind că Frontul Democrației și Unității Socialiste este o reuniune de forțe puternice, direcționate fericit spre înflorirea patriei noastre socialiste. Statul socialist român, stat al democrației muncitorești revoluționare, beneficiază acum de un sistem democratic în care toți cetățenii țării sînt chemați să-și spună cuvîntul despre viitorul ei. Țelul nostru al tuturor este mai binele României. Președintele Nicolae Ceaușescu a creat forme și organisme pentru ca punctele de vedere, propunerile și voința cetățenilor să se materializeze prompt și eficient în viața tuturor. Crearea forumului democrației, cum a fost denumit și cum a intrat în conștiința vieții politice de la noi, Congresul Frontului Democrației și Unității Socialiste, desfășurat anul acesta pentru a treia oară, a validat pe deplin măsurile și inițiativele, ideile de perfecționare și a stabilit noi căi de acțiune pentru activizarea și mai puternică a tuturor forțelor politice, instituindu-se ca for suprem în ierarhia democratică din țara noastră. Toate treptele de existență a democrației, toate formele de participare a oamenilor muncii la conducerea vieții economice și politice sînt consecința benefică a existenței Frontului Democrației și Unității Socialiste. De la adunările generale și consiliile oamenilor muncii, existente în unitățile economice, pînă la formele de control muncitoresc care în țara noastră beneficiază, ca nicăieri în lume, de o lege care dă muncitorilor dreptul deplin de control asupra activității economico-sociale, inclusiv asupra celei desfășurate de organele de stat, sistemul democrației inițiate, fundamentate și perfecționate de președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu își dovedește viabilitatea, profunda sa legitimitate. Frontul Democrației și Unității Socialiste, ctitorie strălucită a Epocii Nicolae Ceaușescu, prin realizarea unei convergențe a energiilor creatoare petrecută în perioada imediat următoare Congresului al IX-lea al P.C.R., înseamnă un șir de izbînzi nu numai în înnobilarea democrației, ci și o contribuție sporită la realizarea sarcinilor de plan, la îndeplinirea obligațiilor de economisire a energiei, de recuperare și reciclare a materialelor refolosibile, la aplicarea invențiilor și inovațiilor.

Prin structura, obiectivele și activitatea sa, Frontul Democrației și Unității Socialiste este chiar oglinda și simbolul profundelor transformări revoluționare, petrecute în structura socială a țării, de omogenizare continuă a societății, de reunire a tuturor categoriilor sociale în vederea înfăptuirii mărețului țel — înflorirea României socialiste. El se înfăptuiește printr-o unire a tuturor, prin înfrățirea în cuvînt și în faptă a tuturor oamenilor muncii, a tuturor fiilor țării, în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Crearea Organizațiilor Democrației și Unității Socialiste, în 1979, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu a însemnat implicarea responsabilă în viața politică a țării a peste patru milioane de oameni, o uriașă forță socială angajată în realizarea unor sarcini de mare răspundere și de adîncă semnificație patriotică. **„În cadrul sistemului democrației noastre socialiste,** spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, **Frontul Democrației și Unității Socialiste deține un rol de cea mai mare însemnătate, afirmîndu-se tot mai mult ca formă superioară de unire și coordonare a eforturilor întregii națiuni, de manifestare a voinței și hotărîrii poporului nostru de a realiza programul construcției socialiste și comuniste, de a-și făuri în mod conștient viitorul luminos, liber și demn".** Viitorul luminos, liber și demn al națiunii, operă exclusivă a cetățenilor României, nu poate fi însă împlinit decît într-o atmosferă de pace și colaborare în lume. Apelurile către națiunile lumii, lansate de către Frontul Democrației și Unității Socialiste, reprezintă voința, hotărîrea și dorința fierbinte de pace a poporului nostru, afirmată răspicat de la toate tribunele cu ecou din lumea contemporană de cel mai legitim reprezentant, ilustrul cîrmaci al vremii noastre, președintele Nicolae Ceaușescu.

Aniversarea a două decenii de la alegerea în fruntea partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel care a inițiat unul dintre cele mai ample sisteme democratice din lumea contemporană, are valoarea unei sărbători, a unui simbol. România este țara tuturor celor care îi doresc mai binele și pentru triumful lui dau tot ce au mai bun, muncesc cu dăruire și participă cu răspundere la fiecare pas spre viitor, spunîndu-și cuvîntul, ducîndu-l la îndeplinire și dînd faptelor încărcătura de aur a vremii pe care o trăiesc. Răspunsul tuturor celor uniți în acest larg front al democrației naționale este pe măsura sacrificiului și dăruirii președintelui Nicolae Ceaușescu. Este chiar chipul de azi al țării.

BOGDAN NISIPOIU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

DREPTUL LA ISTORIE, DREPTUL LA VIITOR

Industria românească, o industrie de nivel mondial

Interviu cu Nicolae Lazăr, frezor la Întreprinderea de mașini grele București, membru al Consiliului Național al Oamenilor Muncii.

— Stimate tovarășe Lazăr Nicolae, ne aflăm aici, într-una dintre cele mai puternice cetățile muncitorești din România, Întreprinderea de mașini grele din București. Am venit la dvs să ne vorbiți despre devenirea în timp, în cei douăzeci de ani care s-au scurs de la Congresul al IX-lea, a acestei uzine făuritoare de uzine, cu mari implicații asupra întregii economii românești. Fiindcă de la nivelul tehnicii ultramoderne din această mare uzină putem privi și putem observa devenirea întregii industrii românești !

— Într-adevăr, întreprinderea noastră este o realitate cu care România socialistă se poate mîndri. Este uzina ctitorită de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, intrată în funcțiune la mai puțin de un an de la Congresul al IX-lea al partidului. În noaptea de 29 spre 30 iunie 1966 se turna șarja de debut la primul cuptor electric de 50 tone de oțel.

— Să apelăm la memorie: am aici unul din marile proiecte ale acelui istoric congres, al IX-lea, în care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, spunea : **„Și în viitor în centrul politicii partidului nostru rămîne industrializarea țării, dezvoltarea cu precădere a industriei grele, în special a industriei constructoare de mașini — fără de care nu sînt posibile ridicarea patriei noastre la un grad înalt de civilizație și bunăstare, înaintarea spre comunism“.** Concret, cum s-a aplicat în practică, aici, la I.M.G.B., acest proiect ?

— Mă tem că n-o să aveți nici timp și nici spațiu să vorbiți despre toate realizările noastre, ale industriei în general. Dezvoltarea industriei grele, a uzinei noastre în special este de-a dreptul spectaculoasă : inițial uzina se compunea dintr-o oțelărie cu două cuptoare de 50 tone și unul de 10 tone oțel, o secție de turnătorie și una de forjă — dotată cu o presă de 6 000 tone forță. Atît și nimic mai mult. Zestrea de azi este uriașă : patru mari fabrici — metalurgică de piese grele, de utilaj complex, de utilaj energetic, de echipamente nucleare compun întreprinderea în care lucrez alături de multe mii de oameni. Uzina noastră s-a dezvoltat, viața o dovedește, sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, așa încît am ajuns să executăm, astăzi, toată gama de piese forjate și turnate necesare economiei românești și char exportului. Din 1981 încoace, specialiștii de la oțelărie au asimilat peste 150 mărci noi de oțeluri, unele de prioritate mondială · oțeluri necesare industriei navale, aeronautice, oțeluri care rezistă pînă la minus 200 grade Celsius, fără să crape. Aici am atins performanțe rar întîlnite : turnarea lingourilor de pînă la 250 tone, iar în perioada imediat următoare, poate chiar pînă la 23 August, vom turna lingouri de 400 tone, din care se va forja rotorul pentru turbina de 700 MW a centralei nucleare electrice de la Cernavodă.

— Un alt proiect al Congresului al IX-lea viza dezvoltarea energetică a țării prin construcția de centrale termice și hidrocentrale și tot de atunci se prevedea că „în anii următori vom începe utilizarea energiei nucleare pentru producerea energiei electrice și termice“, proiect care, după cîte știm, e pe cale să devină realitate ?

— Executăm azi, aici, întreaga gamă de turbine termice: de la unu pînă la 700 MW, turbine care pleacă să doteze toate termocentralele economiei naționale, iar multe pleacă la export — în Filipine,Siria, Turcia, în viitor chiar și în China. Executăm linii complexe de compresoare pentru combinatele chimice și tot pentru industria chimică executăm reactoare de uree. Fabricăm motoare gigant de 55 Mw pentru echiparea fabricilor de ciment, generatoarele de curent aferente acestor turbine. Un produs de excepție, premieră tehnică națională, e grupul de 700 Mw, aferent centralei nuclearo-electrice de la Cernavoda, proiect la Congresul al IX-lea, realitate azi. În viitor vom fabrica turboagregatul de 1 000 Mw pentru alte centrale nuclearo-electrice.

— Din cele spuse de dvs. pînă acum rezultă că lucrați într-o întreprindere unde înzestrarea tehnică se află la nivel mondial, dar performanțele de producție sînt competitive cu cele realizate de mari și prestigioase firme din lume ?

— Altfel n-am putea justifica o astfel de dotare ! Un confrate, al dvs. numea uzina noastră **un poligon al unicatelor**, pentru că întreaga producție a uzinei este o producție de unicate : niciodată un produs nu seamănă cu celălalt. Să ne oprim, de pildă, la fabrica de utilaj complex, urmărită foarte îndeaproape de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Executăm aici cilindrii de laminor pentru toate combinatele metalurgice și siderurgice din țară : Galați, Hunedoara, Oțelu Roșu, Reșița, Călărași, Tîrgoviște. Succesele acestor mari combinate, ale acestor industrii depind, deci, de calitatea acestor mari piese pe care le fabrică aici colectivul nostru de oameni ai muncii. Executăm cuptoare electrice de elaborat oțel, de pînă la 100 tone, convertizoare de pînă la 160 tone, toată gama de piese forjate, produse care merg la toate unitățile industriale din țară, unele chiar în țări cu industrii dezvoltate, cum este, de pildă, R.F. Germania. Executăm toate tipurile de caje pentru laminoare, prese pentru lipit benzi de cauciuc și pentru industria chimică ; executăm fabrici întregi de ciment de 3 000 tone capacitate zilnică, cu care am echipat toată țara — Medgidia, Alejd, Fieni, Hoghiz — și pe care acum le exportăm în Iugoslavia, Irak, China, Pakistan, Egipt. De la noi pleacă morile cu bile și autogene, pentru combinatele miniere, fabricile de peletizare a minereului, pe care le exportăm în Turcia și India, prăjinile grele de foraj de înaltă tehnicitate, pe care le vindem în Brazilia, Polonia, India, Iugoslavia, reductorul și subansamblele pentru excavatorul gigant folosit în industria minieră. Ce-ar însemna ca o parte măcar din aceste imense bogății ale economiei românești să nu se bucure de calitatea, de competitivitatea necesare, cerute pe piața internă și externă ? Ar însemna că nu ne facem datoria, că n-am fi pe măsura încrederii acordate nouă de către conducerea partidului și statului nostru, de tovarășul Nicolae Ceaușescu personal. Producția realizată de noi este însă competitivă, comparabilă cu producțiile celor mai prestigioase firme de profil de pe mapamond, este la nivelul dotării de nivel mondial, așa cum au afirmat-o mulți conducători de state care au vizitat întreprinderea de mașini grele București.

— Dar oamenii ce condiții de viață au ?

— Peste 90 la sută dintre cei ce muncim aici, la I.M.G.B., locuim în cartierul Berceni, un adevărat oraș-satelit al Capitalei. Unii dintre cei mai tineri s-au născut în acest cartier, sînt legați de uzină ca de propriul lor loc natal. Mai e nevoie să spun că toți locuiesc în apartamente confortabile ? Avem un liceu propriu în care pregătim schimbul de muncitori de mîine, o fabrică de produse culinare care asigură hrana miilor de oameni prin cele 12 microcantine muncitorești, avem cămine de nefamiliști, unele situate pe primele locuri pe Capitală, avem toate condițiile pentru a munci și a trăi în pace. Poate de aceea, sau poate așa se explică și faptul că din 1965 pînă în prezent producția industrială a uzinei noastre a crescut de cca 75 ori ! iar industria de azi a României este de șase ori mai puternică decît în anul 1965. S-a dezvoltat mult industria chimică, industria minieră, industria navală și industria aeronautică, electronica și robotica. Dezvoltarea, în aceste ritmuri, a industriei românești, a făcut posibilă apariția, în Epoca Ceaușescu, pe noua hartă a țării, a unor noi și uriașe obiective economice, unele de decenii și secole în visul poporului nostru : Canalul Dunăre — Marea Neagră, salbele de hidrocentrale de pe cele mai importante rîuri românești și de pe Dunăre, platformele de foraj marin, Transfăgărășanul, metroul bucureștean, în curînd Centrala atomoelectrică de la Cernavodă, podurile de peste Dunăre și cîte altele !

La Plenara Comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — unde am dezbătut și adoptat în unanimitate planul unic de dezvoltare economico-socială pe 1986, primul an al cincinalului 1986—1990, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne înfățișa dezvoltarea viitoare a industriei românești, a economiei naționale, chipul nou al patriei de mîine. Sarcini noi și deloc ușoare ne revin și nouă, în special în recircularea și refolosirea materiilor prime, dar unde încă de pe acum ne înscriem cu bune rezultate : pe semestrul întîi al acestui an, de pildă, din totalul de 54 000 tone de metal, 63 la sută l-am recuperat, solicitînd de la furnizori numai fier de primă fuziune — elaborat în convertizoare.

— Care va fi dotarea cu mașini și utilaje a industriei românești în viitor ?

— Și în viitor va trebui să dotăm cu mașini și utilaje toate ramurile industriei, cunoscut fiind faptul că cca. 80 la sută din mașinile și utilajele pentru întreaga economie se realizează de către oamenii noștri, ai acestui sector al construcțiilor de mașini. „Trebuie să intensificăm, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, automatizarea, robotizarea, introducerea tehnicii celei mai avansate și a noii tehnologii în toate domeniile“.“ Și toate aceste realizări prezente și viitoare au ca scop înflorirea patriei, creșterea nivelului de trai al nostru, al tuturor ! Iată realitatea, iată forța celor douăzeci de ani ai Epocii Ceaușescu, un adevăr ce nu poate fi contestat de nimeni, din nici o parte a lumii !

NICOLAE GRIGORE ■

● Economia națională dispune în prezent de fonduri fixe în valoare de 2 614 miliarde lei, din care peste 90 la sută au fost puse în funcțiune după 1965. ● Fondurile fixe din economie au crescut de 16 ori. ● Venitul național a crescut în medie anuală de 8,4 la sută, devansînd ritmul de 7,6 la produsul social. ● Industria s-a dezvoltat într-un ritm mediu anual de circa 10 la sută. ● Retribuția medie netă a personalului muncitor a ajuns la peste 2 925 lei, de trei ori mai mare decît în 1965. ● După 1965 s-au dat în funcțiune peste 8 541 capacități noi de producție, ceea ce înseamnă că, în medie, în fiecare zi din această perioadă a fost pusă în funcțiune cîte o capacitate de producție importantă. ● Azi în România se realizează 60 de tone de oțel la 3 minute, un tractor la 4 minute, un televizor la 49 de secunde, 1 000 de rulmenți la 3 minute, 1 autoturism la 3 minute.

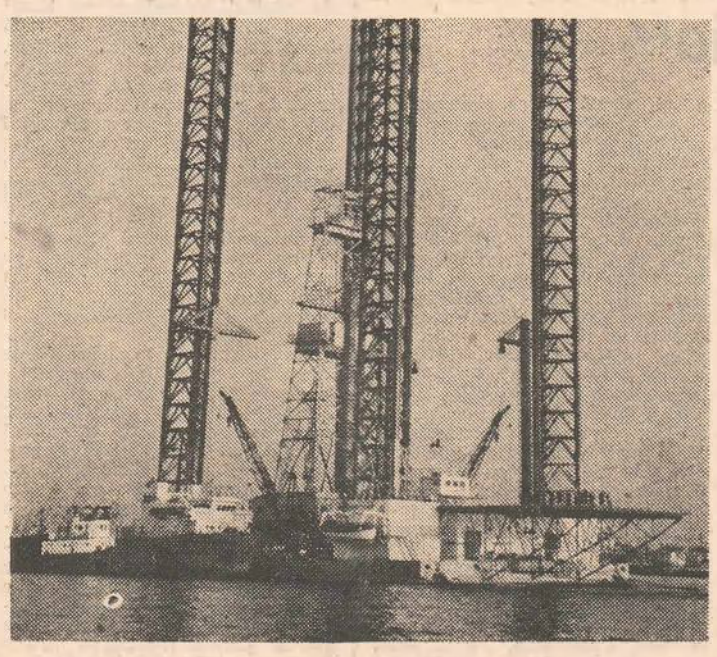

De profesie sondor marin

Urmînd mediana Dunării și coborînd odată cu ea spre vărsare, spre ireversibila ei odihnă, m-am oprit la Constanța, pe marea platformă portuară, acolo unde, pe o înaltă turlă de foraj scrie cu litere mari de tipar — PETROMAR. În cel mai nou domeniu al economiei naționale, forajul marin, un domeniu în care sîntem de o vîrstă cu lumea întreagă. Acum 20 de ani era pionierat chiar în cele mai avansate țări industriale ale planetei și între care s-a angajat curînd și România. Angajare cutezătoare la inițiativa secretarului general al partidului, inițiativă, ca atîtea altele, avîndu-și sorgintea într-o gîndire de economist modern de înaltă ținută științifică pentru care energetica asigură baza și progresul întregii societăți.

Un elicopter obosit la sol pe o mică pistă din beton, cît un șotron de copii, aflată chiar în pragul sediului întreprinderii. Aducea din largul mării un schimb de lucru, urmînd să îmbarce pe celălalt. M-am furișat la un colț și mi-am zis „Nu aleg, va fi primul care coboară". (Adică eroul reportajului meu). A sărit zvelt din „carlinga" elicopterului un bărbat tînăr, mai curînd un băiat, îmbrăcat sport și cu o geantă de voiaj în mînă de parcă ar fi venit din vacanță. „Cum vă numiți?". Se uită mirat. „Petrea Fercu". „Cîți ani aveți?". „28, dar de ce acest interogatoriu ?". „Pentru că vreau să aflu cum ați ajuns aici, de ce tocmai dumneavoastră pe care vă cheamă Petrea Fercu, dintre atîția tineri din România, lucrați pe o platformă de foraj marin, un loc de muncă fascinant încă pentru lumea întreagă ?". Dă din umeri și-și deapănă simplu biografia, chiar amenințîndu-mă că este una foarte comună. N-a trăit nici războaie, nici tragedii, n-a trăit nici nedreptăți, nici reabilitări ci, pur și simplu, s-a născut (într-o familie de țărani de prin părțile Bacăului, ca penultimul din 5 copii), s-a dus la școală și a învățat, ca toți copiii generației sale, opt clase generale, apoi s-a dus la profesională. A ales-o pe cea de petrol, fiindcă în județul Bacău miroase a petrol în orice parte te-ai afla, Comănești și Moinești fiind glorii ale petrolului românesc, cu adinci istorii. A absolvit în 1974, la Moreni și a fost ales să lucreze ca sondor în prospecțiuni geologice, între căutătorii de certitudini, ceea ce înflăcărează imaginația și mintea unui adolescent. Și astfel a început contopirea sa cu o mare idee politică, de politică economică a președintelui Ceaușescu, de a ne bizui cît mai mult pe resursele noastre, dar pentru asta e nevoie de o muncă devotată de a le descoperi, identifica și da la lumină. S-a avîntat într-un periplu dur și bărbătesc, dar ambițios prin geografia țării, sondînd în straturile ei geologice, după țiței, după cupru, după orice fel de substanțe utile pentru materii prime. În 1976 a ajuns la Palazu Mare. Atunci a văzut pentru prima oară marea. L-a fascinat și i-a șoptit că n-o va mai părăsi niciodată. Trebuie să-l înțelegem, sensibilități de adolescent, „aveam doar 19 ani" ! Se căutau sondori de nădejde pentru a fi pregătiți să lucreze pe cea de a doua platformă de foraj marin ce urma să plece în larg. Era momentul cînd „Gloria" se acoperea de glorie în căutările ei, iar „Orizontul" chiar urma să ia în stăpînire orizontul acvatic și să înceapă aceeași misiune geologică de foraj pentru hidrocarburi pe malul românesc al platformei continentale a Mării Negre. În iulie 1976, băiatul care nu trecuse încă pragul adolescenței este selecționat să plece pe un vapor pentru „proba apei", pentru testul „răului de mare". Rezistă, încordîndu-și voința, stăpînindu-și viscerele, gata, gata să-l trădeze și să-i năruiască un vis. A învins. Pe 19 august, la 10 ore în urma platformei, alături de alți 50 de colegi de toate profesiile, dar aciuindu-se pe lîngă maistrul de foraj Ovidiu Diaconescu, pe lîngă sondorul șef Dumitru Stingaciu, pe lîngă sondorul Ionel Aguroaie, pe care îi simțea atunci, ca și acum, întocmai ca pe părinții și frații săi, s-a îmbarcat pentru „Orizont". După ce i-a zguduit bine o furtună cam de gradul IV, drept încă un examen și o avertizare cum că acolo nu rezistă decît cei puternici, a ajuns. În larg l-au mai surprins și furtuni-limită, de gradul VI, rarisime, survenind poate odată la 50 de ani în Marea Neagră, dar a rezistat și rezistă. Alături de toți ceilalți, și, mai ales, alături de „Orizont", care s-a comportat la fel de bărbătește. El, Petrea Fercu, moldoveanul din Sănduleni, a trăit satisfacții unice pentru o viață de om, de inscris în tratatele și cărțile industriei petrolului românesc. A forat prima gaură la o adîncime de peste 5 000 metri sub talpa mării. La 1 kilometru depărtare de țărm. Stînd acolo lîngă turla de foraj, cu atenția lamă de cuțit, ore în șir suspendat între cer și apă, la 40 de metri deasupra valurilor mării. Acolo, în larg, a fost primit în rîndurile membrilor de partid, acolo în larg, a avut cinstea ca secretarul general al partidului să-i strîngă prietenește mîna, ca semn de încredere în tineretul țării, în clasa muncitoare, în cea mai nouă categorie de petroliști. N-o să uite, era în octombrie 1976, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o vizită de lucru petroliștilor marini. Se afla în schimb, la post, în turla de foraj. Acolo, în larg, a fost promovat ca șef de echipă, în 1981, acolo în larg, i se dau misiuni speciale de lucru, cum sînt cimentările și tubajele după ce se perforează roca de dincolo de apă, căci este un muncitor de nădejde și de valoare. Nu știe spre ce profesie va zbura, deocamdată, unicul său fiu, Vincențiu, acum la vîrsta întrebărilor și jocurilor cu rachete cosmice (jucării cu platforme de foraj marin n-au apărut încă, spune cu regret) dar „mi-ar plăcea să aibă curajul meu. Curajul să te avînți acolo unde este mai greu și mai nou".

CICI IORDACHE-ADAM

„Atomii umani" din petrochimie

Cînd s-a înscris la facultate, nu visa că va ajunge la pupitrul unuia din nucleele petrochimiei românești. Absolvise Liceul „Mihai Viteazul" din București, vestit pentru pregătirea în științele pozitive, îi plăcuse mult fizica și chimia, dar, pentru că nu se simțea atras de o carieră didactică, a hotărît să se înscrie la Facultatea de tehnologie a prelucrării petrolului și gazelor. Pe atunci, în Argeș, și cu atît mai puțin în comuna Suseni-Bogați, unde se născuse și unde-i sînt și acum părinții, nu se prea auzise de petrochimie; oricum, îl interesa să vadă practic ce se întîmplă cu moleculele, catenele și celelalte realități ale lumii chimiei, care pentru majoritatea dintre noi sînt numai „noțiuni", dar pe care el vroia să le „simtă", să le urmărească, să le stăpînească în mari retorte industriale.

A absolvit facultatea în 1965 și a fost repartizat la Combinatul de cauciuc sintetic din Onești, unde a lucrat aproape doi ani. În răstimpul ăsta, pe meleagurile natale se petrecuse un lucru ce avea să aibă mari implicații în viața socială și economică a județului și a întregii țări: la indicația secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, formulată cu prilejul unei vizite făcute în Argeș în primele luni de după Congresul al IX-lea, lîngă Pitești începea construcția unui adevărat colos industrial — Combinatul petrochimic.

În industria românească, ramura chimiei este, după cum se știe, printre cele mai tinere și — în anii Epocii Ceaușescu — cu o mare pondere în formarea venitului național ; iar în industria chimică, petrochimia este cea mai tînără și cu ponderea cea mai mare ; iar în petrochimie, combinatul de la Pitești este unitatea cea mai reprezentativă — și, mergînd în continuare pe raza acestor succesive cercuri concentrice, vom ajunge la inima acestui combinat, care este secția de piroliză II, condusă de inginerul Caval Gh. Ion. „După cei doi ani de muncă la combinatul din Onești m-am transferat aici, și pentru că eram mai aproape de casă, de părinți, dar și pentru a pune umărul la ridicarea acestui combinat care astăzi face cinste argeșenilor și țării întregi. Am lucrat mai întîi la piroliză I, a cărei capacitate este jumătate din cea a secției unde sînt acum coordonator. Piroliza e poreclită „mireasa combinatului", e cea mai complexă și cea mai sensibilă din întreg combinatul. Totul se desfășoară la grad și la milimetru, la cea mai mică abatere instalațiile automatizate se decuplează automat, paralizînd întreaga petrochimie. Lucrăm cu temperaturi între plus 850° C (la care se produce cracarea, ruperea moleculei de benzină) și minus 170°C (cînd se realizează separarea diferitelor produse)". Îmi vorbește calm, degajat de riscurile enorme ale unei greșeli cît de mici, de instalațiile de miliarde pe care oamenii secției sale le au în grijă, de producția de etilenă (în valoare de aproape trei miliarde anual), de anonimatul în care rămîn fapte, gesturi, întîmplări de care depind vieți de muncă și imense valori materiale. „Acești douăzeci de ani de muncă echivalează pentru mine, ca pentru toți oamenii acestei țări, ale căror destine au fost întrețesute de Epoca Ceaușescu, cu o mare șansă: șansa de a lucra în avanposturile petrochimiei românești, de a mă realiza profesional și social, la un nivel de performanță științifică și de responsabilitate umană pe care nu mi-l puteam imagina în copilăria sau în adolescența mea, petrecute pe dealurile Susenilor; așa cum nu cred că-și puteau imagina nici miile de tineri care dau viață acestui combinat, care fac, de fapt, petrochimia românească. Argeșul, ținut pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl cunoaște încă din tinerețe, a devenit în ultimele două decenii, un adevărat bastion al industriei românești — combinatul petrochimic și uzina de autoturisme fiind doar două din ctitoriile realizate aici după Congresul al IX-lea, la indicațiile și pe baza orientărilor secretarului general al partidului. Proiectate la scară individuală, aceste edificii reprezintă posibilitatea unei reale afirmări a personalității umane, a devenirii noastre ca oameni. Nu profesional știu dacă sînt 20 de ani de muncă puțini sau mulți pentru un om, dar ei au însemnat — toate faptele o dovedesc — enorm pentru colectivul nostru. Încă nu am tentația bilanțului, dar pot să spun că am satisfacția unei depline realizări pe toate planurile. Și că dragostea și recunoștința mea se îndreaptă, firesc, în aceste clipe, spre marele ctitor al țării și al destinelor noastre".

Privit „ din avion", un om din Combinatul petrochimic Pitești este ca o picătură într-o albie de fluviu, dar din acești „atomi" de inteligență și devoțiune profesională se compune viața unei întregi generații, echivalentă în cazul de față, cu viața unei ramuri industriale, de majoră însemnătate pentru avuția și forța României de azi. Inginerul Ion Gh. Caval este un astfel de „element component" — și dacă, apropiindu-vă de Pitești, nu veți mai zări flăcări împungînd cerul, să știți că la piroliza condusă de el randamentul instalațiilor s-a apropiat de cifra 1!

OCTAVIAN STIREANU

„Nici n-am visat să ajung ce sînt"

Doina Popa aproape că se sperie: să scrieți despre mine! ? De ce tocmai despre mine, cu ce sînt eu mai presus decît celelalte fete ?? Tocmai asta era, și i-am explicat, faptul că destinul ei, al unui om obișnuit, poate întruchipa pe cel al unei întregi generații de femei, cărora Congresul al IX-lea le-a oferit, ca nicicînd în istoria României, șansa celei mai depline realizări. Șansă pe care, concret, Doina Popa a știut s-o fructifice, ea, fosta țesătoare din 1965 (țesătoare semnificînd prima treaptă icrarhică), fiind pe punctul de a deveni acum maistru, avînd între altele și obligația de a forma tinerele cadre, asigurînd astfel schimbul de mîine și de poimîine al întreprinderii.

Maistrul Popa (varianta feminină a termenului nu prea se folosește, de ce oare ?) a plecat de la foarte puțin. Mai exact, dintr-o familie nevoiașă, cu 7 copii, în care doar tatăl muncea. Valabil, cum ziceam, pentru o întreagă generație, destinul ei e cu atît mai valabil pentru familia Bulgărea, cum se numea Doina ca domnișoară. Toți cei 7 frați au pornit-o spre industrie, Niculae, Gheorghe și Ion sînt și ei maiștri, reușind pe deplin, fie la „Metaloglobus", fie la „Aversa". Numai Doina a făcut excepție, optînd pentru „Mătasea Populară", dar nu regretă cu nimic. Întreprinderea aceasta, rectitorită în anii Epocii Nicolae Ceaușescu prin darea în folosință, în 1975, a unei capacități („hala nouă, o minunăție, largă și cu mașini de toată isprava, produse la „Unirea" Cluj , o recomandă) care a dublat producția, i-a oferit mediul propice devenirii, transformînd-o pe sfielnica de acum 15—20 de ani într-o muncitoare stăpînă pe meserie și pe viață, mereu fermă pe poziții, înțelegînd că se cuvine mai întîi să dea și apoi să ceară. Pentru a ajunge la această calitate, reprezentantă în C.O.M. și, în organizația de bază numărul 3-țesătorie, secretară de partid, a muncit mult și cu tragere de inimă, înțelegînd să răsplătească așa, prin recunoștință și sudoare, marea șansă dăruită de societate în acești ultimi 20 de ani, de a deveni om („dacă se poate, scrieți cu o mare"), de a se realiza pe toate planurile. Zice : nici n-am visat să ajung ce sînt și nici n-aș fi ajuns, nu mă îndoiesc de asta, dacă în fruntea țării nu s-ar fi găsit, înțelept, harnic și neobosit, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Acum, cînd se împlinesc 20 de ani de la alegerea sa la cîrma treburilor României, nu am cuvinte să-i mulțumesc pentru tot ceea ce a făcut pentru mine, pentru noi toți ! Adevărat patriot, adevărat om de omenie !

De sub mîinile ei harnice au ieșit nu doar țesături de vis („trebuia și trebuie să dau exemplu, doar am categoria cea mai înaltă, 5 cu 2"), ci și țesătoare de ispravă, ca Valentina Ionescu, Ileana Mihăiță sau Ecaterina Țecu. Le-a luat de la abecedar și le-a dus, dăruindu-le pilde bune, pînă la cuprinderea meseriei cu pricepere și răbdare, explicîndu-le și, mai ales, zicîndu-le, fără fumuri, „faceți ca mine !" Ca secretară de partid, răspunde și de O.D.U.S. Înființarea acestei organizații, o aud, a creat multor fete de la noi un alt statut, mai demn, determinîndu-le să se implice mai adînc în treburile colectivului. Florica Răducanu, s-o iau pe ea, sîntem prietene bune, pînă să intre în O.D.U.S. stătea de-o parte, acum face și se agită, se poate conta pe ea la orice acțiune, pune suflet.

Realizată pe plan profesional, în curînd va avea în subordine, ca maistru, 50 de lucrători și 60 de războaie („am crescut productivitatea cu 10 la sută, o vom crește, chiar anul acesta, cu 15"), Doina Popa are cu ce se lăuda și, ca să spun așa, în viața de toate zilele. După ce s-a căsătorit, în 1964, a locuit o perioadă lungă cu chirie. La noi, rămăsese Aneta, așa că a trebuit să căutăm o gazdă. Cu ce cîștigam noi, soțul fiind lăcătuș la „Vulcan", abia dacă ne ajungeam. „Mătasea" ne-ar fi dat apartament, numai acum, în 84 și 85, s-au repartizat 60 de locuințe, dar ne-ar fi dat la bloc, iar noi, obișnuiți cu lărgimea, visam o căsuță cu curte. Mama, cînd i-am spus ce și cum, a rîs : aveți gărgăuni, copii ! Statul ne-a împrumutat și, în 3 ani, ne-am mutat la noi, pe Enache Sandu 53, lîngă Depoul de pe Colentina. Crescînd retribuțiile, mai ales după acordul global, ne-am aranjat pe cinste, iar acum putem zice că am terminat : am făcut și interiorul, și exteriorul, și curtea. Băiatul e la înot și învață bine, sîntem sănătoși și, chiar dacă ne lipsesc atîtea, mașina urmează, că doar n-o fi frate-miu Ion mai breaz, sîntem mulțumiți. Nici nu trebuie să-i spun băiatului că înțelege și singur, doar e mare de-acum : munca în climatul de democrație și libertate instaurat după Congresul al IX-lea al partidului ne-au ajutat să devenim oameni, să transformăm visele în realități.

Așa se înfățișează, neînflorită, biografia fostei domnișoare Doina Bulgărea, azi comunista Doina Popa, maistru la „Mătasea Populară", reprezentativă, mai zic o dată, pentru o întreagă generație și un întreg timp, cel mai rodnic și mai cutezător din istoria României.

OVIDIU IOANIȚOAIA

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

VOCAȚIA CONSTRUCȚIEI, SENTIMENTUL DURATEI

„Am modelat țării o nouă geografie"

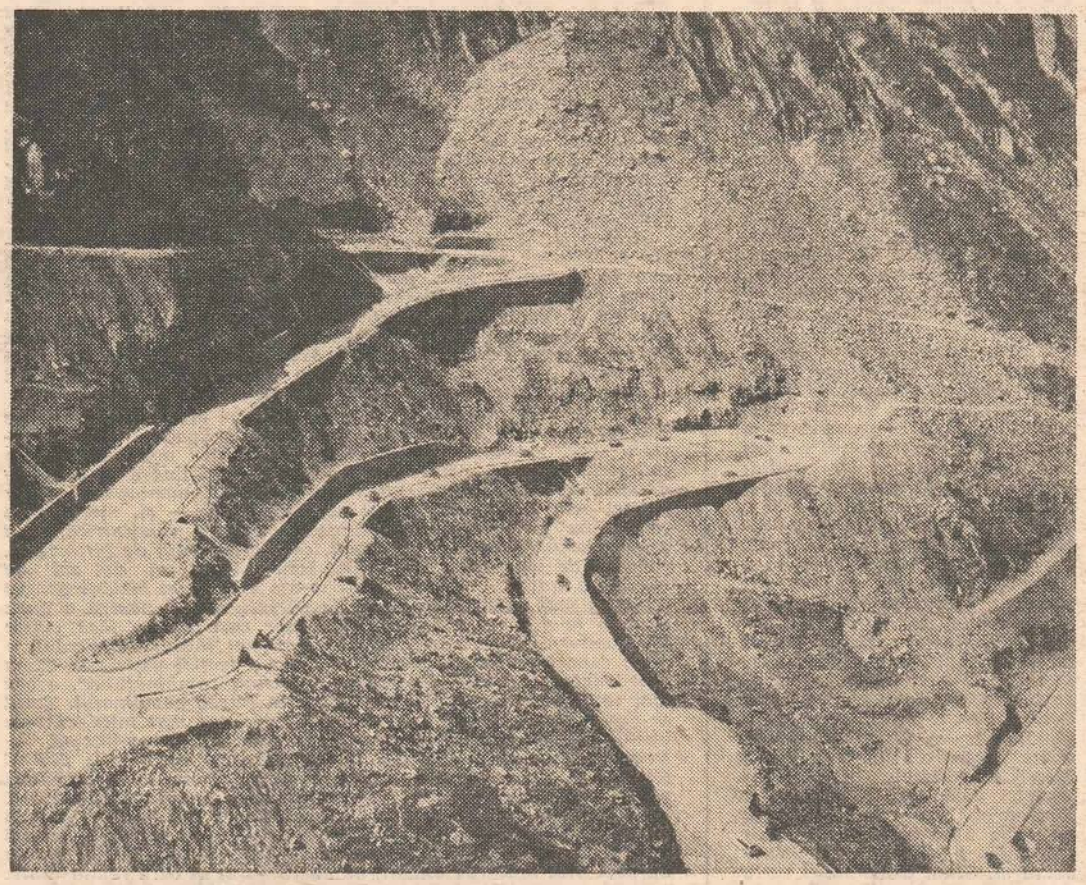

Îl întîlnesc la o oră de amurg — oră cînd își îngăduie o clipă de răgaz —, în apartamentul său de pe una dintre cele mai noi artere vechi ale Bucureștiului, încă în metamorfoză, 1 Mai. Este la masa de lucru. Operează ultima corectură la o voluminoasă carte. Îmi arunc ochii cu indiscreție și citesc **„Tehnologii pentru excavarea lucrărilor de construcții subterane"**. Mă surprinde și se justifică : „Îmi retrăiesc amintirile — tehnice — și de aceea scriu. Experiența celor care am luat-o de la zero și am înălțat o școală în construcțiile hidroenergetice, avînd lucrări de talie europeană și chiar internațională, sîntem datori s-o lăsăm și în file de carte generațiilor următoare. În fine, să lăsăm asta..."

— Dimpotrivă, să continuăm, pentru asta am venit, stimate inginer Alexandru Simionescu, faceți parte din generația, marea generație de pionierat a grandioaselor construcții românești care definesc cea mai efervescentă epocă din istoria Românici, Epoca Ceaușescu. Vă mai amintiți ? Ne-am cunoscut într-o iarnă, pe Someș, erați directorul grupului de șantiere al amenajărilor hidroenergetice de pe acest rîu.

— Cum să nu-mi amintesc, era prin 1971 sau '72. Ba nu, era precis în '71, abia venisem de pe Lotru și înjghebasem colonia de la Tarnița, de lîngă Cluj-Napoca. Începusem atacarea lucrărilor de la barajul și centrala Tarnița, barajul și centrala de la Mărișelu — a doua ca mărime după Lotru, de pe rîurile interioare ale țării, cu o putere instalată de 245 MG, barajul de la Fîntînele.

— Ați fost și pe Lotru ?

— Am fost și la Argeș, am fost și la Bicaz.

— Înțeleg de ce directorul general al trustului, inginerul Sălăgeanu, v-a recomandat pe dumneavoastră, viață, suflet și minte de constructor interferate nu numai cu biografia unor construcții-monument pentru România dar și cu destinele și biografia a mii și mii de oameni care le-au înălțat, cu care ați lucrat. Atunci, începeți cu începutul. Dați-ne cîte o secvență, măcar cîte o secvență din filmul amintirilor, al unui timp eroic trăit.

— Am terminat Institutul de mine în 1953, fac deci parte din primele promoții de ingineri formați după 23 August 1944. De ce am urmat Minele, firesc, sînt din Slănic Prahova ? ! De ce am ajuns la Bicaz, acolo unde pornise prima amenajare hidroenergetică din țară ? Am avut un coleg și prieten, Nicolae David, moț, din Apuseni, ai cărui bunic și străbunic fuseseră mineri. Și care avea la Bicaz o mulțime de rude mineri. Bicazul s-a început cu minerii și cu ceferiștii. Cu „bluzele albastre" de la Salva și de la Bumbești-Livezeni.

Prin '56—'57, unul dintre ei, era un celebru miner, Ionuț. El venea pe la cămin și ne vorbea ce lucruri extraordinare se petrec la Bicaz, era o flacără, ardea de entuziasm. Cînd am absolvit am plecat amîndoi acolo. Ministrul de mai tîrziu, Dumitru Mosora, era șeful grupului de șantiere tunel-uzină și ne-a primit cu mare căldură, dar n-avea decît două posturi, unul de inginer și unul de maistru de schimb. Eu l-am cerut pe cel de maistru. Ne-a arătat baraca și ne-am instalat. De-a doua zi am mers la schimb, la tunel-ieșire. Stăteam pe lîngă un maistru mai bătrîn să învăț meseria de miner pentru tunele ; se făcea pe vechea metodă folosită în tunelele de cale ferată, grea și dură, azi demult depășită. Oamenii erau, cum v-am spus, extraordinari, erau ca buldozerele, și cu conștiințe de cristal, proveniți dintre veritabilii eroi, brigadieri de la Salva și Bumbești. Cu unii am format apoi o familie, am lucrat împreună, ani și ani, cu Pavel Oțet, cu Tudor Moraru, Paul Tihaniuc, Alexandru și Gavrilă Pașca, oameni care au ajuns șefi de echipă, șefi de brigadă, chiar șefi de lot și care au format la rîndul lor nu zeci, mii și mii de muncitori de mare talie, pe care te puteai bizui oricînd și în orice situație. Am trăit niște vremuri eroice și cu oameni-eroi. Ca și inginerii Mosora, Nicolae Ștefan, Nicolae Florescu, Aurel Roșu și șeful lor, Ion Rusmănică, directorul tehnic, care a fost (s-a stins, din păcate, muncea cu o dăruire pînă la uitare de sine și la sacrificiu) unul dintre celebrii ingineri români. Acolo am învățat o meserie grea, la care peste cîțiva ani am renunțat, nu mai corespundea tehnic, în timp ce construiam, ne perfecționam tehnologiile, gîndeam tehnologii noi, eram înzestrați cu mașini, avansa mecanizarea...

— Scrieți despre toate astea în carte ?

— Despre lucrurile tehnice, desigur. Este o carte tehnică, totuși, nu de memorii sentimentale.

— Dar să fim și sentimentali !

— Cînd s-a terminat Bicazul, de fapt, cînd am străpuns tunelul, prin '57—'58, am pierdut, pentru că s-au împrăștiat prin multe locuri, peste 1 000 de mineri specializați în tunele și galerii de fugă pentru amenajări hidroenergetice. Nu exista o perspectivă în acest domeniu. Ea a apărut, după ce s-a început Argeșul, după 1965, la Congresul al IX-lea. A trebuit să umblu după ei prin toată țara să-i adun, se îndreptaseră prin toate zonele miniere, prin Maramureș, Valea Jiului, Schitu Golești... Au venit la chemarea noastră, dar se gîndeau „după aceea ce se întîmplă cu noi, ce vom face ?". A venit Congresul al IX-lea și au apărut vaste deschideri. Îmi amintesc perfect, eram cu ei la Rotunda, șef de lot la galeria de fugă, una dintre cele mai speciale și mai grele din toate construcțiile hidrotehnice din țară, chiar față de cele complexe pe care le-am realizat ulterior, și chiar din Europa, din cauza condițiilor geologice. Acolo s-au născut și desăvîrșit multe tehnologii originale ce ar fi putut fi brevetate, dar cine avea timp de așa ceva ? ! În Proiectul de Directive și apoi în Raportul prezentat Congresului de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se prevedeau între „Direcțiile de dezvoltare a României socialiste în următorii cinci ani", o atenție deosebită bazei energetice „acțiune care, necesitînd o perspectivă mai îndelungată, a impus elaborarea programului de 10 ani". Ce-a urmat, se știe și se vede, un grandios Program național de amenajare hidroenergetică al întregului bazin hidrografic al României. În 1966, s-a inaugurat Argeșul, personal de către secretarul general, acordînd, ca recompensă și stimă pentru oamenii care au înălțat nu numai o hidrocentrală, ci, cum spuneam, au conturat o școală românească în domeniu — barajul cu dublă curbură de la Vidraru, de concepție originală, proiectat de prof. Radu Prișcu, un unicat la ora aceea în Europa, și, mi se pare, este încă, și printre puținele din lume —, cîteva sute de ordine și medalii. Și eu am avut cinstea să mă număr printre cei distinși cu Ordinul Muncii, clasa a II-a. Familia noastră, a hidroenergeticienilor, se mărea, creștea impresionant. Din fiecare șantier s-au născut altele și altele. Erau în curs de desfășurare complexul de pe Dunăre, de la Porțile de Fier I, iar lucrările de pe Lotru au debutat chiar în 1965. De altfel, Lotru cam așa a început : noi, un număr de ingineri de la Bicaz și Argeș, am scris și am prezentat un proiect tovarășului Nicolae Ceaușescu, prin 1964, cînd era secretar cu probleme organizatorice al C.C. al P.M.R. Amenajarea de pe acest rîu a fost și rămîne una din cele mai reprezentative lucrări de mare cădere din Europa și poate chiar din lume. Cînd am plecat acolo, de la Argeș, după punerea în funcțiune a centralei, am luat totul de la cota zero, ne-am instalat niște rulote pe un prund de gîrlă, unde le-am tras cu buldozerele, nu exista măcar un drum de picior. Și am făcut totul, alimentație cu apă, cantină, școli, grădinițe, farmacie, inclusiv releu de televiziune...

— Știu, coloniile T.C.H., deși din barăci de scînduri, arătau și trăiau ca niște veritabile orașe și duceau cu ele pretutindeni, în vîrf de munte ori pe malul unei gîrle, o atmosferă, un spirit, un înepuizabil entuziasm și o stare eroică a muncii.

— Tehnic vorbind, Lotru a însemnat alte premiere, a început școala barajelor din arocamente, ca și transportul subteran pe pneuri, ca și construcția unui puț înclinat lung de 1 400 metri pentru galeria forțată a amenajării, executată după o tehnologie originală, prin aportul unui grup de ingineri de la șantierul Ciunget.

— Care cum se numesc ?

— N-are importanță...

— Pentru noi ar avea. Să vă desconspirăm atunci, acest grup era animat și condus de inginerul Alexandru Simionescu, inginerul șef.

— Numai cînd nu faci nimic nu ai idei ; invențiile s-au născut întotdeauna în vremea unor lupte, în vremea unor bătălii. Noi trebuia să cucerim o bătălie foarte importantă : energie și apă. Deși, aparent, avem multe cursuri de rîuri, nu sîntem totuși o țară bogată în această vitală resursă, apele noastre nu au debite mari și trebuie să strîngem cu grijă orice firișor, orice picătură. În acest scop, în complexul de la Lotru s-au amenajat peste 140 kilometri de tunele și peste 60 de captări secundare, un baraj mare de arocamente și încă 3 din beton și o centrală uriașă, dublă decît cea de la Argeș, cu puterea instalată cea mai ridicată de pe rîurile interioare, de 500 MG, și care s-a terminat într-un timp efectiv record. Am pornit în 1966 și s-a pus în funcțiune în 1971. Ne grăbeam, ne grăbim, un inimaginabil program ni se așezase în față. Debutase Programul Olt, Sălăgeanu era director la Sebeș, eu am plecat pe Someș, alții la Riul Mare în Retezat... La un moment dat, de unde eram 4 grupuri de șantiere, s-au desprins și format 12, pe care le avem la ora actuală răspîndite în peste 20 de județe. În plus, din acest nucleu de constructori, cu experiență tehnică și sudură morală, cu acel spirit de atașament și, pe drept spus, cu vocația sacrificiului, cu mîndria și, da, cu orgoliu pentru ceea ce fac și știu să facă, s-au desprins nuclee, grupuri și echipe pe care s-au structurat alte colective și școli constructive pentru edificarea inegalabilului triunghi de opere ce va marca pentru totdeauna Epoca Ceaușescu : Transfăgărășanul — Metroul bucureștean — Canalul Dunăre-Marea Neagră. Mergeți acum pe șantierele Metroului ca și pe ale Canalului Midia-Năvodari și faceți o anchetă ; o să constatați că poate din zece, ori chiar din cinci, unul vă va spune că a lucrat în construcții hidrotehnice. Sîntem mîndri, nespus de mîndri și dați-ne voie la orgoliu, pentru faptul că am fost și sîntem, că am participat și participăm la cele mai perene construcții din marea construcție românească declanșată de Congresul al IX-lea al partidului. Am modelat țării o nouă geografie.

— Ce înseamnă azi Trustul antreprize generală de construcții hidroenergetice — unde v-ați statornicit de cîțiva ani, unde răspundeți de tot ce înseamnă problemele lui tehnice, fiind șeful serviciului tehnic ?

— Programul național de amenajare a întregului bazin hidrografic este în plină desfășurare. Vă spuneam că avem lucrări pe spațiul a 20 de județe și pe cursul aproape a tuturor rîurilor, cu punctele de greutate pe Dunăre, pe Siret, pe Buzău, pe Criș, pe Dîmbovița, pe Olt, pe Riul Mare, pe Sebeș... Trebuie să punem în funcțiune anul acesta centrale electrice însumînd o putere instalată de circa 1 000 megawați. Sîntem direct implicați în programul energetic al țării, prioritar și vital în progresul economiei naționale, ca și în civilizația fiecăruia dintre noi. Sîntem, totodată, implicați și în programul de reconstrucție a pămîntului, în sensul asigurării apei necesare vastelor amenajări pentru irigații. Ce-și poate dori un om mai mult, decît să fie în miezul istoriei patriei în care s-a născut ? !

— Este condiția noastră umană de revoluționari. Minunat să fim părtașii ei și făuritorii ei. Sînteți, într-adevăr, niște oameni extraordinari.

CICI IORDACHE-ADAM

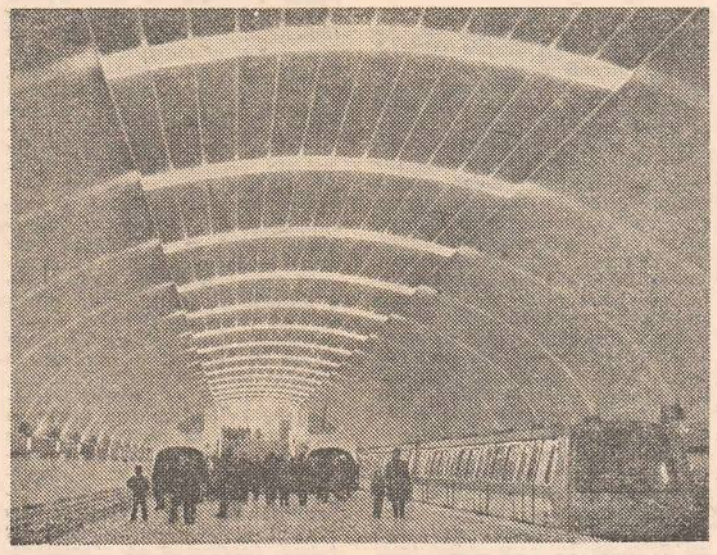

● Complexul hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I a cerut un volum uriaș de lucrări executate de 10 000 de constructori pe parcursul a 10 ani. ● Epopeea construcțiilor hidroenergetice continuă prin alte 40 de hidrocentrale pe Dunăre, pe Olt, pe Siret, pe Riul Mare, pe Someș, pe Cerna, pe Argeș, pe Buzău etc. ● Drumul monumental Transfăgărășan, pagină de autentic eroism colectiv în istoria marilor construcții ale Epocii Ceaușescu ● Salba de perle turistice însumînd unsprezece superbe orașe ale vacanței (Mamaia, Eforie Nord, Eforie Sud, Costinești, Olimp, Neptun, Jupiter, Venus, Saturn, Cap Aurora, Mangalia-Sud) cu un total de 130 000 locuri. ● Canalul Dunăre–Marea Neagră, lucrare de cele mai mari proporții realizată vreodată pe pămîntul României ● Uzinele „Oltcit" ● Combinatele de la Galați și Călărași.

Numai prin participarea tuturor

Viața lui Vasile Iordan, secretar adjunct al Comitetului de partid și președintele Consiliului F.D.U.S. al comunei Șoldanu, județul Călărași, seamănă cu a multor oameni născuți în preajma războiului. Tatăl lui, Constantin, a murit în război lăsînd în urma lui trei orfani, care-și amintesc de figura tatălui lor după cele cîteva fotografii îngălbenite de timp, și o văduvă tînără, care de dragul copiilor nu s-a mai măritat.

Vasile, mijlociul și cel mai mare din băieți, urma să fie bărbatul de nădejde în casă. Pînă ce va crește mare, să fie de ajutor cu mintea și cu brațele, mama și-a luat pe umeri, firesc și fără vorbe mari, grija casei și a copiilor.

După ce a terminat 4 clase, atît avea pe atunci școala din Șoldanu, Vasile și-a continuat școala la Budești. Iarna la internat, primăvara și toamna, pe jos, 12 kilometri dus-întors. Cînd aveau noroc, copiii din Șoldanu se mai agățau de cîte o căruță. Clasa lui Vasile Iordan s-a dovedit a fi fost bună. Majoritatea copiilor au mers mai departe la școală. Vasile Iordan s-a înscris la Școala 3 Metala, așa îi spunea, undeva pe lîngă Gara de Est din București. N-a putut rămîne acolo. Întreținerea lui la București era prea costisitoare. S-a mutat la Școala profesională de mecanici agricoli de la Oltenița. În anul 1957 a fost repartizat în Dobrogea, la I.A.S. Făgăraș. Gîndul lui era să fie mai aproape de casă, de mama care trebuia ajutată. A revenit la S.M.A. Budești și a început să lucreze pe tractor. Armata, doi ani, la Tulcea, Constanța și Craiova. Tot departe de casă. Din nou la S.M.A. Budești. După un an ,pentru rezultatele bune obținute, Vasile Iordan este trimis la școala de maiștri de la Roșiorii de Vede. Alți trei ani departe de casă. Niciodată mama nu s-a opus acestor plecări. L-a încurajat chiar pe fiul ei să-și vadă de meserie, de viața lui. Cum s-a descurcat toată viața, se va mai descurca încă cîțiva ani. Numai să fie om muncitor, cu respect față de muncă și față de oameni. Acestea erau singurele sfaturi pe care i le dădea. După terminarea școlii de maiștri, Vasile Iordan a fost șef de brigadă și șef de secție la Nana, o comună apropiată. Din anul 1979 pînă în anul 1981 a lucrat ca șef de atelier. Între timp și-a terminat liceul la Oltenița. Corect și muncitor, Vasile Iordan a urmat două școli de partid. În anul 1976 la Agigea și între anii 1982 și 1983 la Constanța. Din nou acasă între oamenii din mijlocul cărora s-a ridicat. Floarea Iordan, mama lui Vasile, este, după mulți ani de muncă și singurătate, liniștită și mulțumită. Casa este din nou plină, așa cum trebuie să fie o casă. Vasile s-a căsătorit, are doi copii, pe Daniela, elevă în clasa a VI-a, și pe Alexandru în clasa I.

— N-ați prea avut răgaz în viață, Vasile Iordan. Muncă și școală. Cum a fost ?

— Mama a avut tăria să se lipsească de brațele mele de muncă. N-a fost ușor pentru ea. A făcut totul să pot merge mai departe la școală, să nu simt lipsa tatălui. Pentru mine multă vreme, 10 lei era o sumă pe care nu mă gîndeam cum s-o cheltuiesc, ci cum s-o gospodăresc mai bine să-mi ajungă mai mult timp. Am făcut totul să n-o dezamăgesc pe mama. Am vrut să mă realizez. M-am căsătorit tîrziu, la 31 de ani, numai după ce am ajuns maistru, să pornesc în noua mea familie cu o meserie și o calificare bună. N-aș fi putut să fac și școală și meserie fără ajutorul partidului și statului. Atunci, ca și acum, s-au făcut eforturi deosebite pentru cei ce vroiau să învețe, să-și facă un rost în viață. Să ne aducem aminte, că după război țara era sărăcită, oamenii se loveau de fel de fel de necazuri, și țara a găsit puterea să ne ajute. La profesională totul era gratuit : masa, casa, îmbrăcămintea. Cum aș fi putut face școala dacă nu aveam aceste condiții ? Copii fiind, poate nu ne dădeam seama de toate acestea. Mai tîrziu le-am înțeles. Și nu pot să nu amintesc pe Ioan Ilinca, directorul S.M.A. Budești timp de 21 de ani. A fost, acum e pensionar și l-am întîlnit în urmă cu o lună cu stupii prin zona noastră, un om corect și cinstit. Ne-a învățat să muncim, să ne purtăm în viață. Am învățat de la el meserie. Nu-i răbda să stea să se uite. Cînd vedea că unul din noi stîngăcea, punea mîna pe cheie, se băga sub tractor. Cînd cineva are nevoie trebuie să-l ajuți efectiv, să simtă că ești alături de el. Am lucrat mult și cu copiii. Am predat desen tehnic, tehnologie. Îi învățam cum să se comporte, cum să privească munca, le povesteam despre viață. Mulți dintre foștii mei elevi mi-au mulțumit mai tîrziu. E plăcut să vină la tine și să-ți spună : mulțumesc, meștere ! Astăzi, copiii au alte condiții. În Șoldanu s-a construit o școală de 10 clase. E mare lucru pentru un copil, să-și facă școala lîngă ai lui. Ce să mai spun ? Primul meu salariu a fost de 600 lei. Cîștig acum de șase ori mai mult. Soția are și ea serviciu, la Filatura Oltenița. Cine vrea să ajungă om, poate să urmeze orice școală, să-și aleagă orice meserie. Am înțeles să răspundem la toate chemările partidului, la nevoile țării, să ne răscumpărăm pentru grija pe care au avut-o pentru noi. Să nu dăm înapoi. Așa ne-am gîndit că e bine.

Sînt acum confruntat cu alte probleme. În munca de propagandă rezultatele nu sînt imediate, ca la strung, de exemplu. Oamenii cu cît văd că stăpînești problemele, le cunoști, au încredere în tine. Cu fiecare om trebuie să vorbești altfel, însă cu toții trebuie să te porți frumos. Oamenii înțeleg din ce în ce mai bine că nu se pot obține rezultate decît prin participarea tuturor, printr-un efort comun. Tot ce s-a realizat în comună, s-a făcut prin munca oamenilor, prin participare totală. Partidul a reușit să strîngă în jurul lui oamenii, să le canalizeze eforturile spre țelul comun : bunăstarea și fericirea iar liantul care unește în jurul partidului organizațiile Frontului Democrației și Unității Socialiste, este credința că munca pentru binele tău și al celorlalți este alevărata valoare a omului.

În ultimii 20 de ani, prin ceea ce a spus și a înfăptuit, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat oamenilor încredere în propriile forțe, i-a îndemnat să-și desăvîrșească pregătirea, le-a asigurat condiții de afirmare, a demonstrat prin realitățile zilei de azi că oamenilor li s-au deschis porțile tuturor posibilităților, că sînt participanți activi la epoca de o nemaiîntîlnită efervescență politică și socială pe care o trăim. Pentru asta, cred eu, trebuie să-i fim în primul rînd recunoscători.

OPREA GEORGESCU ■

Împlinire și modestie

Soarele răsare la ora 5,48. E una din cele mai lungi zile ale anului. Viorel Ioniță se scoală la cîteva minute după ce buza soarelui s-a desprins de orizontul zbîrcit. Nu spune bună dimineața, soare. Se grăbește să prindă o mașină. Cel mai adesea e gata de drum înaintea nevestei lui. Ea mai are de făcut ceva pentru copil. Dar de plecat pleacă amîndoi. Iau aceeași mașină. Intră pe aceeași poartă. Lucrează în aceeași încăpere. El este șef. Să fii șef peste cîțiva oameni nu e mare lucru. Nu poți spune că ești cineva. Poate că în alte împrejurări Viorel Ioniță ar fi fost cineva. Sau dacă jocurile sorții ar fi fost făcute în alte mîini, ar fi dus-o mai rău, ar fi fost un nimeni, un cară apă și hîrtii. Dar din infinitele posibilități pe care le-a pierdut sau le-a fructificat pe rînd, Viorel Ioniță a ajuns să fie inginerul Viorel Ioniță. Arată mai degrabă ca un funcționar meticulos. Păr vilvoi, voce joasă, ochi adînci, blînzi, mîini neliniștite, agitate, agățîndu-se mereu de ceva. Cînd soarele îi bate în fereastra atelierului de proiectare Viorel Ioniță se uită la o hîrtie. Pare că nu vrea nimic. Poate așteaptă. E una din cele mai lungi zile din an și are destul timp pînă cînd se termină programul. În proiectare munca nu este chiar atît de impresionantă. Ai impresia că mîzgălești mereu o hîrtie. Din asemenea momente de aparentă liniște, însumate, s-a născut S.R.A. Dacă S.R.A. ar fi un film sau o piesă de teatru și inițialele ar însemna „Singurătatea rămîne o aventură", atunci Viorel Ioniță ar fi un om celebru. Ar fi dat interviuri, fotografia i-ar fi apărut în ziare și cînd ar fi trecut pe stradă lumea ar fi întors capul și ar fi zis, uite-l pe Ioniță! Dar S.R.A. înseamnă Sistem de reglare automată *și cum întreprinderile și viața noastră sînt pline de tot felul de mașinării, care de care mai sofisticate, nimeni (exceptîndu-i pe colegii de instituție și pe încă vreo cîțiva) nu-l cunoaște pe Viorel Ioniță. El intră pe poarta întreprinderii în același timp cu șeful său mai mare, cu muncitorii, cu femeile de serviciu și iese la aceleași ore. Și totuși Viorel Ioniță ar putea avea (și nu este exclus să aibă) un orgoliu. E tatăl unei mașinării. Mașinăria e complicată. Pe cît de complicată, pe atît de necesară. El și nevasta lui au gîndit-o. Tot ei, ajutați de cîțiva colegi, au și pus-o la punct. Povestea ei nu este interesantă. N-a revoluționat lumea. Nici măcar domeniul. A însemnat ceva în viața unei întreprinderi. În viața lui, poate ceva mai mult. În primul rînd i-a adus schimbarea locului de muncă. A părăsit un institut de cercetare unde lucra la altceva. A intuit posibilitatea proiectării acestui S.R.A. A cerut transferul și a trecut drumul la Întreprinderea pentru elemente de automatizare din București. Întîi a fost un gînd, o ispită. Apoi un pariu, din ce în ce mai dur. Și primul S.R.A. a plecat în străinătate și de la el au urmat altele și asta e toată povestea. Nu poți scrie nici măcar un scenariu de scurt metraj care să impresioneze pe cineva. În două minute poți povesti tot. Nici biografia inginerului Ioniță nu are nevoie de mai mult timp. La treizeci și ceva de ani nu ai prea multe amintiri spectaculoase. Ziua cînd ai intrat la facultate, ziua în care ai terminat, ziua căsătoriei, ziua cînd ți s-a născut un fiu, cea în care s-a născut al doilea și ziua cînd a funcționat primul S.R.A. Ar mai fi ziua nevestei și ziua de leafă. Omul acesta delicat nici măcar nu voia să rămînă în București. Nu a fost nici un student strălucit. Era la mijloc, citea doar ce-l pasiona și la materiile plicticoase făcea figurație onorabilă. Și totuși, cineva i-a sesizat neliniștea, i-a dat o recomandare pentru învățămîntul superior.*

Conform datelor astronomice, soarele răsare la ora 5,48. Viorel Ioniță se trezește și se pregătește de slujbă. Urcă în autobus, se înghesuie ca să prindă un loc și cade pe gînduri. Se gîndește la următorul pas. Soarele se ridică pe cer și el este alături de ceilalți. Nici o clipă nu se gîndește că este cineva. Dar după ce pătrunde pe poartă, spunîndu-i portarului bună dimineața, nene, Viorel Ioniță devine într-adevăr cineva.

CORNEL NISTORESCU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

Dezvăluirea energiilor creatoare

„Să gîndim cu capetele noastre"

— În calitate de director al Institutului de Cercetare Științifică și Inginerie tehnologică pentru Mașini și Utilaje Agricole, vă invităm, stimate tovarășe conferențiar Pavel Babiciu, să ne vorbiți, din interior, ca să zicem așa, despre marele avînt al științei românești contemporane.

— Dacă România dispune, pentru întîia dată în istoria ei, de o politică de stat programatică în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și introducerii progresului tehnic, de o concepție larg și temeinic fundamentată care consacră contribuția științei, ca mijloc de producție, la edificarea noii societăți, acesta este meritul istoric, de excepțională importanță, al tovarășului Nicolae Ceaușescu. Primul bărbat al țării a conferit activității științifice statutul ferm și responsabil al unei întreprinderi naționale de mare însemnătate, asigurîndu-i, în paralel, condiții prielnice de afirmare și fixîndu-i obiective dintre cele mai îndrăznețe. Încă de la Congresul al IX-lea, secretarul general al partidului a subliniat că o economie modernă și, ca rezultat al ei, o societate a bunăstării oamenilor nu pot fi concepute în afara tehnologiilor avansate, de vîrf, a produselor de calitate, cu o înaltă competitivitate. În virtutea acestei concepții revoluționare, dinamice, cu bătaie lungă, a unui mod de a gîndi profund original, novator, opus oricărei închistări sau dogme, capacitatea de cercetare științifică și tehnologică s-a dezvoltat necontenit în ultimii 20 de ani, știința contribuind, cu fiecare zi tot mai pregnant, la ridicarea României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație. Folosindu-mă de acest prilej, aș vrea să aduc în numele meu, al colegilor de muncă, un cald elogiu, și o înaltă prețuire ctitorului României moderne cu ocazia alegerii sale ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România, descoperind în acest act o recunoaștere legitimă a unei inestimabile contribuții la tezaurul spiritualității noastre și, în același timp, o strălucită garanție a continuării celor mai înaintate tradiții ale științei românești. Care, repet, a progresat ca niciodată în ultimele două decenii, călăuzită de un patriot înflăcărat, înțelept și clarvăzător.

— Nu e lipsit de interes să amintim că în 1965 lucrau în cercetare 3 700 de oameni ai muncii și că numărul acestora a sporit, ca urmare directă a transpunerii neîntîrziate în viață a concepției revoluționare, constructive despre care vorbeați, la 235 000 în prezent, dintre care 91 600 sînt cadre cu studii superioare. Altă comparație elocventă : funcționează astăzi 215 unități de cercetare, institute sau centre, față de 110 în 1965.

— Nu încape nici o îndoială că, la ora de față, dispunem de un redutabil potențial de cercetare științifică și tehnologică, capabil să asigure, în temeiul tradiției și, totodată, al celor mai noi cuceriri, soluționarea celor mai complexe probleme ale progresului neîntrerupt al industriei și economiei românești. Alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului și a statului, cu 20 de ani în urmă, a inaugurat cea mai rodnică eră din istoria științei noastre, prin descătușarea energiilor creatoare, prin refuzul șabloanelor și al rutinei, prin declanșarea unei bătălii aspre, purtată fără menajamente, împotriva stagnării în gîndire și a comodității. În acest superb demers, încununat de izbîndă, de a-i deprinde pe oamenii de știință, pe cercetători să gîndească mereu cu capetele lor, să-și pună toate forțele și toate disponibilitățile în slujba binelui colectiv, secretarul general al partidului a avut-o totdeauna alături pe tovarășa sa de viață, academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de renume mondial. Președinte al Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, a cărui înființare, în 1965, a reprezentat un moment de referință în dezvoltarea științei și tehnicii românești, tovarășa Elena Ceaușescu a condus și îndrumat activitatea de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică desfășurată în institutele de cercetări, academiile de știință, pe platformele integrate de cercetare-învățămînt-producție, aducînd o contribuție de mare însemnătate la progresul neîncetat al științei și culturii noastre.

— Rezultatele obținute în domeniul despre care discutăm sînt, cum subliniați, numeroase și semnificative. V-am invita să treceți în revistă cîteva.

— După Congresul al IX-lea, cercetarea științifică a cunoscut o intensificare fără precedent în așa fel încît azi putem afirma, pe deplin justificați, că toate marile noastre realizări din acești ultimi 20 de ani, din construcția economică, din tehnică etc. încorporează în ele contribuții de seamă ale cercetării științifice românești. M-aș opri, ca să dau numai cîteva exemple, la succesele aeronauticii, care a pus la punct, plecînd de la o cercetare proprie de anvergură, o întinsă gamă de avioane, completată nu demult cu aeronavele „Rombac", apreciate pretutindeni pentru performanțele lor de nivel mondial. Aș adăuga, din acest sector, aparatura cosmică. Edificatoare mi se mai par, lista fiind foarte lungă, de necuprins în cadrul unei scurte discuții, hidrocentralele de pe Dunăre, salbele de hidrocentrale de pe rîurile interioare, centralele electronucleare în curs de execuție, Transfăgărășanul, metroul, Canalul Dunăre — Marea Neagră etc. etc. împliniri de neînchipuit fără sprijinul unei tehnologii de vîrf, oferită tocmai de o cercetare fundamentală și aplicativă serioasă, profundă, originală.

— În ceea ce privește construcția de mașini, domeniul care vă este cel mai familiar ?

— Dispunem și aici de linii și sisteme de mașini-unelte și agregate, de linii flexibile de montaj general, de mașini electrice, hidraulice, agricole etc., de echipamente de sudură, de roboți industriali și așa mai departe, realizări în pas cu ultimele cerințe, competitive pe plan mondial. În privința mecanizării agriculturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a intuit, din primul moment, importanța domeniului în strategia dezvoltării generale a societății, acordîndu-i o atenție deosebită, prioritară. Institutul nostru reflectă, în chipul cel mai convingător, concepția secretarului general al partidului referitoare la rolul și importanța cercetării în viața economică a țării. El funcționează în actuala structură din 1979 cînd, ca urmare a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, cercetarea, care ținea de agricultură, și proiectarea, care se găsea în aria construcției de mașini, au fost reunite în același cadru și apropiate de producție. Unitatea tot mai strînsă dintre cercetare și producție reprezintă una dintre laturile esențiale ale noii revoluții agrare, ale căror fundamente teoretice și practice au fost puse, în chip magistral, de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Noi facem mașini agricole într-o gamă variată, avem chiar pretenția că sînt competitive, dar deținem și un poligon experimental de cîteva sute de hectare, de pe care am cules, în unele parcele, anul trecut, și 13 000 de kilograme de porumb boabe la hectar !

— Din cîte cunoaștem, secretarul general al partidului a vizitat adesea I.C.S.I.T.M.U.A.

— Nu doar că ne-a vizitat, uneori și de 4—5 ori într-un an, dar tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a implicat profund în activitatea noastră, cu care a rămas permanent în contact, dîndu-ne prețioase indicații și îndrumări și cu prilejurile, de asemenea numeroase, ale diverselor vizite de lucru în agricultură. Neîntreruptul dialog cu secretarul general al partidului a condus la instaurarea unei noi mentalități, a unei noi atmosfere în munca noastră. Perfecționîndu-ne continuu, învățînd din critici, tovarășul Nicolae Ceaușescu a găsit unele din soluțiile noastre necorespunzătoare, am elaborat noua sistemă de mașini, pe care primul bărbat al țării a aprobat-o mașină cu mașină ! Lesne de dedus că indicațiile primite s-au transformat, de fiecare dată, în documentații concrete, în modele experimentale și prototipuri în temeiul cărora ne-am desfășurat activitatea, obținînd rezultate bune. Am conceput și realizat, între altele, familia de combine autopropulsate de recoltat porumb pe 3, 6 și 8 rînduri, de pluguri în măsură să rezolve acoperirea totală a resturilor vegetale și mărunțirea solului, de combinatoare pentru pregătirea patului germinativ, pentru distribuirea de îngrășăminte sau ierbicide, noi mașini de stropit și prăfuit pentru combaterea dăunătorilor etc. etc., reducînd totodată consumurile de metal și de combustibil. N-aș vrea să încheie fără a insista asupra unei observații : modul în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a abordat, cu fiecare ocazie, problemele legate de cercetarea, proiectarea și construirea mașinilor agricole ilustrează nu numai un profund realism, o deplină cunoaștere a situației, ci și o lucidă anticipare a dezvoltării viitoare a științei. În condițiile în care, în cincinalul următor, nouă, cercetătorilor, ne revine sarcina de a pregăti, fie și parțial, mijloacele și metodele practicii agricole pentru ultimul deceniu al secolului, cînd se prevede, după direcțiile trasate de Congresul al XIII-lea al partidului, ca producția agricolă a României să se dubleze. Acțiunea noastră e, repet, cu bătaie lungă, concepția secretarului general al partidului fiind una pentru prezent și, deopotrivă, pentru viitor. Iar rîvna și perseverența tuturor celor care lucrează în cercetare, devotamentul nostru nețărmurit, nu reprezintă decît un răspuns ferm, angajat, la chemările celui dintîi bărbat al neamului, care a definit cu numele său, Nicolae Ceaușescu, cea mai fertilă epocă din istoria României. Acum, cînd întreaga suflare românească cinstește cu dragoste și recunoștință pe cîrmaciul destinului național la două decenii de la alegerea sa în fruntea partidului și a țării, slujitorii științei își unesc glasul cu al patriei, urîndu-i tovarășului Nicolae Ceaușescu mulți ani, sănătate și putere de muncă.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

În Finlanda, la Helsinki, (Olimpiada internațională de matematică), în Cehoslovacia, la Bratislava (Olimpiada internațională de chimie), în Iugoslavia, la Portorož (Olimpiada internațională de fizică) și în Bulgaria, la Sofia (Olimpiada balcanică de matematică), 16 elevi români au obținut numeroase premii în confruntarea lor cu cei mai buni elevi din toată lumea. Numele lor : Daniel Tătaru, Răzvan Gelca, Radu Negulescu, Lucian Louis Funar, Andrei Paraschivescu, Mugurel Barcău, Dan Pîrjol, Ovidiu Clotea, Cătălin Mălureanu, Cristian Mihail Neacșu, Dragos Horvat, Dorin Bogdan Borza, Sorin Armeanu, Oana Pușcoiu, Mihai Ciucu, Nicolae Beli. **Despre acești liceeni, ale căror succese confirmă valoarea deosebită a școlii românești din ultimele două decenii, vă propunem să citiți o amplă relatare într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre.**

„Sînt un om obișnuit, dar viața mea împrumută valoare de simbol"

Interlocutorul nostru se numește Petre Ianc și lucrează ca inginer la Institutul de cercetări metalurgice din București. Este fiul unor țărani din Munții Apuseni și s-a născut în anul 1946. Aparține cu alte cuvinte unei generații care a văzut lumina zilei la scurtă vreme după intrarea patriei în evul său socialist, și-a desfășurat instrucția liceală și universitară în anii marilor convulsii politice și sociale ale României postbelice, dar care, mai ales, și-a dezvoltat valențele profesionale beneficiind de marele privilegiu de a păși, odată cu vîrsta deplinei maturități, în cea mai fertilă și glorioasă etapă de înflorire a României moderne. „Sînt un ins obișnuit și vă rog să mă considerați ca atare — ne avertizează Petre Ianc — și realizările mele, cîte sînt, aparțin deopotrivă colegilor mei de institut ca și celor cu care am lucrat în diferite combinate siderurgice. Nu fac parte din cei ce-și dezvăluie talentul virtual sau deprinderi latente încă din adolescență. Ca fecior de țărani munteni, obișnuit cu munca dură și viața aspră, mi-am dorit o meserie bărbătească. De aceea mi-am ales meseria de metalurgist". Cu toate acestea — ne permitem noi să adăugăm — profilul profesional și civic al cercetătorului Ianc se particularizează prin cîteva elemente distincte. Vom aminti în primul rînd că în vremea studenției, dar și mult timp după aceea, Petre Ianc a făcut dovada unei duble pasiuni : cea pentru cercetarea științifică, dar și cea consacrată sportului de performanță. 15 ani la rînd fiind component al echipei de rugbi patronate de Asociația sportivă „Sportul studențesc". O vecinătate deloc jenantă, așa cum o demonstrează izbînzile paralele : interlocutorul nostru a sfîrșit facultatea ca **șef de promoție.**

Dar ceea ce onorează în primul rînd activitatea inginerului Petre Ianc este, desigur, munca de cercetător științific. A condus și a finalizat studii consacrate unor teme de cercetare de o importanță particulară în domeniul siderurgiei. Între acestea : O nouă tehnologie de tratament a tablelor groase (aplicată pe șantierul Giurgeni-Vadul Oii), o marcă nouă de oțel-beton pentru construcții civile (brevetată și în străinătate), iar mai nou întreprinde cercetări pentru asimilarea tablelor groase, pentru conducte, necesare transportului de gaze și produse petroliere în regiunile cu climă aspră. Desfășoară în același timp o activitate didactică în calitate de conferențiar-asociat și a susținut și publicat aproape o sută de lucrări științifice. Un bilanț bogat la numai 39 de ani dar despre care Petre Ianc ține să facă din nou o observație : „Am obținut aceste succese deoarece am lucrat de la bun început într-unul din cele mai mari institute de cercetări ale țării, și într-o perioadă de maximă dezvoltare economică a României. De altfel, întreaga mea generație, a avut condiții optime de afirmare. Colegii mei de facultate ocupă, mulți dintre ei, la o vîrstă tînără, funcții de cea mai mare răspundere. Pot da și exemple toate de la Combinatul siderurgic Galați. Iată : Sandu Florentin a devenit director general adjunct al combinatului, Traian Popa, inginer șef la Laminoare, Mircea Budur, șef secție LTG-2, Florea Strugare, șeful serviciului tehnic. Și mulți alții. În ceea ce mă privește lucrez într-un institut în care fondurile de investiție au crescut de la 74 milioane lei în 1965 la 805 milioane anul acesta. Este o realitate pe care nu au putut-o întrezări nici chiar cei care au lucrat în cercetare cu 20 de ani în urmă. Și lucrul cel mai important : trăim cu sentimentul tonic că tot ce se face, se întreprinde, este spre folosul oamenilor, pentru prosperitatea României. Sînt concluziile care confirmă justețea politicii economice promovată de partidul nostru, de secretarul său general prin unitatea dintre știință și conștiință, motorul și miezul dialectic al unei epoci supranumite pe drept cuvînt Epoca Nicolae Ceaușescu. Sînt rezultatele unui demers rațional ce neagă și deconspiră suspinele politologiei nemarxiste. Așa cum arătam la începutul discuției noastre, într-un stat al democrației plenare, al profundului umanism, motivația axiologică a acțiunii politice presupune implicit o întemeiere științifică, ceea ce face ca judecățile de valoare să dobîndească în știință forța și semnificația judecăților de existență".

LIVIU TIMBUS ■

flacăra
PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

MOMENT ISTORIC PENTRU VIITORUL ȘTIINȚEI ȘI CULTURII ROMÂNEȘTI

„...este necesar să facem astfel încît știința românească să ocupe un loc de frunte și, în unele domenii, locul de pionierat în cunoașterea de noi și noi taine ale naturii și universului, în dezvoltarea cunoașterii umane în general.

Să pornim permanent de la faptul că nu există lucruri care nu pot fi cunoscute, ci numai lucruri necunoscute încă, dar că stă în puterea omului ca, prin cutezanța sa, să descopere noi taine și noi legi ale naturii, să acționeze pentru a le pune în serviciul omului, al bunăstării omenirii, al colaborării și păcii".

NICOLAE CEAUȘESCU

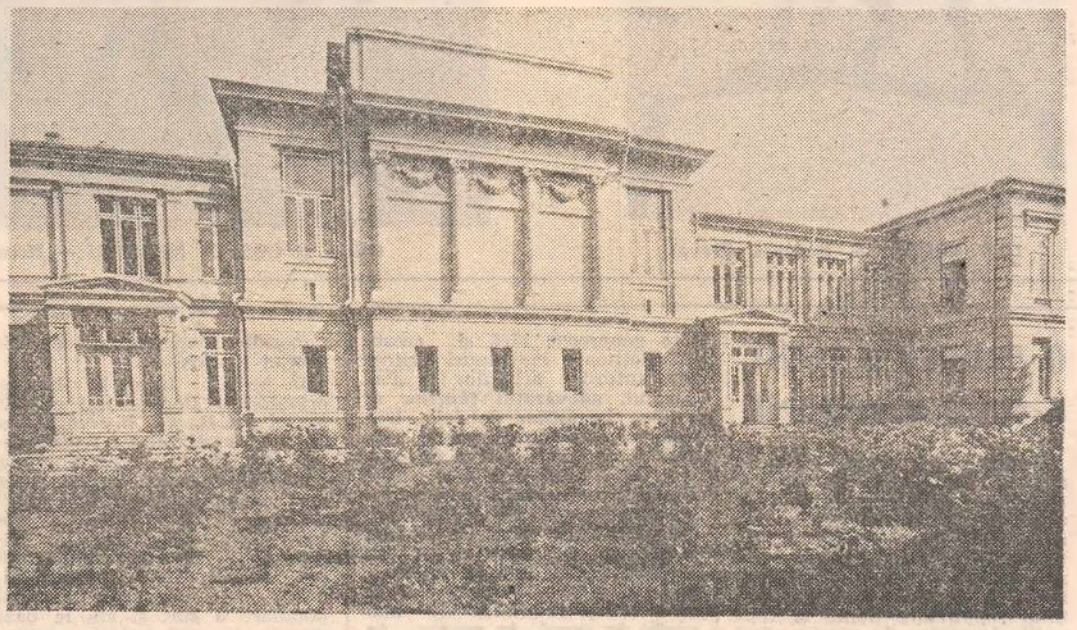

Fotografie de PAUL AGARICI ■

Cald și profund omagiu

Un lucru pe care-l știe, cred eu, la ora actuală, toată lumea, dar pe care îl relatez cu toată plăcerea, ar fi acela că, pentru alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România, au avut loc două ședințe. Una, în ajunul solemnei adunări, în care au fost scoase în evidență activitatea și opera tovarășului Nicolae Ceaușescu. După aproximativ două ore, prin hotărîrea unanimă a membrilor titulari, singurii care au dreptul la vot, s-au întocmit documentele pentru adunarea solemnă de a doua zi. Pentru mine și, totodată, pentru toți ceilalți participanți, această alegere n-a fost o surpriză. Mulți dintre noi am spus că acest lucru trebuia să se înfăptuiască mai de demult, dar am înțeles, în același timp, că momentul în care sărbătorim cei 20 de ani de la lucrările Congresului al IX-lea, Congres ce-a coincis cu deschiderea spre lume a țării noastre, este chiar prilejul cel mai potrivit pentru a ne exprima respectul, prețuirea și recunoștința pe care noi, membrii Academiei Române, le nutrim față de președintele țării. Vorbind despre activitatea și opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, aș aduce în discuție un anume fapt pe care l-am păstrat în memoria mea afectivă : încă de la Congresul al IX-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe lîngă problemele propriu-zis politice, de politică internă și externă pe care le-a enunțat, s-a arătat, încă de atunci, un adevărat îndrumător în problemele culturale și artistice, în sensul cel mai larg al cuvîntului. În anul imediat următor, în 1966, cu ocazia Centenarului Academiei Române, a rostit un mare discurs în care a expus un întreg program de promovare a culturii socialiste, dar, în același timp, întemeiată pe tradițiile progresiste ale culturii poporului nostru. Iată, dar, că încă din primii ani, de cînd a fost ales în fruntea partidului, Academia Română, ca for suprem al culturii noastre, s-a bucurat de sprijinul și solicitudinea sa. Cît despre discursul rostit recent la adunarea solemnă, acel tip special de sinteze economice, politice și sociale, analize pătrunse de un înalt patriotism, de patos revoluționar și de o amplă clarviziune recunoscute în toată lumea, am reținut, pentru sufletul meu, datorită semnificației sale, următorul pasaj : „În același timp, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie să acordăm atenția necesară și științelor sociale — și aș menționa, în primul rînd, istoriei, filozofiei materialist dialectice și istorice — literaturii și limbii române, cu atît mai mult cu cît începuturile acestui înalt forum au fost legate de apărarea și dezvoltarea limbii române. O națiune, un popor nu pot exista fără o istorie, fără o cultură și o limbă proprie ! Aceasta constituie chezășia și forța fiecărui popor — și, așa cum am menționat, poporul nostru a creat, de-a lungul mileniilor, limba, cultura românească ! Oamenilor de știință și de cultură le revine misiunea s-o păstreze, s-o perfecționeze și să asigure întotdeauna ca ea să ocupe un loc demn în rîndul limbilor și culturii universale". Rostite de cea mai autorizată voce a țării și de la înălțimea impresionantului nostru forum, aceste vizionare idei vin să anime toată suflarea culturală și științifică a țării, vin să ofere o finalitate limpede și clară întregii noastre activități, activitate pe care, după exemplul tovarășului Nicolae Ceaușescu, o punem în slujba poporului, a culturii, limbii și istoriei sale.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

O viață pilduitoare

Dubla alegere concomitentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România, reprezintă un eveniment de profundă și multiplă semnificație majoră, de amplă rezonanță.

El a prilejuit evocarea binemeritatului prestigiu al înaltului for academic, care în curînd va împlini 120 de ani de existență și afirmare, prezența sa activă la marile acte istorice și contribuția membrilor săi la dezvoltarea științei și culturii naționale de-a lungul deceniilor. În același timp, prin el s-a consemnat solemn actul de consacrare academică, de recunoaștere plenară și înaltă prețuire a gîndirii și acțiunii înțelepte și realiste a președintelui țării, a contribuției sale îndelungate și profund originale, teoretice și practice, la măreața operă a construcției socialiste, la progresul material și spiritual al întregii națiuni. El deschide totodată noi perspective vaste cercetării fundamentale și aplicative în toate domeniile chemate să contribuie mai larg și mai intens la înălțarea României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație, imperativ categoric, nobil și suprem căruia tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a dedicat și îi dedică o întreagă viață pilduitoare sub toate aspectele.

Rezultanta de sinteză a acestei triple semnificații a recentului eveniment, ce se impune cu stringența unei axiome, este confirmarea necesității imperioase a unor eforturi, și mai curajoase, și mai susținute, și mai eficiente, individuale și colective, într-o cadență fermă, din partea tuturor celor ce activează în cîmpul creației științifice, culturale și artistice.

Acesta este, de altfel, și îndemnul mobilizator, de largă reverberație în conștiința țării, a oamenilor de știință, ce se desprinde pregnant din discursul magistral de recepție al tovarășului Nicolae Ceaușescu, la adunarea generală solemnă a înaltului for academic.

Acad. VASILE V. MALINSCHI ■

Știință și conștiință

Alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca membru titular și președinte de onoare al Academiei Republicii Socialiste România a fost primită de oamenii muncii și cadrele de specialiști din agricultură cu legitimă satisfacție și bucurie. Numeroasele vizite întreprinse de secretarul general al partidului în unitățile de cercetare și învățămînt din țara noastră au demonstrat de fiecare dată interesul expres pe care primul bărbat al țării îl acordă științei ca pîrghie de ridicare a economiei naționale, de îmbunătățire a condițiilor de viață ale poporului. În fapt, tot ce s-a făurit în România ultimelor două decenii poartă amprenta gîndirii vizionare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a capacității sale de comprehensiune, de prospectare lucidă a viitorului, de aplicare creatoare la condițiile concrete ale patriei noastre a celor mai generale legi ale socialismului științific. Contemporaneitatea datorează deopotrivă iubitului fiu al clasei muncitoare din România îmbogățirea teoriei și practicii revoluționare cu teze de mare însemnătate principială, teoretică și practică.

La izvoarele acestei gîndiri profunde, dar de o mare suplețe, se află fără îndoială eliberarea conceptelor politice, sociale și economice din strîmtoarea dogmatismului, restituirea funcției novatoare, creatoare a teoriei, privită nu ca o dogmă, ci ca o călăuză în acțiunea practic-transformatoare, ca instrument științific de descifrare a realității concret-istorice, a specificului național și a contextului internațional aflat în mișcarea dialectică. La toate înfăptuirile națiunii noastre, în această ultimă perioadă bidecenală, se află întruchipat spiritul novator al secretarului general al partidului, neîmpăcarea sa cu orice tendință de închistare, stagnare, automulțumire, energia sa revoluționară a cărei combustie este patriotismul fierbinte, devotamentul nemărginit față de cauza socialismului și comunismului în țara noastră, în lumea contemporană.

Alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu ca membru titular și președinte de onoare al Academiei R.S.R. constituie o chezășie pentru dezvoltarea și înflorirea în continuare a științei, culturii și artei naționale, pentru construirea socialismului și comunismului pe pămîntul României. Avîndu-l în frunte, oamenii de știință au datoria de a-și lărgi și mai mult orizontul lor de creație, de a găsi cele mai eficiente căi de rezolvare a tuturor problemelor legate de dezvoltarea economiei naționale. Aceasta este nu numai o datorie de om de știință, ci și o datorie patriotică.

În acest larg context al unor împliniri și bucurii unanime, oamenii de știință din agricultură au nobila menire de a contribui în continuare, dar într-o măsură și mai mare, la convertirea științei agricole în practică zilnică, la sporirea sensibilă a producției agricole vegetale și animale în conformitate cu indicațiile de o nestimabilă valoare, elaborate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care întruchipează deplin, la cel mai înalt nivel, înțelepciunea, puterea de muncă și spiritul revoluționar al poporului nostru.

Acad. prof. dr. NICHIFOR CEAPOIU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

CULTUL MUNCII, AL CREAȚIEI, NOUA DEMNITATE A CREATORULUI

„Cinstiți patria și poporul nostru minunat,

ION JALEA — Decebal (Deva)

CELA și COSTIN NEAMȚU — Hrisov 2050

VIRGIL ALMĂȘAN — Întemeietorii

O cultură a vieții, o viață a culturii

Rostită-n versuri cu silabe de aur, întruchipată-n luminoase culori desprinse parcă din inima unui răsărit de soare, săpată-n albul imaculat al marmorei, ori turnată-n bronzul nepieritor al monumentelor, sau cîntată-n lungi și domoale și-n același timp ropotitoare doine și rapsodii, dragostea de patrie a fost și va fi, dintotdeauna, adevărata cheie de boltă a întregii noastre arte, a întregii noastre culturi.

Expresie definitorie pentru fiecare mare artist, dragostea de patrie, prin care înțelegem, lărgindu-i și înnobilîndu-i întrucîtva sensul, nu numai dialogul artistului cu istoria meleagurilor natale, a pămînturilor străbune, pline de osemintele de argint ale eroilor ei, mari ctitori de țară și de neam, ci și dialogul său cu prezentul imediat al patriei, strădania sa de a închina cea mai mare parte a operei sale efortului tuturor celor ce dau patriei un chip nou, un chip pe măsura eroicelor vremuri pe care le trăim, dragostea de țară, deci, arde adînc la temelia întregii noastre culturi.

Dacă, metoforic vorbind, la butoniera orașelor patriei strălucesc, ca niște garoafe roșii, zeci și zeci de monumente, dacă versul poeților s-a încărcat de ritmuri avîntate, dacă eroii celor mai de seamă romane ale noii noastre literaturi sînt cei ce-au ridicat noile orașe, sau cei ce-au ridicat marile ctitorii ale socialismului, dacă artele plastice, la rîndul lor, se-arată a fi tot mai însetate de real, de explozia însăși a peisajului urban sau rural, dacă marilor cîntece patriotice și revoluționare li s-au adăugat între timp altele, noi, cu-aceleași însuflețitoare îndemnuri întru cinstirea patriei, -și lista unor astfel de noi întîmplări ar putea continua, fără doar și poate, toate acestea s-au putut înfăptui mai cu seamă în ultimii 20 de ani cîți au trecut de la acel istoric Congres al IX-lea, moment crucial în viața poporului nostru, cînd în fruntea partidului a fost ales cel mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceausescu, vizionar patriot și revoluționar român a cărui viață de excepție este închinată pe de-a-ntregul propășirii României, ridicării ei pe noi culmi de progres și civilizație.

Atunci, în plenul lucrărilor celui de-al IX-lea Congres, în chiar Raportul pe care tovarășul Nicolae Ceausescu l-a prezentat, s-au făcut auzite, între alte generoase idei, și aceste însuflețitoare îndemnuri adresate tuturor artiștilor: **„Poporului, adevăratul făuritor al tuturor bogățiilor patriei, trebuie să-i închine oamenii de artă și cultură tot ceea ce pot crea mai frumos și mai bun. Desigur, se poate și este necesar să se creeze în diferite forme și stiluri. Putem spune creatorilor de artă: alegeți tot ceea ce credeți că este mai frumos în culoare, mai expresiv în grai, redați realitatea cît mai variat în proză, în poezie, în pictură, sculptură și muzică, cîntați patria și poporul nostru minunat, pe cei ce și-au închinat întreaga viață înfloririi României".** Sînt îndemnuri ce au rodit aidoma bobului curat și viguros aruncat într-o brazdă bogată, mănoasă. Artelor și culturii române contemporane li s-au deschis, dintr-o dată, toate ferestrele înspre viață și adevăr. Un aer puternic, de primăvară, înnoitor, și o lumină înaltă s-au înstăpînit în toate domeniile vieții din România, inclusiv în cele ce țin de artă și cultură. Mai mult decît atît, artelor și culturii române li s-a oferit șansa, pentru că despre o adevărată șansă este vorba în ultimă instanță, de-a contribui decisiv, prin puterea modelatoare a mesajului lor eminamente și profund uman, la configurarea portretului moral al omului nou, constructor conștient și devotat al României socialiste. Puse în slujba vieții, artele și cultura au devenit și devin, pe zi ce trece, tot mai viabile, un bun al întregului popor, astfel încît putem spune, fără teama că greșim, că avem o cultură a vieții și, în același timp, confundîndu-se cu ea, o viață a culturii.

VICTOR NIȚĂ ■

Tradițiile populare în contemporaneitate

Tradițiile civilizației și culturii populare românești au cunoscut, ca urmare a liniilor directoare date de Congresul al IX-lea al partidului, deschideri noi, de largă perspectivă și profunzime. În consecință, s-a intensificat extrem de eficace activitatea de cercetare științifică menită să descopere elemente de cultură populară de străveche tradiție care, alături de alte numeroase dovezi, vin să confirme în mod strălucit permanența rădăcinilor multimilenare ale culturii populare românești, vechimea, continuitatea și statornicia poporului român pe meleagurile patriei noastre.

În același timp, în lumina orientărilor Congresului al IX-lea al P.C.R., s-a intensificat și amplificat cercetarea fenomenelor etnografice contemporane, punîndu-se accent pe studierea creației în toate sferele culturii populare, pe stimularea și promovarea valorilor autentice, originale, pe **făurirea de tradiții noi, contemporane.** Filonul viguros al bogatelor tradiții populare a stat și stă la baza creării de noi valori, aducîndu-se astfel în contemporaneitate elementele de esență ale spiritualității românești închegate în diverse perioade istorice și perpetuate prin forța inepuizabilă a tradiției pînă în zilele noastre. Tradiția constituie o forță inepuizabilă pentru că ea este supusă în permanență înnoirilor, înnoiri ce se manifestă mai lent într-o anume perioadă, pentru ca la un moment dat să devină ele însele caracteristice pentru o anume etapă, răspunzînd cerințelor spirituale ale etapei respective.

Tradițiile culturii populare specifice epocii în care trăim apar, se făuresc și se consolidează sub ochii noștri, generațiile de azi fiind ele însele creatoare de **tradiții contemporane,** conștiente fiind că participă activ și cu eficacitate la acest proces. Valorificarea tradițiilor de civilizație și cultură populară, alături de crearea noilor tradiții, se desfășoară în țara noastră și se afirmă cu foarte multă prestanță în cadrul generos al **Festivalului Național al Muncii și Creației „Cîntarea României".** Un strălucit exemplu în acest sens îl constituie, de pildă, activitatea creatorilor populari contemporani în domeniul ceramicii populare ,activitate ce și-a găsit un excelent prilej de afirmare în cadrul tîrgurilor olarilor ce se desfășoară sub egida Festivalului Național „Cîntarea României". Acest an a marcat, de pildă la Horezu, județul Vîlcea, cea de-a XV-a ediție a **Tîrgului ceramicii populare românești.** Un deceniu și jumătate în care, an de an, cei mai talentați olari din cele mai reprezentative centre ceramice de pe tot cuprinsul țării, s-au adunat la acest tîrg-concurs, pentru a-și dovedi măiestria și ingeniozitatea cu piese ceramice a căror valoare artistică aduce tradițiile în contemporaneitate, dar reprezintă, în același timp, și valori ale contemporaneității. Numele multor olari au devenit cunoscute și chiar vestite tocmai datorită unor asemenea prilejuri de afirmare a valorii creativității lor.

Se poate afirma că noțiunea însăși „creatori populari contemporani", care astăzi se vehiculează cu ușurință și în mod firesc, și-a făcut treptat loc și a cucerit locul pe care astăzi îl ocupă în limbajul de specialitate și în cel cotidian, s-a impus abia pe parcursul ultimelor decenii. Paleta tematică de afirmare a creatorilor populari, contemporani, este foarte largă. Dacă ne-am referi numai la sferele plasticii populare și tot am fi nevoiți să subliniem că sferele de străveche tradiție, puternic stimulate, încurajate și continuate, sînt îmbogățite cu elemente și aspecte izvodite în perioada contemporană, care au izbutit deja să capete acceptarea colectivității noastre de azi.

Ne vom opri aici cu exemplificarea, deoarece intenția noastră a fost doar aceea de a dovedi că în realitatea etnografică contemporană tradițiile culturii populare se bucură de cinstire, prețuire și sprijin și, totodată, de a dovedi că generațiile de mîine vor avea mîndria de a prețui tradiții făurite de generațiile epocii noastre contemporane, epocă pe care ne mîndrim să o putem numi Epoca Nicolae Ceaușescu.

prof. dr. ION VLĂDUȚIU ■

Diversitatea de stiluri

Cine urmărește evoluția literaturii române a ultimelor două decenii nu poate să nu constate tendința generală de înnoire față de etapa precedentă, mai ales în ceea ce privește modul de comunicare, corespunzător, nici vorbă, unei noi viziuni și abordări a realului. Dacă ne-am referi numai la anul 1968, la poezie și la proză, ar fi cu neputință să nu observăm mutațiile intervenite prin volume precum **Laus Ptolemaei** de Nichita Stănescu, **7 poeme** de Leonid Dimov, **Tinerețea lui Don Quijote** de Marin Sorescu, **Intrusul** de Marin Preda, **Interval** de Alexandru Ivasiuc, **Martorii** de Mircea Ciobanu, spre a da doar cîteva exemple din cele mai frapante. Este momentul cînd la Adunarea generală a scriitorilor din 16 noiembrie 1968, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceausescu, vorbea de „o largă diversitate de stiluri și maniere artistice", necesare în dezvoltarea firească a oricărei literaturi: „Combătînd anumite viziuni înguste din trecut, unele păreri rigide cu privire la caracterul artei, partidul stimulează preocuparea scriitorilor, a tuturor artiștilor din țara noastră pentru perfecționarea măiestriei, pentru îmbogățirea mijloacelor de exprimare, pentru o continuă inovare creatoare. Pornim de la premisa că diversitatea de stiluri și forme artistice nu face decît să exprime mai pregnant conținutul, să-l facă mai accesibil omului pentru care este creată opera de artă" (**România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste,** vol. 3, București, 1969, p. 675). Aceeași observație este reluată într-un interviu acordat ziarului **L'Humanité** la 8 mai 1970 și, cu prevenitoare lămuriri, în Cuvîntarea la întîlnirea cu oamenii de artă și cultură din 10 martie 1971: „Sîntem, spune tovarășul Nicolae Ceaușescu cu acest prilej, pentru o largă libertate de creație, dorim să avem o literatură și o artă diversificate din punctul de vedere al formei, al stilului, ne pronunțăm hotărît împotriva uniformizării și șablonismului, a rigidității și dogmatismului. Considerăm că a accepta șablonismul, uniformizarea, rigiditatea înseamnă a sărăci viața spirituală și culturală a poporului nostru" (**România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate,** vol. 5, p. 465). Conceptul diversității stilurilor și manierelor artistice de exprimare ca manifestare a libertății de creație și semn al promovării valorilor autentice apare în numeroase luări de cuvînt ale secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, necontenit preocupat nu numai de amploarea fenomenului literar românesc contemporan, dar și de adîncimea, calitatea și originalitatea sa în contextul literaturii universale, a acelei literaturi care trebuie să ducă societatea omenească înainte spre luminile viitorului.

AL. PIRU ■

„Pe-un picior de plai, pe-o gură de rai"

Istoria națională, adevărul tuturor momentelor care au constituit-o și au marcat-o, a însemnat o preocupare fundamentală, de căpetenie, a pictorilor și sculptorilor noștri din toate timpurile. Simbolul, alegoria, metafora în general și mai ales realismul au fost mijloacele prin care, de fiecare dată, au fost identificate și transfigurate, cu înaltă măiestrie artistică, sensurile profunde, de interes major, ale unei istorii atît de încercate.

Revoluția de eliberare socială și națională, determinînd marile prefaceri și direcții ale dezvoltării noii societăți românești,

● Dragostea de patrie — expresie definitorie pentru fiecare mare artist ● Un aer puternic, de primăvară, înnoitor și o lumină înaltă au instăpînit în toate domeniile vieții din România ● Cercetarea etnologică vine să confirme permanența rădăcinilor multimilenare ale culturii populare românești ● Creatorii populari — făuritori de tradiții noi, contemporane ● Festivalul Național „Cîntarea României" — cadru fertil de manifestare și stimulare a creativității în toate domeniile ● Literatura contemporană — o nouă viziune în abordarea realului ● Pictura și sculptura românească — păstrătoare neobosite ale spiritului național ● Cultura română își apropie profundele semnificații ale schimbului de valori la nivel mondial.

pe cei ce și-au închinat întreaga viață înfloririi României"

MIRCEA ȘTEFĂNESCU — Ștefan cel Mare (Vaslui)

MARIUS BUȚUNOIU — Mihai Viteazul (Cluj-Napoca)

CONSTANTIN NIȚESCU — În mijlocul poporului

a condiționat după cum bine se știe și în acest plan, al artelor plastice, multe și esențiale prefaceri. Inerente ingerințe însă, de ordin subiectiv și obiectiv, pe care istoria contemporană și mai ales documentele de partid le-au consemnat, interpretat și apreciat, de fiecare dată la dimensiunea lor reală, au reușit să tulbure și, ce este mai grav, uneori chiar să pericliteze valoarea firească a fenomenului, aflat în plină desfășurare.

Cu atît mai mari și mai eroice ne apar în acest context — ne referim, cum desigur s-a înțeles, la anii premergători Congresului al IX-lea — figurile unor Camil Ressu, Corneliu Medrea, a unicului Gheorghe Anghel, a inegalabilului Ciucurencu sau a lui Corneliu Baba și încă mulți alții, care, cu riscuri și eforturi sociale și morale, uneori supraomenești, au salvat filonul adevărat și inconfundabil al unei arte de primă mînă și în plenară ascensiune. Și dacă în istorie și mai ales în filozofie, în literatură, în muzică și în multe alte domenii, spiritul național, precum știm, a fost de multe ori trădat și alungat, în locul său instaurîndu-se un alt mod de simțire și înțelegere, specific altor viziuni și modalități de a recepta și interpreta existența, la nivelul picturii și sculpturii românești, le datorăm acestor artiști români — noi toți, cei de acum și cei ce vor veni — enorm. Prin credința neștirbită și prin sacrificiul lor, ne-au salvat comorile, spre a nu fi cumva împrăștiate în cele patru vînturi.

A apărut însă ȘANSA, deodată și mai ales la o dimensiune și la o anvergură în care cu toții speram, dar la care nimeni nu se mai aștepta cu adevărat.

Ea, această ȘANSĂ, s-a numit, se numește și se va numi întotdeauna, pentru artele plastice, sau mai corect și pentru ele, Congresul al IX-lea al P.C.R. S-au spus și se vor spune mereu multe, bune și frumoase lucruri despre acest impresionant eveniment, despre acest hotar între două epoci, punte menită să reunească definitiv malurile unei spiritualități vremelnic și artificial despărțite.

Istoria, mai ales, și apoi filozofia, științele sociale, știința, literatura, teatrul, muzica și nu în ultimul rînd artele plastice s-au întors la matca lor inițială și, de la o nouă înălțime a spiritului și a gîndirii, au purces la a călăuzi către eternitate drumul eroic al unui popor prietenos și generos, mîndru și independent, în fruntea căruia se află de acum înainte un fiu cu adevărat devotat și neînfricat, cutezător, pe măsura imperativelor unei epoci de nemaiîntîlnită complexitate: Nicolae Ceaușescu.

De acum înainte și poate pentru totdeauna, fără nici un „inspector" peste arte, încurajați și sprijiniți efectiv și fără condiționări, pictorii și sculptorii cei mai talentați și cei mai harnici, cu toții laolaltă, s-au luat la marea întrecere de a-și cînta locurile atît de minunate și colorate, aflate de mii de ani „pe-un picior de plai, pe-o gură de rai".

Cîntecele acestea, cîntecul acesta general este impresionant și sublim, unic mai ales printre frumoasele cîntece ce se aud mereu prin lumea întreagă. Și așa cum de fiecare dată, cînd la Zacopane, Agrigento, sau în altă parte vin dansatori din Țara Oașului, despre locul I nu se mai discută, și în cazul picturii românești, oriunde ar fi prezentă, în țară sau departe prin lume, ea își face de la început auzit și prețuit timbru-i inconfundabil, toate acestea întîmplîndu-se însă firesc, în numele și în virtutea firescului, al tradiției, al dezvoltării plenare și normale a spiritului autohton, deschis tuturor înnoirilor.

MIHAI BANDAC ■

Schimbul de valori

Privită în întreaga sa evoluție, cultura română ne permite să observăm unele etape de maximă deschidere spre fenomenele de creație din țările mai apropiate sau mai depărtate, dar și unele etape de fixare a atenției spre interior, marcate de convingerea că o adevărată eflorescență a potențialului spiritual al poporului nostru nu se poate împlini decît printr-o masivă explorare a tradițiilor și a miturilor naționale. Așadar, o mișcare dialectică. Alternante adeseori, aceste etape de deschidere și închidere spre exterior au avut uneori un caracter sincronic, înțelese ca două aspecte complementare ale unui fenomen unitar.

Un astfel de moment este cel care a debutat în 1965. Deatunci a început un proces masiv de deschidere spre toate marile valori ale umanității. Febrilitatea acelei căutări care avea caracterul eroic al oricărei tentative de ieșire dintr-o cvasiignoranță știută, asumată ca o stare tragică, viza toate etapele culturii universale și toate ariile culturale reprezentative de pe glob. În viața noastră literară au apărut alți teoreticieni și critici ai literaturii, cu o gîndire mult mai nuanțată, vechile concepte închistate despre realism și antirealism explodaseră prin nefirescul lor, fapt la care au contribuit numeroși esteticieni marxiști din țară și din străinătate, care au reînceput să gîndească statutul literaturii clasice și moderne pe baze noi, originale, stimulatoare pentru însuși procesul de creație, ca și pentru cel de receptare. De altfel, însuși secretarul general al partidului spunea la o întrunire a scriitorilor că **„Este de înțeles că cunoașterea culturii universale reprezintă o necesitate nu numai pentru cei care lucrează în acest domeniu, ci pentru orice popor. Nici o națiune nu se poate dezvolta, nu-și poate înscrie cultura în sfera civilizației mondiale dacă se izolează, dacă nu participă la schimbul de valori spirituale. Datoria noastră este să facem cunoscute peste hotare marile realizări ale culturii patriei noastre, să ne afirmăm cu contribuția noastră originală în patrimoniul civilizației internaționale."** Este aici intuiția fericită a unui proces dialectic, fără de care dezvoltarea organică, ascendentă a unei culturi nu este posibilă.

Dacă atitudinea comprehensivă, indiferența sau intoleranța față de influențele străine, mediată de traduceri sau de lecturile în original ale unor opere literare străine a avut un caracter foarte tranșant din punct de vedere teoretic de-a lungul timpului, practica vieții literare a pus în lumină un comportament mult mai cumpătat, evident la cei mai mulți cărturari și scriitori români din toate timpurile. O asemenea adecvare la „practica vieții literare" se petrece în ultimele două decenii în cultura noastră, cultivîndu-se o atitudine echilibrată și, în același timp, eficientă în problema deschiderii culturii române față de universalitate.

Nevoia acută de traduceri din toate țările lumii nu are la bază un complex de inferioritate. Ea poate fi resimțită ca atare pe plan național doar cînd acestea lipsesc. Explozia informațională de astăzi relevă mai mult ca oricînd necesitatea cooperării culturale. Nici o țară, oricît de mare ar fi, nu l-a produs și pe Homer și pe Dante și pe Hugo, și pe Goethe, frații Schlegel, și pe Balzac, Tolstoi, Dostoievski, și pe Eminescu și Rebreanu. Dacă sîntem convinși că literatura lumii are nevoie de glasul românesc (și că, în acest sens, avem de recuperat niște poziții meritate), trebuie să acceptăm și reversul, și anume că avem nevoie de literatura lumii. Într-un climat cultural cum este cel pe care îl respirăm în prezent, un astfel de echilibru este posibil, stă în puterile noastre să-l slujim și să-l transformăm în realitate.

ROMUL MUNTEANU ■

Libertatea creației

„Sîntem pentru o largă libertate de creație, dorim să avem o literatură și o artă diversificate din punctul de vedere al formei, al stilului, ne pronunțăm hotărît împotriva uniformizării și șablonismului, a rigidității și dogmatismului. Considerăm că a accepta șablonismul, uniformizarea, rigiditatea înseamnă a sărăci viața spirituală și culturală a poporului nostru. Este de înțeles că activitatea creatoare a unui popor, în toate domeniile, se poate desfășura cu succes numai în condițiile cînd omul se simte liber și stăpîn pe destinele sale", afirma secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Cuvîntarea la întîlnirea cu oamenii de artă și cultură din 10 februarie 1971. Această idee fundamentală a fost urmată, în chip firesc, dialectic, după cîțiva ani, de una din cele mai radical-înnoitoare hotărîri ale epocii Nicolae Ceaușescu: „Lichidarea în țara noastră a cenzurii — cum i se spune — ilustrează stadiul înalt la care a ajuns societatea românească, superioritatea ei, încrederea în capacitatea celor care lucrează în acest domeniu de a aplica ferm în viață politica partidului, creșterea nivelului politic-cultural al maselor largi populare. Această măsură este o nouă expresie a democratismului societății noastre, a marilor drepturi și libertăți de care se bucură oamenii muncii în România, inclusiv în exprimarea opiniilor prin intermediul presei, în creația literar-artistică, a posibilităților nelimitate ale maselor de a participa la dezvoltarea vieții spirituale" (Expunere cu privire la creșterea rolului clasei muncitoare, a consiliilor oamenilor muncii în conducerea activității economico-sociale, în realizarea programului partidului de dezvoltare a industriei socialiste, a întregii economii naționale, de ridicare a bunăstării poporului și perfecționare continuă a democrației socialiste", 11 iulie 1977).

Departe de a fi fost o măsură strict organizatorică, înlocuirea vechilor forme de „șablonizare" culturală — care au malformat nu o dată literatura și arta noastră în trecut — cu spiritul de autoexigență și răspundere individuală — a consemnat o fază nouă, superioară, în procesul de maturizare revoluționară a omului de cultură român. A fost, pe de altă parte, una din condițiile imperios necesare ale libertății de opțiune și manifestare ideologică, de configurare a elementelor ce asigură specificitatea fiecărei reviste sau edituri, într-un cuvînt, a tuturor componentelor din ansamblul mass media. Iar dreptul la originalitate este un drept inalienabil al valorii.

Instaurarea unui adevărat climat cultural nu se poate dispensa de spiritul constructiv polemic, ce caracterizează orice societate angajată în făurirea unui nou destin, independent și unitar; recuperarea pe baze științifice a valorilor moștenirii literar-artistice naționale, afirmarea noilor energii spirituale, diversitatea stilistică, deschiderea experimentală în toate domeniile de activitate, formarea noilor generații de creatori și cercetători, complexitatea etică, estetică și axiologică a vieții artistice, dialogul interdisciplinar, ca și dialogul între centrele de cultură ale țării, neexcluzînd unele divergențe, unele perspective eronate, dar nici posibilitatea autocorectării acestora — sînt caracteristici greu, dacă nu imposibil, de realizat în absența libertății de creație și atitudine. Mai presus de orice, însă, trebuie așezate autoexigența, asumarea individuală, a responsabilității, exprimarea eficientă, prin fapte de muncă, a acesteia. Desființarea cenzurii este, în fond, creditul fundamental acordat conștiinței individuale. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „înțelegem realizarea acestui rol îndrumător în dezvoltarea artei nu prin impunerea unui anumit stil sau a unei anumite maniere de creație, ci prin desfășurarea unei largi activități politico-ideologice, prin grija pentru îndeplinirea misiunii sociale a artiștilor, a scriitorilor, pentru fuziunea deplină a literaturii, a tuturor artelor cu marile preocupări ale poporului român, cu grandioasa operă socială pe care o întreprind oamenii muncii din țara noastră. Realizarea cu succes a acestei îndatoriri importante a partidului față de popor, față de viitorul său luminos, depinde în mare măsură de calitatea muncii politice și ideologice pe care o desfășoară organele și organizațiile de partid, de felul în care fiecare comunist își îndeplinește sarcinile ce-i revin".

TANIA RADU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

SOCIALISMUL CU PO

Istoria va reține, în mod obiectiv, un adevăr fundamental despre anii pe care i-a trăit țara după Congresul al IX-lea al partidului : în acești ani, țării i-a fost restituită încrederea în ea însăși !

Să ne reamintim : cînd, în 1965, fusese investit cu cea mai înaltă funcție de conducere în partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu făcea prima vizită de lucru, la vremea culesului grîului, printre țăranii unei comune din Bărăgan. Au trecut de-atunci douăzeci de ani iar puterea evocatoare a zilei aceleia păstrate în memoria noastră întemeiază înțelesul unui gest plin de semnificație. De amintirea ei se leagă expresia de început a unui mod nou de a concepe făurirea istoriei în această țară.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu aduce în viața politică a României un spirit descătușat de prejudecăți și reticențe, o formă inedită de a înțelege actul conducerii și de a-l exercita printr-un dialog perpetuu cu poporul însuși. În istoria României se deschide o pagină nouă. Și calea aceasta, a contactului direct cu oamenii, cea mai dreaptă și cea mai sigură cale prin care tovarășul Nicolae Ceaușescu se adresa poporului spre a-i afla vrerea și năzuințele, constituie o caracteristică emoționantă a vieții politice românești pe parcursul celor două decenii care au trecut de atunci.

În anii de după Congresul al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a imprimat vieții noastre de zi cu zi o dinamică nouă și, totodată, ne-a îmbogățit interior cu convingerea că ritmurile alerte ale acestei dinamici nu se pot împlini decît prin convergența programatică a tot ceea ce în spațiul românesc înseamnă faptă și idee înnobilate de idealul comunist al propășirii țării. Gîndirea și fapta sa au promovat un nou stil de a trăi, de a munci, și dimensiunea veritabilă a acestui adevăr o aflăm astăzi în toate inițiativele sale de ctitor și călăuzitor de țară integral înnoită.

Într-una din primele sale vizite de lucru, secretarul general al partidului spunea : „Pregătindu-se pentru a porni la noul drum, partidul, Comitetul său Central consideră că este bine să se sfătuiască cu muncitorii, cu țăranii, cu intelectualii, cu toți cei care, sub conducerea sa, vor străbate acest drum". Încă de la început, așadar, în spiritul certitudinilor care în anii Epocii Nicolae Ceaușescu ne-au iluminat opțiunile, devenirea, destinul, secretarul general al partidului a dat o expresie limpede și cutezătoare principiului că socialismul se construiește cu oamenii și pentru oameni, fundamentînd noi abordări teoretice și demersuri practice, noi laturi ale unui model original de raporturi conducători-mase, stat-societate-cetățean. Și istoria va reține, cu obiectivitate, că unul dintre titlurile de glorie ale Epocii Nicolae Ceaușescu este acela de a fi produs o vitalizare de substanță a solidarității sociale și umane la scara întregului teritoriu național. Redimensionarea cadrului social și crearea, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, a unor forme instituționalizate de participare a maselor la actul de conducere a societății au produs în anii de după Congresul al IX-lea o schimbare radicală a poziției fiecărui cetățean în raport cu întregul proces istoric. Iar temelia solidă a acestei profunde mutații a fost însăși transpunerea în faptă a ideii de amplasare rațională și echilibrată a forțelor de producție pe teritoriul țării. De la un capăt la altul țara a devenit un vast șantier iar succesul acestei opere constructive fără precedent ca amploare și însemnătate în lunga durată a istoriei noastre s-a întemeiat, în primul rînd, pe unitatea de gînd și faptă a tuturor fiilor țării și pe voința lor comună fortificată în cursul dialogului pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a întreținut permanent cu oamenii muncii din tot cuprinsul pămîntului românesc. Prin caracterul lor temeinic și laborios, prin cercetarea și alegerea celor mai viabile și mai rodnice căi de acțiune, vizitele de lucru ale secretarului general s-au înscris ca evenimente memorabile în viața unor colectivități întregi, în viața fiecăruia dintre membrii acestor colectivități.

Pe acest indestructibil temei al contactului direct cu oamenii țării, pe acest temei în care sînt cuprinse resursele de fertilitate și de izbîndă ale oricărui proiect, tot ceea ce s-a înfăptuit în cele două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea a fost supus judecății obștești, conform practicii profund democratice statornicite în viața politică a țării, forma definitivă a proiectelor acestor ani impregnîndu-se cu pecetea înțelepciunii colective și adeverind că din dialogul permanent pe care secretarul general al partidului l-a întreținut cu țara au rezultat înseși sursele creativității oamenilor acestei țări, în toate laturile vieții.

Redînd țării încrederea în ea însăși tovarășul Nicolae Ceaușescu a modelat și fortificat puterea de a înfăptui și de a îndrăzni a României acestor ani pe parcursul cărora semnul inconfundabil al democrației societății noastre l-a reprezentat și îl reprezintă însăși puterea acestei societăți de a progresa, de a crea, de a se înnoi perpetuu.

DUMITRU ELIADE ■

S-a întîlnit cu țăranii și s-a sfătuit cu țara

În viața noastră, în memoria fiecăruia dintre noi sînt evenimente care ne rămîn pentru totdeauna. Dacă data nașterii nu se uită, altele cum ar fi căsătoria, venirea pe lume a copiilor, le fixăm în perioadă. A fost în aprilie sau în februarie, după anul nou ori înainte de 1 Mai și așa mai departe.

Locuitorii comunei Gheorghe Doja, însă, la data lor de naștere au mai adăugat una. O zi pe care și-au sădit-o în istoria vieții lor și pe care n-o vor uita nicoidată. Este 26 iunie 1965. O ZI DE NEUITAT. Ce s-a întîmplat atunci, să-i lăsăm pe ei să povestească :

Eroul Muncii Socialiste Ion Spătărelu — președintele Cooperativei Agricole de Producție Gheorghe Doja : „Zi de miez de vară, zi cînd țăranului îi pare rău că este și noapte, cu toate că noaptea este foarte scurtă, dar el are atîtea treburi de făcut încît timpul zboară. Treieram la orz, coseam lucerna, prășeam porumbul, sfecla de zahăr și floarea soarelui. În acea zi de 26 iunie a venit la noi, în cîmp, unde eram îmbrăcați ca la muncă, tovarășul Nicolae Ceaușescu, primul bărbat al țării, ales de popor în fruntea partidului. Vizita sa de lucru, prima de acest fel, a început-o chiar acolo unde se dă bătălia pentru pîine. Cei aproape 1 000 de cooperatori aflați la prașilă și la alte lucrări, v-am spus, erau îmbrăcați ca la muncă, dar chipurile le erau luminate de clipa pe care o trăiau. În acea zi tovarășul Nicolae Ceaușescu a stat de vorbă cu țăranii din Gheorghe Doja. A vorbit cu noi despre pămînt și recolte, dar mai ales despre viitor".

Traian Duță : „Cînd a venit la noi pentru prima dată tovarășul Nicolae Ceaușescu, atunci, la 26 iunie 1965, eram proaspăt absolvent al școlii profesionale de mecanizatori agricoli și luasem în primire primul meu tractor. Eram flăcăiandru, dar n-o să uit niciodată că tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a promis nouă, tractoriștilor de atunci, mașini agricole pe măsura unei industrii ce trebuia dezvoltată în ritm cu cerințele vieții. Astăzi lucrez cu o gamă variată de mașini agricole, inclusiv cu o combină autopropulsată cu care recoltez deopotrivă grîu, floarea soarelui, porumb. Eu n-o să uit niciodată cuvintele pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a spus în vara anului 1983 la Marea Adunare Populară din Municipiul Arad, și care sînt elocvente : **Nu e, într-adevăr, ușor să fii un bun constructor de vagoane sau de mașini unelte; dar e mai greu să fi un bun agricultor, pentru că se cere să lucrezi permanent, în toate condițiile, se cere să cunoști ce dorește planta, ce trebuie să-i asiguri animalului.** Ce vreți recunoaștere mai mare ?

MIHAI VIȘOIU ■

La Mangalia, redescoperind marea

Mangalia se numără printre primele localități din țară în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins vizite de lucru, inaugurînd un nou sistem de conducere, profund democratic, sfătuindu-se de fiecare dată cu oamenii locului și adoptînd decizii hotărîtoare pentru progresul general al țării înfăptuit, sistematic, prin progresul înregistrat de fiecare localitate. Încă din 1965, tovarășul Nicolae Ceaușescu a formulat indicații precise privitoare la elaborarea unui program de dezvoltare a litoralului românesc în ansamblu, a fiecărei stațiuni în parte, fiind, de fapt, ctitorul constelației de stațiuni din nordul Mangaliei. În mai multe rînduri a vizitat, apoi, șantierele, urmărind îndeaproape înfăptuirea celor stabilite. Pe mai multe șantiere a lucrat, la vremea aceea, și Nicolae Simionescu, președintele Consiliului orășenesc al Frontului Democrației și Unității Socialiste, mai întîi ca instalator, cînd a făcut rețelele electrice în stațiunea Saturn, apoi ca diriginte de șantier, cinci ani, cînd a răspuns de stațiunea Jupiter. Prin '74, construcția stațiunilor din partea de sud a litoralului se încheiase în linii mari, ele avînd astăzi capacitatea de a primi aproximativ un milion de vizitatori pe an. Această expresie de anvergură a arhitecturii românești a lansat numele Mangaliei în circuitul mondial al turismului, aducînd un înțeles mai plin și întîmplării că orașul se află la aceeași latitudine cu Nisa, Monaco sau San Remo. Într-un fel de ghid de folosință personală, Nicolae Simionescu a notat că pînă prin '65 Mangalia era un oraș agrar-turistic iar de pe la începutul anilor '70 a devenit un oraș turistic-agrar, această condiție nouă a lui preschimbîndu-se însă destul de rapid, căci, de pe la m deceniului trecut, Mangalia a înce fie un oraș industrial-turistic-agr după cum spune un alt cetățean al galiei, Memet Isleam, ritmurile ordinare ale acestor prefaceri, de fără drept de apel speranțele cel îndrăznețe ale Magaliei de altăda însemnat o adevărată redescoper mării de către acest oraș. Memet are 45 de ani și pe retina amintiril lor mai îndepărtate din copilăria sa să mai deslușească imagini ale tîrgu barcagii și de pescari despre care pînzele unor mari maeștri ai pictur aduc o mărturie durabilă. Ca teb constructor el a participat la zidirea galiei noi iar ca localnic știe că redescoperirea mării de oraș nu avea cum să se rezu d închegarea în cadrul Muzeului de zități a unei faimoase colecții de aparținînd unor lupi de mare. Tu de competiție internațională a fos mul pas pe care orașul l-a făcu redescoperirea mării iar al doile tărîtor, a fost dezvoltarea unei in puternice. În 1965 exista la Manga

Utilajul petro sau performa

Adevărata dezvoltare și div care, la nivel de mare perfor a fabricației de utilaje petrolier produs în ultimele două dece anii de după Congresul al al partidului, cînd zestrea teh întreprinderii a sporit de 7 ori. P sura acestui efort, valoarea pro realizate la 1 Mai Ploiești se c acum, în fiecare an, la aproximativ liarde de lei. Această spectaculo tere, care n-a fost înregistrată urma vreunui salt ci printr-o e continuă, cum spune directorul tel întreprinderii, Cristel Popeia, a fo figurată încă din ziua de 4 iuli Atunci, în acea zi memorabilă din întreprinderii, secretarul general al dului, tovarășul Nicolae Ceaușescu treprins prima vizită de lucru la „ Maistrul Ion Vasilescu era pe atu cretarul comitetului U.T.C. la secția foraj și își amintește că mitingul loc la capătul secției mecanice I. cuvintele tovarășului Nicolae Cea au fost semnele de bun augur al timp ce s-a dovedit, după aceea, m nic decît ar fi cutezat să creadă o care le ascultau : „Pregătindu-ne a porni la noul drum, partidul, Co său Central consideră că este bine sfătuiască cu muncitorii, cu țara intelectualii, cu toți cei care, sub cerea sa, vor străbate acest drum

PORUL, PENTRU POPOR

atelier de reparații de nave care nu avea însă o pondere economică prea însemnată și ridicarea în marginea orașului a unei moderne Fabrici de construcții și reparații de nave a fost încă un prilej prin care s-a dovedit că speranțele cele mai îndrăznețe ale Mangaliei de altădată nici nu prea mai au acum de ce să fie aduse în discuție. Nici în vis Mangalia de altădată n-ar fi îndrăznit să-și contureze copleșitoarea realitate nouă pe care o întruchipează ea astăzi. Construit din inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, portul nou al Mangaliei reprezintă o lucrare complexă, de mari dimensiuni, încorporînd un bazin de peste 300 de hectare, cu diguri de apărare ce se întind pe zeciuțiva kilometri, cheiuri, rețele de cale ferată și drumuri, mari depozite, macarale fixe și mobile.

Redescoperind marea, orașul acesta întruchipează astăzi un argument dintre cele mai solide privind opera civilizatoare pe care o reprezintă în istoria națională **„Epoca Nicolae Ceaușescu"**.

r

ı ca necesitate

un fel nou, cît se poate de promițător, de a gîndi, de a vorbi, de a lucra pentru binele țării. De atunci și pînă acum tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat întreprinderea de nenumărate ori, cîteodată chiar și de două ori pe an, iar după fiecare vizită de lucru uzina s-a dezvoltat și mai mult, producția a crescut și s-a diversificat, condițiile de muncă s-au îmbunătățit substanțial. Secțiile de mecanică 6 și 7, bunăoară, sau turnătoria, una dintre cele mai moderne din țară, au fost realizate la indicația expresă a secretarului general al partidului. „De fiecare dată, spune maistrul Ion Vasilescu, în cursul vizitelor sale secretarul general al partidului ne-a îndemnat să avem încredere în forțele proprii, să nu ne mulțumim cu ceea ce am obținut, ne-a cerut să luptăm permanent, în spirit revoluționar, pentru o nouă calitate a muncii, să acționăm mai stăruitor pentru înnoirea și modernizarea utilajelor produse de noi, să ținem pasul cu cerințele și cu performanțele mondiale. Și se poate spune că prin experiența cîștigată în anii cînd întreprinderii noastre i s-a conturat un destin nou, prin grija directă o tovarășului Nicolae Ceaușescu, performanța a încetat să mai fie o întîmplare fericită și a devenit o necesitate a muncii fiecăruia dintre cei 15 000 de oameni care lucrează aici". În anii de după Congresul al IX-lea, construind instalații de forat la 7 000 de metri, muncitorii și specialiștii de la „1 Mai" au statornicit României faima de a se afla pe locul al doilea în lume, ca exportator, și pe locul al treilea ca producător de utilaje petroliere, și ei au putut fi întîlniți tot mai frecvent la tîrgurile din centre industriale și comerciale de renume, la Leipzig, Poznan, Milano, Moscova, Paris, Zagreb, Hanovra sau Barcelona, acolo unde exponatele românești, distinse de mai multe ori cu medalii de aur, au fost întîmpinate cu un interes ce s-a concretizat în încheierea de contracte cu firme din cîteva zeci de țări. Iar lîngă acestea s-ar cuveni să amintim și faptul că ziua de 9 octombrie 1975, cînd a fost lansată la apă prima platformă românească de foraj marin, a marcat intrarea României în rîndul celor cîteva țări din lume, toate avansate din punct de vedere industrial, capabile să construiască instalații de o asemenea complexitate.

DUMITRU ELIADE ■

Un oraș ca descins din file de carte

Această înfățișare a Clujului de azi era, de altfel, prefigurată cu claritate încă din 1965, atunci cînd, cu prilejul vizitei sale de lucru, tovarășul Nicolae Ceaușescu afirma la întîlnirea cu oamenii de știință și cultură clujeni: „Așa cum s-a subliniat și la Congres, în condițiile de astăzi, ale unui avînt puternic al științei și culturii, socialismul și comunismul nu se pot înfăptui decît pe baza și prin contribuția celei mai înaintate științe. De aici și preocuparea, grija permanentă a partidului, a conducerii sale pentru dezvoltarea învățămîntului și științei".

De la data rostirii acestor cuvinte, care exprimau deplina încredere în potențialul intelectual și creativ al Clujului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost, în numeroase rînduri, oaspete al slujitorilor științei și culturii de aici, ctitorind sau îndemnînd la dezvoltarea unor însemnate centre ale valorificării superioare a luminilor de cuget: Facultatea de mecanică, Institutul de chimie, cel de tehnologie izotopică și moleculară sau Liceul industrial nr. 9, unde se pregătește forța de muncă pentru marele Combinat de utilaj greu, ridicat tot în **Epoca Ceaușescu**. Cu prilejul fiecăreia dintre aceste vizite, președintele țării a apreciat, în funcție de realizări, eforturile clujenilor, a trasat noi sarcini de perspectivă și nu a uitat să sublinieze ideea frăției în muncă și aspirații a oamenilor — români, maghiari sau germani. Creșterea orașului, a potențialului său științific și cultural par a descinde acum din filele unei cărți de istorie, file pe care, în capul rîndurilor, se pot citi vorbele lui Avram Iancu: „Firea ne-a așezat într-o patrie ca împreună să asudăm cultivînd-o, împreună să gustăm dulceața fructelor ei".

Spunînd despre Clujul-oraș european, nu se poate face abstracție de existența, din 1970, a prestigioasei edituri „Dacia" de noile și tinerețile reviste „Echinox" și „Napoca universitară", de Muzeul de istorie al Transilvaniei, de noul sediu care găzduiește Biblioteca Filialei Academiei Republicii Socialiste România, inaugurat în 1976 (an în care a fost dezvelită și statuia ecvestră a lui Mihai Viteazul din centrul orașului), de statuia lui Baba Novac sau de grupul statuar „Școala Ardeleană" din fața Universității — toate creații ale **Epocii Nicolae Ceaușescu**. Laolaltă cu revistele, instituțiile de cultură, institutele de cercetări științifice sau monumentele deja existente înainte de Congresul al IX-lea al partidului — ele fac din Clujul anilor noștri unul din orașele-fanion ale civilizației românești.

Ținutul dintre porțile soarelui

Maramureșul acela exclusiv pitoresc, „de duminică", așa cum a început să i se zică, a rămas o amintire înviată doar, cînd și cînd, de tradiționala sărbătoare a hărniciei — „tînjaua" de la Hoteni — sau de „focul viu" al păcurarilor. Adevăratul Maramureș — cel truditor, cel ridicat la viață industrială autentică și la agricultura de performanță — este de întîlnit la fiecare pas. Dar, pentru a reveni la Maramureșul „de duminică", de această zi a săptămînii se leagă una dintre cele mai dragi amintiri ale oamenilor de-aici. Pentru că era într-o duminică de octombrie a anului 1965 — anul istoricului Congres al redeșteptării naționale — cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a început prima sa vizită de lucru în nordicul colț de țară. A fost primit sărbătorește, așa cum știu primi maramureșenii, a fost poftit în casele oamenilor și chiar la o nunță, la Valea Chioarului. Dar, dincolo de această sinceră bucurie, de frumusețea locurilor și a înfățișării oamenilor, secretarul general al partidului a văzut ceea ce trebuia văzut — dorința celor de-aici de a se ști mereu acasă, alături de familii și de prunci, credința lor că acel al IX-lea Congres a deschis și pentru ei drumul spre un alt fel de viață, spre un alt tip de civilizație.

Nimic nu poate fi mai edificator pentru prezentarea Maramureșului de azi decît marile sale unități industriale, ridicate în ultimii douăzeci de ani și plasînd județul — în domeniul extracției și prelucrării minereurilor neferoase, al producției de mobilă, al construcțiilor de mașini sau al industriei textile — pe unul din primele locuri la nivel național. Este suficient, cred, de amintit că, din 1965 încoace, au fost puse în funcțiune în localitățile maramureșene cîteva zeci de capacități industriale, cele mai importante fiind cele din Baia Mare (uzina de cupru și instalația de bare de cupru de la Întreprinderea metalurgică de metale neferoase, Întreprinderea de mașini-unelte, accesorii și scule, noile capacități ale Întreprinderii mecanice de mașini și utilaj minier și ale Întreprinderii mecanice de reparații auto și utilaj de transport, „Maratex"-ul sau „Faimar"-ul), de la Sighetu Marmației (unde unei fabrici de scaune pliante i s-au adăugat, în această perioadă, opt fabrici de mobilă, două de PAL, două de scaune, una de placaj și alta de furnire, ceea ce a condus la constituirea unui mare Combinat de prelucrare a lemnului, unde s-au mai construit o Întreprindere mecanică, o fabrică de confecții și una de piese de schimb auto), la Vișeu, la Tîrgu Lăpuș, la Borșa, la Baia Sprie, la Seini, pentru a nu mai vorbi de perfecționarea continuă a dotărilor tehnice (și, în consecință, a producțiilor realizate) de la Întreprinderea minieră Borșa și de la exploatările miniere Baia Sprie, Cavnic, Ilba, Nistru sau Băiuț.

S-ar putea ca această înșiruire seacă de obiective economice să obosească pînă la plictis cititorul, dar ele au însemnat pentru maramureșeni mai mult decît ne-am putea imagina acum, cînd îi vedem intrînd linșiți pe porțile unei mari uzine sau ieșind dintr-un bloc nou ridicat chiar și pe Valea Izei, la Dragomirești, să zicem, sau la Borșa.

Epoca Ceaușescu a rezidit Maramureșul pentru oamenii Maramureșului și nu în primul rînd pentru turiștii care mai au încă destule de văzut și simțit acolo. Soarele a ieșit din porți și s-a instalat unde-i este locul — deasupra acestui ținut și a locuitorilor lui. Întrebați-i pe maramureșeni ce au însemnat pentru ei anii care au trecut de la Congresul al IX-lea — de la Congresul întoarcerii acasă — și ei vă vor răspunde, în numele oamenilor întregii țări, chiar așa: întoarcerea acasă.

DAN MUCENIC ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

CÎNTAREA ROMÂNIEI

Dreptul la artă, dreptul la cultură

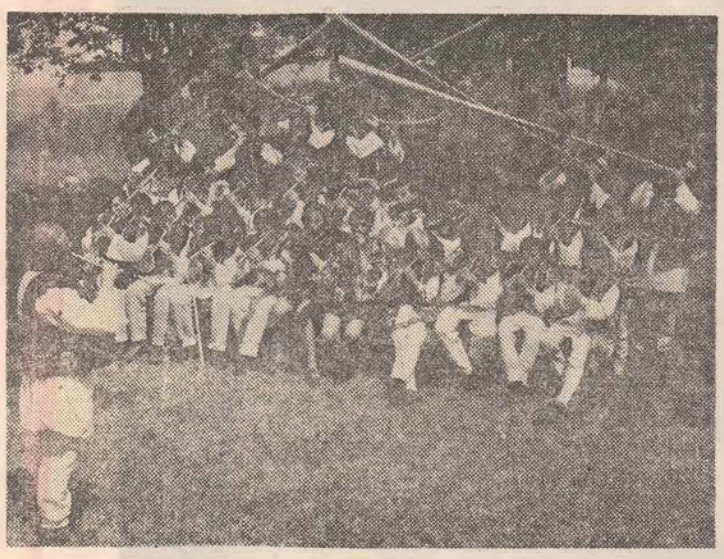

Recent încheiată, cea de-a V-a ediție a **Festivalului Național „Cîntarea României“**, amplă manifestare inițiată direct de secretarul general al P.C.R. tovarășul Nicolae Ceaușescu, a scos în evidență, și mai mult, pregnant și îndubitabil, geniul artistic al poporului nostru, uriașul său talent, extraordinara sa disponibilitate și înzestrare, capacitatea sa, cu totul și cu totul ieșită din comun, de-a crea continuu, ca o fîntînă ce naște pururi zăpadă, artă. Artă la cel mai înalt nivel, artă adevărată, artă ce se-ncunună cu nimbul de aur al străvechii și mereu tinerei noastre culturi populare. Artă care, în același timp, a dialogat, de la egal la egal, cu și prin marile capodopere izvodite în vreme de corifeii literaturii și culturii noastre. Hrănindu-se, deci, din inima și roua strălimpede a acestor două niciodată secate izvoare, festivalul, prin toate cele cinci ediții ale sale de pînă acum, și-a împlinit, putem spune, pe deplin menirea : mii și sute de mii de oameni, milioane chiar, urcînd pe marea scenă a festivalului, au dat glas acelui tărîm de viață interioară ce se numește îndeobște artă, au întruchipat, prin propriile lor puteri artistice, bucuria de-a munci, de-a visa, de-a cînta, de-a rosti adevărul înalt al acestei epoci pe care cu mîndrie o numim **Epoca Nicolae Ceausescu.** Epocă într-ale cărei maiestuoase ctitorii la loc de cinste se înscrie și ctitorirea omului nou, gingașă lucrare, mai complexă, desigur, decît chiar lansarea unei rachete cosmice, pe care festivalul a șlefuit-o și o șlefuiește întruna, fapt ce-i conferă un sens aparte, profund uman și-ntr-un deplin acord cu strădaniile noastre întru asigurarea tuturor condițiilor pentru afirmarea plenară și multilaterală a fiecărui om din țara noastră. Între celelalte drepturi cucerite în ultimii 20 de ani, cîți au trecut de la istoricul Congres al IX-lea, îl putem consemna, fără teama de-a greși, și pe acesta : dreptul la artă, dreptul la cultură al tuturor oamenilor patriei, dreptul de a-și desăvîrși personalitatea, de-a se împlini făurind artă, făurind cultură. Dar pentru că graiul concis al cifrelor este, prin puterea sa de sinteză, mult mai edificator decît toate metaforele și cuvintele la un loc, să apelăm la elocvența sa : așadar, la cea de-a V-a ediție a Festivalului Național „Cîntarea României“, au participat 4 800 000 de interpreți și creatori cuprinși în 206 000 formații și cercuri artistice (la ediția precedentă au urcat pe marea scenă 4 500 000 de interpreți și creatori, iar numărul formațiilor și cercurilor artistice a fost de 191 000 ; și pentru că tot sîntem la capitolul cifrelor comparative, să mai notăm că la prima ediție au participat 2 000 000 de artiști amatori și profesioniști reprezentînd 100 000 de formații). Alte cifre : cei 1 240 000 de membri ai cenaclurilor cultural-artistice au alcătuit 53 000 de colective de acest gen, iar manifestările de amploare ale actualei ediții (concursuri județene, interjudețene, dialoguri pe aceeași scenă, stafete cultural-artistice) a ajuns la 750. Au cunoscut în actuala ediție o mai bogată prezentare teatrul politic, poezia militantă, muzica corală patriotică și revoluționară. Între manifestările de amploare pot fi amintite festivalurile de muzică corală precum „D. G. Kiriak“ (Pitești), „Ion Vidu“ (Lugoj), „G. Dima“ (Brașov), „Cîntecul adîncului“ (Valea Jiului) și „Corala ialomițeană“ (Slobozia), sau întîlnirile teatrale și de creație literară de la Slănic-Moldova, Slănic-Prahova, Tîrgoviște, Alexandria, Alba Iulia, Arad. De mare succes s-au bucurat festivalurile cîntecului, dansului și portului românesc precum „Maria Tănase“, „Cîntecele Oltului“, „Cununa cîntecului românesc“, „Cîntecele munților“, „Festivalul dansului bătrînesc“, „Cocoșul de Hurez“, „Călușarul transilvănean“, „Bucuria muncii“. Dacă la Arad, de exemplu, și-au dat întîlnire poeții țărani, o categorie de creatori cu un farmec aparte, lansată cu precădere de-a lungul celor cinci ediții de pînă acum ale festivalului, la București și la Pitești și-au dat întîlnire brigăzile artistice și umorul sub două sugestive generice : „Opinia noastră“ și „Tudor Mușatescu“. Și lista marilor manifestări este, desigur, departe de-a fi epuizată, ceea ce însă nu înseamnă că n-am ilustrat apetența cu care **Măria Sa Publicul** și-a exercitat din plin dreptul la artă, dreptul la cultură, dreptul de-a se exprima pe sine cu emoție, cu sinceritate, cu căldură, cu inefabilă vocală de aur. Festival al tuturor celor ce simt nevoia să vorbească în limba artei și-a culturii, „Cîntarea României“ este însăși starea de grație, nevoia de frumos a întregului nostru popor.

VICTOR NIȚĂ

5 din 5 milioane

Val Dobrin, 40 de ani, activist cultural, Pitești. Premiul I pe țară pentru regie, cu spectacolul-colaj din piese de Teodor Mazilu, intitulat (cu titlul dat de regizor) „Taraba cu tandrețe“. Actori : membri ai trupei de amatori ai Casei de cultură a sindicatelor din Pitești. Se spune (o spun mulți) că membrii acestei trupe vădesc calități de profesioniști, ajunși la acest prestigiu și sub bagheta unor regizori ca Val Dobrin. Se mai spune (iarăși o spun destui) că revelarea timbrului specific al teatrului lui Mazilu, cu poezia, cu insolitul, cu inefabilul lui, așa cum a realizat-o Val Dobrin, se constituie într-o întreprindere-unicat (cel puțin în planul artei amatoare, în cel al artei profesioniste avînd exemplul greu de egalat al montărilor lui Octavian Cotescu). Mii de spectatori argeșeni au fost conduși așadar, cu mînă sigură și dibace, prin labirintul de efecte și de nuanțe al unui dramaturg profund, al unui liric subtil, al unui moralist pertinent, cuirasat uneori de amărăciune, altădată de vehemență, cel mai adesea de ironie. Val Dobrin face parte dintre regizorii care nu se sfiesc, cînd e cazul, să dirijeze „peste text“, dar nu imixtînd în text, ci cuprinzîndu-l într-o inedită viziune, în cazul de față cu virtuți metaforice. Se mai poate spune despre Val Dobrin că este un artist de acum format, de apriga intransigență cu sine și arta lui. Se mai poate spune despre el — el însuși o spune — că generosul cadru al „Cîntării României“, cu largile-i posibilități de creație și de afirmare, a intervenit structural în însăși edificarea propriei lui personalități artistice. În repertoriul Casei de cultură a sindicatelor din Pitești figurează, sub regia lui Val Dobrin, și alte piese, a căror audiență la public este o elocventă semnificare a rolului Festivalului național în promovarea artei și a artiștilor autentici.

Alina Pamfil, 30 de ani, cadru didactic, Piatra Neamț. Premiul I pe țară, la a V-a ediție a „Cîntării României“, pentru arta recitării de poezii. Poezia, spunea cineva, trăiește singură, cînd trăiește, ambiția de a o „ajuta“ prin contraforții interpretării isprăvind prea adesea prin a-i sugruma ființa fragilă, de aromă și fum. Școala noastră dramatică n-a fost, din acest punct de vedere, și o „școală de lectură“, disciplină artistică ce pretinde nu însușiri speciale, ci o metodologie aparte. (Școala de „belcanto“ în recitare a apus odată cu reprezentanții ei iluștri, ultimul fiind regretatul George Vraca).

Fiind astfel, iar talentul salvîndu-se de unul singur, lectura publică a poeziei s-a menținut la noi mai mult ca inițiativă sporadică, după legea hazardului. Și atunci fie prin abuz de „interpretare“, prin scoaterea în prim plan a „alămurilor“ fanfarei vocale, fie, ca replică la acest abuz, prin reproducerea zisă „obiectivă“, de fapt înghețată, a textului, prin aplatizarea lui. Exemplul tinerei profesoare din Piatra Neamț, desfășurat în generosul cadru al „Cîntării României“, e o dovadă totuși că „se poate“, că „nasc și în România recitatori““. L-a prezentat, în toate etapele Festivalului, culminînd cu faza pe țară, pe Nicolae Labiș, stîrnind valurile de electricitate ale unor săli ce păreau că atunci, pentru prima oară, îl descoperă pe poetul „luptei cu inerția“ și obligînd la un „10 pe toată linia“ din partea juriilor. Nicolae Labiș, ca și alți mari poeți români, în lectura de extremă sensibilitate a Alinei Pamfil, sînd ei înșiși, revelați în esența lor vie, valorificîndu-li-se magistral pînă și nuanțele, pînă și semitonurile de spirit. Chiar și poeți zișI „dificili“ comunică, în lectura Alinei, cu publicul cel mai larg. Am vrea s-o auzim și pe scenele Bucureștilor, încă sărace în recitatori.

Adriana Răducanu, 23 de ani, bucureșteancă, muncitoare la Uzinele „23 August“. Solistă de muzică ușoară, elevă în anul II a Școlii populare de artă, cîntă cu formația „Meteor“ a uzinei care, prin comitetul ei sindical și prin O.D.U.S., i-a sprijinit o ascensiune ce se vestește de zile mari. Prezență frecventă pe afișele genului, alături de artiști consacrați, cu piese din repertoriul muzicii străine, dar mai cu seamă naționale. Deținătoare de numeroase trofee, cucerite pe scenele festivalurilor din toată țara, laureată a „Cîntării României“ ediția '83—'84, finalistă a ediției '85. Ultima oară am ascultat-o la Teatrul de vară „23 August“, în pragul acestui iulie, în spectacolul muzical-coregrafic „Anii tinereții noastre“. Voce catifelată, pătrunzătoare totuși, cu un timbru greu definibil, care scapă din plasa etichetărilor și clasificărilor, scapă din granițele a ceea ce cade sub controlul comun (de aici, dificultatea compozitorilor de a crea melodii pentru ea, pentru vocea și pentru „stilul“ ei), cu bruște, dar organice prin coerență interioară, schimbări de registru, cu urcușuri și coborîșuri melodice reluate ritmic, că o unduire de plai, cum spune Blaga, venind parcă din adîncuri de țară, adîncuri de timp în care timpul însuși se pierde. Angajează, pe cont propriu, adevărate expediții de arheologie muzicală, dezgropînd piese uitate, întinerindu-le, așezîndu-le lîngă cele noi într-o relație de reciprocă și subtilă valorificare. Prezență scenică iradiantă, cucerind din primele clipe sala, fără efecte de poză sau de postură, împletind cîntecul, gestica, dansul într-o unică și captivantă armonie. Adriana Răducanu: un nume despre care vom mai auzi.

Victor Vicșoreanu, 53 de ani, țăran, Horezu-Vîlcea. Premiul I pe țară pentru ceramică (unicul Premiu I pe țară pentru ceramică !) la cea dintîi ediție a Festivalului național. Locul I și-acum, consacrînd un destin artistic de excepție. Meșter olar „de cînd se știe“, cu succese „de cînd se știe“, nume intrat în manualul de artă, cu opere în toate muzeele și colecțiile artistice ale țării. E (zic specialiștii domeniului) „olarul-șef“ al Hurezului, această veritabilă capitală a ceramicii românești, celebră pentru nobletea formelor, a desenului, pentru rigoarea tradițională a stilizării și pentru codul cromatic sever, apărat ca și un tezaur sacru. Sînt însușiri care definesc în gradul cel mai înalt și arta lui Vicșoreanu. Un meșter-artist care, păstrînd intactă puritatea canului, făurită și decantată prin veac, ornîndu-și străchinile și „taierele“ cu motive străvechi, specifice zonei („Melcul“, „Cocoșul“, „Steaua“, „Brăduțul“ etc.), e, în același timp, un inovator, deschis căutărilor îndrăznețe, elaborărilor rafinate, sintezelor ; intervenind deci creator în tiparul clasic, ca să corijeze efecte, ca să cristalizeze străluciri, ca să valoreze cît mai pregnant cîștigurile generațiilor de meșteri ce i-au premers. „Taierele“ sculptate de el în lut, deși de materie efemeră, îți dau un acut sentiment al duratei. Ele au o forță ce ține de harul acestui pămînt oltenesc — și românesc — de a impune, fără vuiet tectonic, forme alese, culori rafinate, linii pure. Primind mult, sprijinit și înconjurat cu prețuire de forurile cultural-artistice ale Vîlcei (e și președintele Asociației creatorilor populari din județ), Vicșoreanu dăruiește la rîndu-i mult, stîrnind, prin exemplul său, nu frisonul mimetic, ci efervescența creatoare a emulilor.

Mircea Lerian, 56 de ani, profesor, Buzău. Premiul I pe țară pentru pictură la actuala ediție a Festivalului național. O surpriză pentru mulți, M. Lerian fiind mai ales cunoscut (cum scrie Ion Horea în „România literară“) ca „autorul remarcabilei trilogii «Vlad Țepeș» (dramă istorică, tipărită de Ed. „Cartea românaescă“ și, ca și alte piese ale aceluiași autor, jucată pe numeroase scene, n.n.), încercat în proză și poezie, neobosit căutător de cetăți dacice și medievale, în permanentă polemică ori corespondență cu specialiști în săpături (a se vedea studiile sale despre Vicina și Tezaurul de la Pietroasa), iscusit autor de filme documentare TV, cu incursiuni din actualitate în arhivele istoriei“. Pictura e ultima sa pasiune, dar, după toate semnele (locuri II și III pe țară la ediții anterioare, acum trofeul suprem la marea competiție națională a talentelor), nu și cea din urmă în dialogul cu muzele, cel puțin ca intensitate a dăruirii. Peisajele sale, căci M. Lerian cultivă cu predilecție peisajul, ca și portretele care-i poartă iscălitura, destăinuie o artă de o francă senzualitate, explozivă, virilă, grea de culori și arome, cenzurată prin surdina unui lirism grav, perdeluită de metafore, developare a unei structuri sudice, cu dominantă solară (de „voluptuoasă lumină“, cum zice Ion Horea), de o esență nu personală, ci națională, am zice noi. Puterea sa de concentrare a ideii pe pînză e maximă, ca și fervoarea cu care-o exaltă. Dar despre scriitorul-istoric-pictor Mircea Lerian vom mai vorbi, vigoarea demersului său pe multiple planuri ale artei și ale cunoașterii propunîndu-se unei dezbateri mai largi.

Grupaj realizat de ILIE PURCARU

● Fîntînă ce naște pururi zăpadă ● Hrănindu-se din inima și roua strălimpede a tradiției ● Cîtărirea omului nou, o lucrare mai gingașă și mai complexă decît lansarea unei nave cosmice ● Un regizor amator cu abonament la locul I ● Olarul-șef al Hurezului păstrează intactă puritatea tradiției, dar, în același timp, este un îndrăzneț căutător de noi forme și simboluri ● A recita înseamnă a descoperi și a transmite pînă și semitonurile unui spirit poetic ● Poetul, profesorul, dramaturgul, prozatorul se-arată a fi pînă la urmă un rafinat pictor amator, un voluptuos al culorii și-al luminii ● O tînără muncitoare redescoperă frumusețea cîntecelor de altădată, le improspătează și promite să ajungă un nume în muzica ușoară ● Cu sinceritate, cu căldură, cu emoție, cu inefabilă vocală de aur ● 5 milioane de artiști amatori exprimînd starea de grație, nevoia de frumos a unui întreg popor.

Filmul românesc — o artă care își asumă problemele timpului său

Concurs de tinerețe

Ediția 1985 a **Concursului filmului cu tematică pentru tineret** s-a desfășurat în acest an într-un moment emblematic nu numai pentru arta cinematografică, ci pentru întreaga noastră viață spirituală : aniversarea a douăzeci de ani de la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. Moment de bilanț, de retrospectivă lucidă, constructivă, ce a marcat și cele zece zile consacrate filmului cu tineri și pentru tineri, care au încercat să se aproprie cît mai mult de exigențele exprimate de secretarul general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu : **„Dorim filme cu un adînc conținut ideologic, care să exprime concepția noastră marxist-leninistă despre viață și lume, care să transmită într-o înaltă formă artistică mesajul societății noastre socialiste, să redea preocupările, viața omului nou, să-l emoționeze pe spectator, să-l facă să rîdă sau să plîngă, să se bucure sau să se întristeze să-i răscolească conștiința, sensibilitatea. Numai astfel de filme vor putea fi înțelese și apreciate de masele largi ! Avem nevoie de filme de toate genurile — și istorice, și de actualitate, și social-politice, și comedii, chiar cît mai multe comedii bune. Este nevoie să sprijinim eforturile de construcție a noii orînduiri atît prin filme grave, cu un înalt conținut educativ, cît și prin satire bune — mult apreciate de public — și care, cîteodată, pot fi mai eficiente decît un film ce seamănă cu un veritabil referat despre felul în care trebuie acționat într-un domeniu sau altul“.**

La capătul unei evoluții evidente, la capătul unor eforturi artistice deosebite, înlesnite de reala deschidere către valoare, către autenticitate, către originalitate cu acces către universal ce caracterizează aceste două decenii, filmul românesc se regăsește matur, dar cu spiritul mereu tînăr, capabil de inovație, dar și de punere în valoare a achizițiilor tinerei tradiții a acestei arte, se regăsește mai aproape de om, de problemele lui, de conștiința și de înțelepciunea omului zilelor noastre. Odată depășit idilismul schematic, filmul pășește, pe cît se pare, definitiv, pe calea artei conștiente de răspunderile sale sociale, culturale, pe calea artei care își stăpînește bine mijloacele. Cea de a opta ediție a **Concursului filmului cu tematică pentru tineret** s-a integrat cu toate posibilitățile sale acestui vast panou de referință, constituindu-se într-un veritabil colocviu despre șansele și realizările filmului românesc.

★

Costinești, 4—13 iulie 1985 — zece zile ale filmului românesc, sub genericul **Concursul filmului cu tematică pentru tineret.** Zece zile în care regizori, actori, operatori, scenografi, scriitori, compozitori, gazetari au fost oaspeți ai filmului românesc, dar și gazde ce și-au susținut cu seriozitate (și fără morgă !) partitura în dialogul viu cu publicul atașat celei de-a șaptea arte.

Cele zece gale ale concursului (desfășurat în atmosfera admirabilă creată de excelentele gazde care sînt membrii conducerii stațiunii) au proiectat o selecție echilibrată din producția de filme a ultimului an (socotind de la precedentul concurs pînă în prezent), oferind juriului, invitaților, numeroșilor spectatori filme artistice de lung metraj (în concurs și în afara concursului), filme artistice de metraj mediu și de scurt metraj, filme documentare, de montaj, filme de imagine (I.A.T.C.), de animație, precum și producții ale cineaștilor amatori. Așadar, o ediție „completă“, din care n-au lipsit nici filmul istoric (**Horea**, în regia lui Mircea Mureșan și după scenariul semnat de Titus Popovici), nici filmul-reconstituire (**Ziua „Z“**, regie — Sergiu Nicolaescu, scenariul — Ioan Grigorescu), nici filmul de acțiune (**Raliul**, regia — Mircea Drăgan, scenariul — Melania Chiriacescu-Constantiniu); **Masca de argint**, regia — Gheorghe Vitanidis, scenariul — Eugen Barbu și Nicolae-Paul Mihail), n-au lipsit nici filmul de dragoste (**Declarație de dragoste** — regia, Nicolae Corjos, scenariul — George Șovu), nici cel polițist (**Încrederea**, regia — Tudor Mărăscu, scenariul, Vladimir Alexe), nici filmul pe probleme de viață și de conștiință (**O lumină la etajul zece**, regia și scenariul — Malvina Urșianu ; **Pas în doi** — regia Dan Pița, scenariul — Dan Pița și George Bușecan ; **Fapt divers** — regia, Andrei Blaier, scenariul, Ioan Grigorescu) și nici ecranizarea (**Adela** — regia și scenariul Mircea Veroiu, după romanul cu același titlu de G. Ibrăileanu). Fiecare proiecție de lung metraj artistic a fost prefațată de mai multe filme de metraj mediu sau de scurt metraj, artistice, documentare sau de animație.

Tinerii

Prezența tinerilor cineaști (studenți ai I.A.T.C. la clasele de regie și imagine sau debutanți pur și simplu) a fost destul de numeroasă în această ediție a concursului. Demn de interes, prin concizia și consistența ideii și prin elocvența imaginii ni s-a părut **Replay**, filmul tînărului student la operatorie Horia Lapteș. **Domnișoara Aurica** — film de regie, semnat de studenta Dorina Chițescu, încearcă o „pilulă“ artistică de oarecare rafinament compozițional, reușind un portret cu putere emoțională. De altfel, pelicula sa a și intrat în palmares la categoria pe care o reprezintă. **Cantonul părăsit** (metraj mediu după o nuvelă de Fănuș Neagu), filmul de debut al lui Adrian Istrătescu-Lener își propune mai mult, realizînd însă mai puțin. În căutarea cu orice preț a atmosferei (și nu neapărat a celei specifice prozei lui Fănuș Neagu), filmul insistă excesiv pe detalii, propune simboluri, pierzîndu-și în cele din urmă unitatea și fluența. Merită amintite și filmele altor tineri — **Dreptul la poezie** (de Adrian Bota), **Imposibila întoarcere** (de Emil Busurcă), **Insula** (de Florin Țolaș — un frumos poem în imagine despre singurătatea iremediabilă a ultimei virste).

Nu întîmplător am acordat întîietate tinerilor regizori și operatori (cei mai mulți în devenire). Într-un concurs al filmului pentru tineret, care se aliniază în chip firesc tuturor acțiunilor legate de Anul Internațional al Tineretului, munca lor, talentul lor, ideile lor trebuie luate ca „auguri“, ca semne ale viitoarei noastre arte.

Filmul mare

Despre filmele de lung metraj intrate în concurs (toate, cu excepția peliculelor **O lumină la etajul zece, Adela** și **Masca de argint**), cititorii noștri au găsit sau vor găsi în paginile revistei noastre referințe mai în detaliu despre unele dintre ele. Fapt deosebit de interesant însă, primirea pe care publicul Costineștilor a făcut-o fiecărui film în parte, indiferent de factura lui, a fost deosebită. Întîlnirea spectatorului cu filmul s-a dovedit a fi o întîmplare mult mai complexă decît simpla vizionare într-o sală de cinematograf. Tineri din toate colțurile țării, de cele mai diverse profesiuni au fost prezenți nu doar... sub umbrele, pe băncile Teatrului de vară din Costinești, cum s-a întîmplat în seara tomnatică în care a rulat **Raliul**, de pildă, dar și a doua zi dimineața (în **fiecare** a doua zi dimineața !), pe plajă, sau în sala **Forum**, la întîlnirea cu realizatorii. S-a depășit, se pare, stadiul simplei curiozități a omului din sală dornic numai să vadă de aproape, cu ochii lui, cum arată în carne și oase cutare vedetă de cinema. Asaltul de acest gen (explicabil și el, ba chiar tolerabil pînă la un punct) a devenit treptat **altceva.** De opt ani, vedetele filmului românesc sînt la ele acasă la Costinești. Fac plajă laolaltă cu toată lumea, se plimbă pe faleză ca toată lumea, sorb ca toată lumea o bere sau o cafea pe terasele stațiunii și își etalează cu o comună mîndrie, odraslele. Acest lucru minunat, datorat stabilității pe care o manifestare cum este **Concursul filmului cu tematică pentru tineret** a dobîndit-o de-a lungul timpului, nu este un simplu aspect publicitar, ci expresia unui mod nou de a înțelege legătura artei cu cei care o recepteazǎ.

Din această perspectivă, la fel de întemeiate și de oportune au fost și obiecțiile făcute filmului lui Mircea Drăgan (**Raliul**), vizavi de autenticitatea/neautenticitatea dialogurilor sale, dar și manifestarea de mare simpatie cu care a fost întîmpinată proiecția cu **Declarație de dragoste** ; personajele filmului lui Tudor Mărăscu (**Încrederea**) au fost pe rînd contestate sau aplaudate în cadrul discuțiilor ; filmul lui Dan Pița (**Pas în doi**) s-a bucurat de aprecieri inteligente și avizate. De la spectatorul care vrea să **înțeleagă**, pentru că i-a scăpat cutare detaliu din scenariu și pînă la cel care dispune de o bună cultură cinematografică, datorită căreia are și termeni de comparație și terminologie, și gust format și păreri personale — se întinde anvergura receptării filmului românesc, așa cum s-a putut ea detașa în această vară la Costinești.

Prin alăturare, filmele prezente în festivalul-concurs au intrat într-un neașteptat dialog, dobîndind semnificații noi și spunînd ceva despre stadiul actual al cinematografiei noastre. Filmul românesc pentru tineret a depășit mult din didacticismul ce i se reproșa cîndva. Dacă **Pas în doi** o demonstrează de pe o treaptă superior artistică, mai elocvent ca rostire cinematografică decît **Fapt divers**, de pildă, lucrul nu pune în balanță calitățile a doi cineaști de mare valoare cum sînt Dan Pița și, respectiv Andrei Blaier, ci acreditează doar două formule diferite. Un film cum este cel al lui Nicolae Corjos, **Declarație de dragoste** demonstrează la rîndul său că locul filmului cu tineri și pentru tineri, al filmului frumos și adevărat, era încă liber. Fără să exagerăm semnificația succesului de care s-a bucurat această peliculă (succes de public unanim, ceea ce nu exclude totuși posibilitatea unor rezerve critice), trebuie spus că era nevoie de ea. **Declarație de dragoste** a fost o infuzie de tinerețe, a cărei sinceritate a cucerit, devenind aproape o emblemă a zilelor festivalului.

Cele trei filme „hors concours“ — **O lumină la etajul zece, Adela** și **Masca de argint** au ilustrat și ele diversitatea formulelor artistice ce caracterizează momentul actual al acestei arte. De facturi diametral opuse, primele două poartă din plin marca personalității regizorilor respectivi, tentînd fiecare impunerea unui stil, în vreme ce ultimul încearcă o „adaptare“ a unei formule cinematografice de succes (western-ul) la substanța unui scenariu autohton.

Privit în ansamblu, sectorul filmului artistic de lung metraj a fost reprezentat în acest an prin filme de ținută artistică. Prin tematica lor, prin modul realist în care preiau sugestii ale realității, prin exigența cu care le tratează, propunînd un model uman pe măsura timpului pe care îl trăim, filmele acestui an răspund cerințelor formulate de documentele Consfătuirii de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative de la Mangalia, din august 1983. În cuvîntarea rostită cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza : **„Poporul — în care tineretul are un rol de seamă — oamenii muncii sînt cei care au realizat tot ceea ce am obținut în dezvoltarea socialistă a patriei noastre. Ei sînt eroii care trebuie să-și aibă locul în film, în teatru, în poezie, în artă, în literatură, în pictură, în toate domeniile creației artistice !“.**

Filme, filme

O prezență aparte a fost filmul de montaj prezentat de regizorul Anghel Mora — **Recorduri, lauri, amintiri**, o întreprindere pe cît de dificilă, pe atît de tentantă, care a reușit să-și păstreze de-a lungul... unui lung metraj, coerența, umorul, elocvența. Alături de el, filmul documentar a fost prezent la Costinești cu realizări notabile : **Tineretul României socialiste** (în regia lui Cornel Diaconu, scenariul — Sorin Stanciu), **Ani eroici** (regia, Virgil Calotescu, scenariul, Nicolae Dragoș), **Despre țesături populare și încă ceva...** (în regia Paulei Popescu-Doreanu — un admirabil portret al Elenei Secoșan, cunoscut etnograf), **Noul teatru vechi** (semnat de regretatul Mirel Ilieșiu), **Gorunul lui Horea** (de Pompiliu Gîlmeanu) etc. În categoria filmului de animație (nu foarte bogat reprezentată în acest an), remarcăm producțiile semnate de Călin Giurgiu (**Pierde-vară**), Dinu Șerbescu (**Festivitate de premiere**), Ion Popescu-Gopo (**Ucenicul vrăjitor**), Ion Truică (**Pîrjolul**), Constantin Păun (**Timpul**) ș.a.

★

Nu se poate vorbi despre Costinești, despre festivalul filmului de aici fără a pomeni de **Secvența.** Măcar din... consecvență. **Con-secvența** s-a numit ea în această vară, printr-un calambur... durabil, să zicem așa, pentru că el a intitulat toate cele 10 numere ale foii concursului, aflată la cea de a cincea ediție. Așadar — par să ne avertizeze realizatorii — **Secvența** vrea să fie consecventă cu sine. Și totuși, nu consecvența e calitatea principală a **Con-secvenței** din această serie. S-a păstrat aerul tineresc (deși s-a schimbat echipa, condusă, tot în limitele... tinereții, de astă dată de poetul Lucian Avramescu), și-a păstrat formatul (deși s-a schimbat ...hîrtia!), și-a păstrat verva (deși s-a schimbat tipul de umor din — paginile ei — în această vară, nițel mai „d'al nostru“), și a păstrat rubrici (deși a pierdut rubrici). Dar, firește, nu se poate spune prea mult continuînd așa. **Secvența** s-a făcut și de această dată cu nopți și cu trudă. Colegii noștri s-au străduit să învioreze atmosfera atunci cînd cîmpul atmosferic o cerea (primele patru zile de concurs au stat sub semnul încăpățînat al ploii), să tempereze spiritele prea tranșante sau, dimpotrivă, să le stîrnească pe cele prea cuminți, iscînd, printre altele, și o polemică (P.S. redacțional — răspuns Dumitru Matală), au încercat să smulgă seriozitatea ce se tot ascundea în dosul nonșalanței estivale, în microinterviuri, note și fotografii care au „prins“ cele mai multe din vedetele statornice sau doar în trecere prin Costinești (Irina Petrescu, Gina Patrichi, George Mihăiță, Marin Moraru, Dorel Vișan, Ion Caramitru, Claudiu Bleontz, Petrică Nicolae, Răzvan Popa, Teodora Mareș, Carmen Enea ș.c.l.). Plină de glume (semnate și nesemnate), de fotografii (nu chiar așa de plină !), de dialog și de vacanță **(Con)secvența** este, pe cît se pare, începutul unei serii noi, pe care o dorim din ce în ce mai aproape de spiritul acestui festival atît de tînăr și de necesar.

TANIA RADU ■

PALMARESUL

Juriul celei de-a VIII-a ediții a Concursului filmului cu tematică pentru tineret a acordat următoarele premii :

● Premiul pentru regie **a fost atribuit regizorului Dan Pița pentru filmul „Pas în doi“.**

● Premiul pentru scenariu **a fost acordat lui Titus Popovici, pentru scenariul filmului „Horea“.**

● Premiul pentru imagine **a fost atribuit operatorului Marian Stanciu pentru imaginea la filmul „Pas în doi“.**

● Premiul pentru muzică de film **a fost acordat lui Adrian Enescu, pentru muzica filmului „Pas în doi“.**

● Premiul pentru interpretare masculină **a fost atribuit actorului Ovidiu Iuliu Moldovan, pentru rolul Horea din filmul „Horea“ și, ex aequo, actorilor Petre Nicolae, pentru rolul Ghiță din filmul „Pas în doi“, și Claudiu Bleontz pentru rolul Mihai, din filmul „Pas în doi“.**

● Premiul tinereții **a fost acordat filmului „Declarație de dragoste“, regia Nicolae Corjos, scenariul George Șovu.**

● Premiul tinereții pentru interpretare **a fost atribuit Teodorei Mareș, pentru rolul Ioana din filmul „Declarație de dragoste“ și lui Adrian Păduraru, pentru rolul Alexandru, din filmul „Declarație de dragoste“.**

● Premiul pentru film documentar de lung metraj **a fost atribuit filmului „Ani eroici“, regia Virgil Calotescu, scenariul Nicolae Dragoș și B.T. Rîpeanu și filmului „Tineretul României socialiste“, regia Cornel Diaconu, scenariul Sorin Stanciu.**

● Premiul pentru film documentar de scurt metraj **a fost atribuit filmului „Despre țesături și ceva în plus“, regia Paula Popescu-Doreanu.**

● Premiul pentru film de animație **a fost acordat, ex aequo, filmelor „Pierde vară“, regia Călin Giurgiu, și „Festivitate de premiere“, regia Adrian Șerbescu.**

● Premiul pentru film realizat de studenții de la I.A.T.C. **a revenit filmului „Domnișoara Aurica“, regia, Dorina Chițescu.**

● Premiul pentru film realizat de cineamatori **a fost acordat filmelor „Unirea cea mare“ și „Restituiri“, autor Gheorghe Huiban — cineclubul „Constructorul“ Timișoara, și „Portretul unei vizite“ și „Călăreți, cai, căruțe“, autor Ludovic Dama — cineclubul Sînnicolau-Mare.**

● **Juriul a acordat un premiu special** (în memoriam) **regizorului Mirel Ilieșiu, pentru filmul „Noul teatru vechi“.**

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

Noua calitate a vieții

Saltul pe care nu l-au reușit multe țări din lume

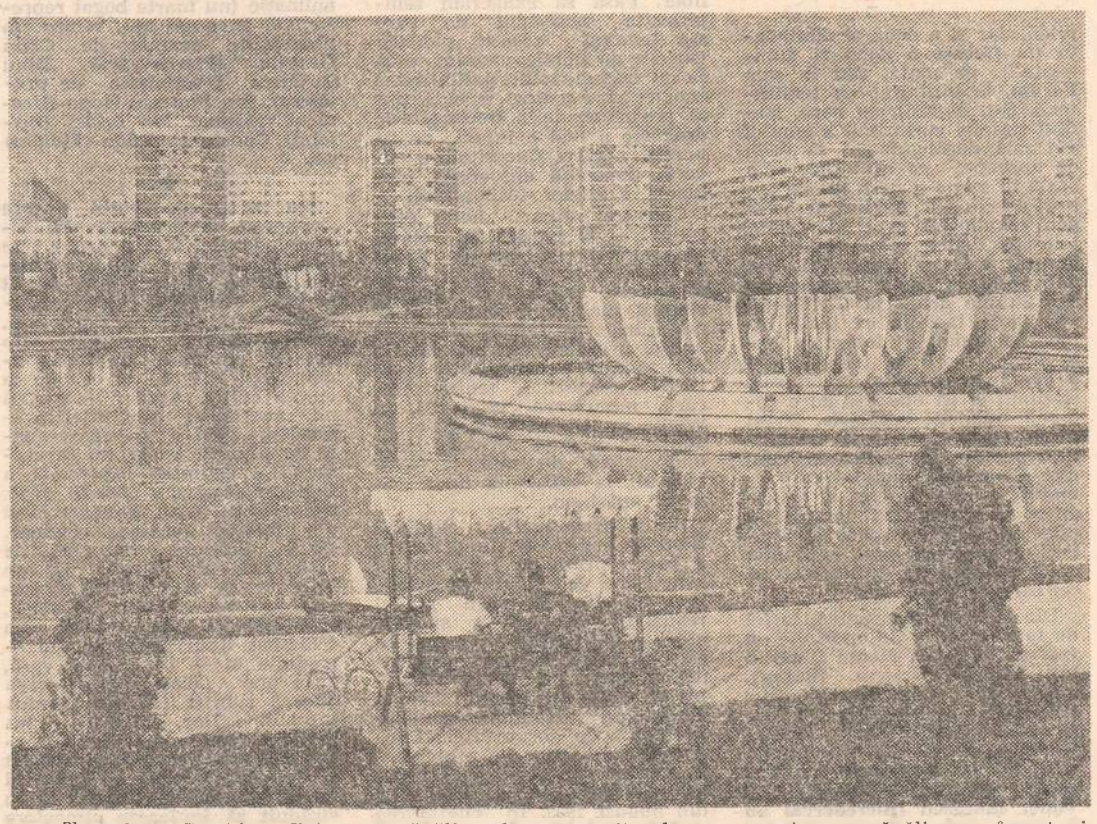

— Tovarășe Spiridon Fulor, sînteți directorul încă celui mai mare magazin universal din țară, Bucur Obor, și subliniez „încă cel mai mare", pentru că e greu să știm în acest moment dacă nu se construiește unul la fel în alt oraș, care împlinește în acest an un deceniu de la inaugurare. Nu vă propun o discuție pe această temă, deoarece firma este cunoscută foarte bine, ba era o vreme, cu ani în urmă, cînd mulți veneau în București să vadă ceasul de la Universitate și magazinul Bucur Obor. Vă invit să vorbim însă despre devenirea comerțului nostru în general, a celui bucureștean, a celui din întreaga țară, dat fiind faptul că lucrați de 22 de ani în acest domeniu. Pe de altă parte, Bucur Obor este o firmă care ilustrează această devenire a comerțului nostru modern, este unul din argumentele sale.

— Ca să fiu exact, voi spune că aceste două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea au însemnat o adevărată epocă de aur pentru comerțul românesc, ca de altfel pentru întreaga noastră viață economică, socială și politică. Au fost anii în care țara noastră, sub conducerea înțeleaptă a partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cunoscut cele mai mari succese din istoria sa. Ne-am făurit o industrie puternică, ne-am dezvoltat o agricultură pe măsura bogăției pămîntului, ne-am afirmat în lume. În aceste două decenii s-a născut și comerțul românesc modern, comerț care este urmarea întemeierii unei industrii capabile să realizeze mărfuri competitive pe plan mondial, urmarea întemeierii unei alte industrii care să fabrice utilajele necesare industriei ușoare, în sfîrșit, în primă și ultimă instanță, urmarea unei politici susținute de ridicare a nivelului de trai, a bunăstării poporului. Iată acest uriaș magazin Bucur Obor, și vorbind de el, vorbesc de tot ceea ce s-a ridicat în acest domeniu, a fost construit într-unul dintre cele mai vechi vaduri comerciale ale Bucureștiului. Au fost zile în șir, de rodnic dialog al secretarului general al partidului cu arhitecții și gospodarii zonei, pentru alegerea celei mai bune soluții, fiindcă nu era vorba de construirea unui simplu magazin care să înlocuiască prăvălioarele coșcovite de pe Colentina sau Șoseaua Ștefan cel Mare, ci de a sistematiza întreaga zonă, de a o moderniza, păstrîndu-i renumele comercial. Știm cu toții că importantele artere comerciale din orașele mai mari sau mai mici ale țării, că sistematizarea centrelor civice au fost urmarea numeroaselor vizite de lucru ale dialogurilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu oamenii cărora le erau destinate. În 1973, cînd s-a pus piatra de temelie a magazinului, Șos. Colentina nu avea decît o parte din blocurile de acum, artera Ștefan cel Mare era modernizată doar pe o singură parte, Calea Moșilor era umilă și săracă, iar Pantelimonul, din imediata apropiere, era departe de strălucirea de azi.

— De altfel, vă întrerup puțin, copiii, noile generații ale Oborului, nici nu cunosc o altă față a cartierului. De pildă, cîți dintre tinerii de 20 de ani, deci născuți în anul Congresului al IX-lea, își mai aduc aminte ceva din intersecția aceea cenușie, cu prăvălioare afumate și urite, Moșilor cu Ștefan cel Mare...

— Nu numai copiii sau tinerii, dar nici cei mutați aici în ultimii ani și care cunoșteau vechiul tîrg al Oborului nu și-l mai reamintesc exact. Spuneați la început că magazinul este „încă" cel mai mare magazin din țară. Este adevărat, istoria depășește gîndul și cine știe exact ce alt mare magazin se construiește acum în alt oraș.

— Credeți că în 1965 puteam avea astfel de magazine ?

— Sigur că da, dar nu ne foloseau. Erau ca o ironie, magazinele cu toate mărfurile pe care le avem astăzi reflectă un anume stadiu de dezvoltare, o anume bogăție a oamenilor, un anume gust și mentalitate strîns legate de bunăstare. Ce puteam noi vinde în 1965 într-o asemenea „fabrică" de comerț ?

— Chiar, ce cumpăra cetățeanul în primul rînd în acei ani ?

— Pînză. Apoi se repezeau cu ea la croitor. Pe atunci se vindeau numai 5 la sută cămăși confecționate. Azi am ajuns la 99,99 la sută, ca să nu zic sută la sută, gîndindu-mă că mai sînt excentrici care nu-și cumpără cămăși confecționate în fabrici. Pînă în 1965 volumul metrajelor sub formă de confecții era de 35 la sută, în vreme ce în țările dezvoltate procentul era de 80 la sută. Azi am ajuns la peste 70 la sută E un salt imens. Drumul nostru a fost mai greu, am luat multe lucruri de la început. Aceste 70 la sută au presupus construirea multor fabrici de confecții, a unei solide industrii de mașini, o cotitură extraordinară în industrializare, fapt care s-a datorat științei de a conduce a președintelui țării, a acelui vizionarism în virtutea căruia ne-am așezat temeiurile, a acelei convingeri pe care ne-am însușit-o și potrivit căreia am fi rămas veșnic „agricolă" fără o industrie care să ne asigure independența și bunăstarea. Planurile și programele noastre de dezvoltare au avut și au în centrul lor calitatea vieții oamenilor.

— Oameni care s-au schimbat și ei de-a lungul acestor douăzeci de ani.

— Industrializarea puternică a țării în condițiile dezvoltării agriculturii pe măsura potențialului de mecanizare a dus la mutații importante în plan social. Lucrurile se învață în liceu de cei care nu le-au trăit. Orașele au crescut, au apărut altele noi, acolo unde era o liniște deosebită în ceea ce privește industria, locurile de muncă, s-au dezvoltat egal toate zonele țării. Viața s-a modernizat, oamenii trăiesc altfel. Se îmbrăcau cum se îmbrăcau fiindcă atît le putea oferi industria noastră ușoară. Oamenii se îmbracă altfel, cu gust, pentru că au fost învățați să se îmbrace astfel, comerțul face și educație prin ceea ce oferă. Să facem socoteala de cîte ori au crescut retribuțiile noastre în condițiile creșterii puterii de cumpărare, urmare a stabilității prețurilor, ce noi industrii au apărut în acești ani, cîte orașe neînsemnate odinioară, din punct de vedere economic, sînt astăzi importante roți în angrenajul economiei noastre. Orașele, magazinele, arterele României ilustrează și ele faptul că bunăstarea are rangul de politică națională. Să programezi un înalt nivel de trai, să creezi baza materială care să te ducă la reușită, să înfăptuiești în numai două decenii, timp infim la scara istoriei, cu forțe proprii, ceea ce am reușit noi, în România, este un fapt pe care nu cred că l-au reușit prea multe națiuni.

— Care este volumul de mărfuri desfăcut la Bucur Obor în primul său an de funcționare ?

— 500 milioane lei în aproape 80 000 de sortimente. Era important, deși asta se petrecea cu doar nouă ani în urmă. De altfel, fac o paranteză, cînd se turna fundația la Bucur Obor, tovarășul Nicolae Ceaușescu studia macheta altui magazin universal-„Unirea", la fel de cunoscut în întreaga țară. Dar, continui în aceeași ordine de idei, la fel de moderne sînt și magazinele universale „Mercur" din Craiova, „Donaris", din Zimnicea, și știm cu toții cum a gîndit secretarul general al partidului, alături de locuitori și edili, întreaga refacere a Zimnicei, „Central" din Cluj-Napoca, „Modern" din Galați, „Tomis" din Constanța, „Crișul" din Oradea", „Bucovina" din Suceava și multe altele. Au renăscut, la indicația secretarului general al partidului, importante vaduri comerciale, păstrîndu-se ceea ce era valoros în tradiția diferitelor locuri, arterele cu blocuri noi au la parter magazine lîngă magazine, fondul de marfă fiind același în comune și la orașe. Toate magazinele existente acum 15 ani în jurul Oborului se regăsesc în uriașul complex 120 la număr. În condițiile în care Colentina, Ștefan cel Mare, Calea Moșilor, Mihai Bravu sînt pline de unități comerciale.

— Cîte sortimente comercializează în 1985 magazinul Bucur Obor ?

— Peste 300 000 într-un volum de aproape un miliard și jumătate. Dacă la deschiderea lui, într-o zi era frecventat de 15 000—20 000 cumpărători, azi, în medie, avem 100 000 cumpărători, cît populația unui oraș important. Și să nu uităm, magazinul nostru vinde numai o parte din bunurile de folosință îndelungată, sau din produsele industriei noastre ușoare, alimentare, constructoare de mașini, chimice etc. Salturile de care vorbim se referă și la structura mărfurilor, electronicele și electrocasnicele fabricate în țară au deja „vechime", și la calitatea lor. Este cunoscut că bunurile noastre de larg consum, alături de cele ale industriei constructoare de mașini, de pildă, au ajuns pe toate meridianele lumii. Firmele românești, rod al aceleiași politici înțelepte, de deschidere, de promovare a relațiilor de prietenie cu toată lumea, sînt cunoscute și căutate. Ca lucrător în comerț, care am avut șansa de a mă forma într-o meserie plină de răspundere, în aceste două decenii de înflorire fără precedent a României, mă alătur tuturor cetățenilor patriei pentru a-i ura tovarășului Nicolae Ceaușescu multă sănătate și putere de muncă, garanție a unui viitor pe măsura timpului eroic pe care îl trăim și pe care îl numim atît de fericit Epoca Ceaușescu.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

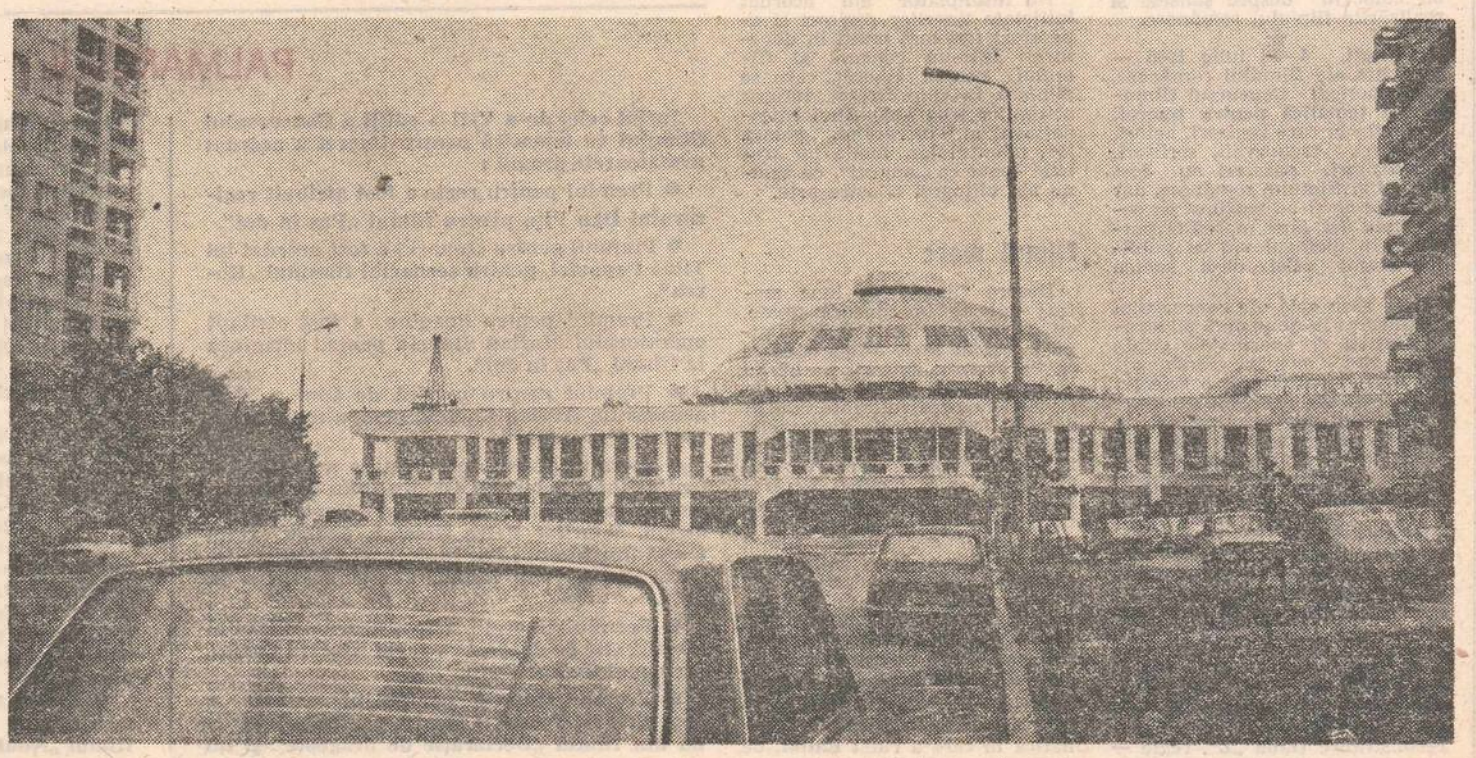

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

Renașterea satului românesc

Pentru tot darul pămîntului

— În 1965, Tudor Dănacu, erați un tînăr inginer agronom și chiar dacă nu ați fost prezent în Sala Palatului unde s-au desfășurat lucrările Congresului al IX-lea, cum ați fost, apoi, la alte congrese, o întrebare ar fi cum s-a întipărit istorica vară a acelui an în memoria dumneavoastră ?

— Adevărul este că fără să fiu prezent în sală m-am simțit ca și cum aș fi fost acolo. Am urmărit lucrările Congresului, ca fiecare om matur și cu simțul răspunderii din țara aceasta, cu toate gîndurile iluminate de o mare speranță. Convingerea mea este că atunci s-a conturat o realitate ce avea să se împlinească tot mai pregnant în anii ce au urmat, o realitate fundamentală a vieții politice românești, în 1965 deschizîndu-se seria Congreselor partidului devenite forumuri democratice ale întregului popor. Țara întreagă avea conștiința că trăiește un moment de însemnătate istorică și cu toată ființa ei, din adîncul inimii fiecăruia dintre noi, aspira la o statură nouă a demnității numelui ei în lume și la realizarea unor fapte hotărîtoare pentru progresul general și pentru atingerea unui nivel superior de civilizație. Pe măsura acestor speranțe și ca o garanție din ce în ce mai evidentă și mai sigură, în anii care au urmat, a înfăptuirii lor, alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de conducere a partidului a marcat începutul unei epoci mai fertilă decît oricare alt răstimp din lunga durată a istoriei acestei țări, astăzi fiind un adevăr ușor de constatat, un adevăr ce își află argumentele incontestabile pretutindeni în jurul nostru, în viața noastră, că Epoca Nicolae Ceaușescu este epoca înfloririi României.

— S-a produs, în ultimii 20 de ani, o operă impresionantă prin substanța, amploarea și soliditatea ei. În pagina fierbinte a istoriei contemporane a satului românesc, în care faptele se cer consemnate în ritmul rapid al succesiunii evenimentelor, debutul acestei metamorfoze s-a conturat cu pregnanța clipelor hotărîtoare, cu ardența momentelor de răscruce. Pe care dintre aceste fapte le-ați evoca în primul rînd ?

— Ar fi nevoie să subliniem că apare de-a dreptul remarcabil faptul că, în perspectiva unei priviri cuprinzătoare asupra tuturor laturilor vieții din satul românesc de astăzi, s-a intervenit în primul rînd pentru ca munca pămîntului, grea muncă, să fie mai ușoară și în același timp să aducă în fiecare casă bucuria unei recolte mai bune. Asupra acestui fapt, ne reamintim, s-a oprit tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congresul al IX-lea, în semn de bun augur pentru prefigurarea efortului imens ce s-a întreprins în anii ce au urmat de atunci în privința modernizării agriculturii. În ultimii patru ani, bunăoară, agricultura a beneficiat de un volum de investiții de peste 145 miliarde lei iar investițiile alocate în acest cincinal depășesc cu 30 de miliarde lei pe cele realizate în cincinalul precedent și sînt de peste 2,5 ori mai mari decît cele înfăptuite în întreaga perioadă 1951—1965. În prezent agricultura noastră dispune de circa 170 000 de tractoare și suprafața arabilă ce revine pe un tractor a scăzut de la 121 hectare în 1965 la 53 hectare. Iar acest proces nu s-a încheiat. La sfîrșitul cincinalului viitor, pe parcursul căruia se vor aloca, pentru dezvoltarea agriculturii, 190 miliarde de lei, vom dispune de 180 000 de tractoare și de o sistemă de mașini de înalt randament, ce vor efectua simultan mai multe operații. Într-adevăr, un mod de a observa civilizația unei lumi poate să aibă în vedere chiar felul cum ea știe să muncească și din această perspectivă înlesnirile ce au fost aduse muncii țăranului reprezintă un argument esențial pentru cine vrea să priceapă ce s-a întîmplat în satele noastre de 20 de ani încoace.

— Sînteți, de 17 ani, președintele cooperativei agricole din comuna Cezieni, din județul Olt. Cum ați contribuit dv., ca specialist, și cum au contribuit consătenii dv. la progresul general înregistrat în acești ani de agricultura românească ?

— Într-un singur fel : făcîndu-ne datoria aici, la noi acasă. Dar asta a însemnat că am avut și avem încă multe de făcut. Înainte de toate, străduința noastră a fost de a stabiliza forța de muncă. Am reușit acest lucru dezvoltînd un puternic sector de activități industriale în care mulți consăteni ai mei au prilejul să-și dovedească măiestria în profesiuni pe care altfel nu le-ar fi putut practica decît la oraș. Materia primă pe care o prelucrăm e alcătuită însă numai din bunurile pămîntului nostru. În spiritul indicațiilor și orientărilor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-am străduit să valorificăm astfel resursele locale și să facem ca munca noastră să aibă o valoare socială mai mare. În urmă cu 20 de ani, activitățile industriale însumau la Cezieni a zecea parte dintr-un milion iar astăzi se ridică la o producție a cărei valoare e de 18,6 milioane. Cît privește o altă latură a activității cooperativei noastre : tot cu atîția ani în urmă obțineam în medie, pe an, 570 litri de lapte de la o vacă iar în anul trecut am obținut 3 674 de litri, situîndu-ne pe un loc de frunte în acest județ cu puternice unități agricole.

— Pămîntul însuși, creșterea puterii lui de rodire, a devenit un obiectiv aflat statornic în atenția conducerii de partid și de stat, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în acești 20 de ani.

— Pe baza realizării unor mari investiții se știe că după Congresul al IX-lea suprafața amenajată pentru irigații a crescut de la 230 000 de hectare în 1965, la peste 2,5 milioane, adică la peste 25 la sută din suprafața arabilă a țării. Suprafețele prevăzute a fi amenajate pentru irigații în actualul cincinal sînt mai mari de aproape 8 ori decît cele realizate în perioada 1950—1965. Iar potrivit Programului național de îmbunătățiri funciare pentru obținerea unor producții agricole sigure și stabile, suprafața irigată va crește în acest an la 3,7 milioane hectare și la 5,5 milioane în anul 1989. Se vor întreprinde, totodată, ample lucrări de desecare a unor terenuri și de combatere a eroziunii solurilor. Prin aceste înfăptuiri, România se va număra printre puținele țări din lume care au amenajat întreg teritoriul, corespunzător cerințelor de a se realiza producții stabile și sigure.

— Acest program este, cum s-a spus pe bună dreptate, cel mai grandios proiect al Epocii Nicolae Ceaușescu. Ce urmări va avea înfăptuirea lui în viața comunei Cezieni ?

— Un fapt extraordinar, și care se va produce curînd, în 1986, cînd pămînturile noastre vor intra în alcătuirea unui modern sistem de irigații.

— Înțeleg că întrevedeți în acest eveniment posibilitatea relansării aici, la Cezieni, a bătăliei pentru recolte mari. Aceasta fiind, cum spunea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, argumentul hotărîtor al înfăptuirii unei noi revoluții agrare.

— Chiar acesta e gîndul nostru, al tuturor celor ce ne-am devotat, aici, muncii pămîntului, înțeleasă ca o datorie de onoare față de cerințele țării, față de grija statornică și prețuirea pe care ni le-a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu. Așa după cum este cunoscut, dezvoltarea multilaterală a societății românești, ca strategie fundamentată riguros științific de geniul creator al tovarășului Nicolae Ceaușescu, a reprezentat un concept propriu, revoluționar, al partidului nostru în opera de edificare a societății socialiste și comuniste în România și această concepție novatoare a dus, între altele, la reașezarea agriculturii în drepturile ei firești ca ramură economică de bază în sistemul național economic unitar. S-a dezvoltat astfel, prin contribuția originală a tovarășului Nicolae Ceaușescu, un concept profund revoluționar pentru progresul agriculturii, conceptul unei noi revoluții agrare, ce prefigurează una dintre direcțiile definitorii ale procesului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. „Ne propunem — arăta secretarul general al partidului — să realizăm o adevărată revoluție agrară în ce privește, producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială generală din satele noastre. Va trebui făcut totul pentru obținerea unor producții vegetale și animale superioare, la nivelul unităților fruntașe. Aceasta impune valorificarea mai deplină a întregii suprafețe agricole, folosirea judicioasă a bazei tehnico-materiale de care dispune agricultura, a forței de muncă și a specialiștilor".

DUMITRU ELIADE ■

Drumul belșugului

S-ar putea zice despre oamenii aceștia că nu știu ce-i invidia. Că n-au știut niciodată ce înseamnă să te uiți chioriș în curtea vecinului zicînd, măcar în sine-ți — uite la ăsta cum s-a îmbogățit !, de unde-o fi ajuns să strîngă atîtea și să-și facă așa o casă. Dar cei din Căpîlna bihoreană nu vor putea fi auziți spunînd așa. Dimpotrivă, dacă-i întrebi care e cel mai avut om din sat, „bogătanul satului", cum am încercat să-i provoc, prind a se contrazice unul pe celălalt. A Bologanului — zicea unul, ba a Sichii, și tot așa, nume și porecle se adună pentru a spune în fond că aici, în locul acesta din cîmpia vestică, cei mai mulți oameni sînt bine înstăriți. Pe aici se zice, însă, altfel — și cred că mai exact — oameni „de rînd", adică din cei ce știu să-și pună ordine în lucruri, să-și facă bună rînduială în gospodărie și, apoi, să fie în rînd cu toți cei harnici din jur. Tot de rînd sînt și numele lor, pe majoritatea chemîndu-i Ioan și Florea, Maria și Floarea, Zeina și Eva. De aceea, dacă vorbești cu cineva despre un gospodar, să zicem despre Ban Florian, ești întrebat imediat — care din ei, a Sichii ori a Șuții ? Dar, dincolo de aceste nume, care par a-i uni de cei de-aici, se poate întrezări și o anume omogenizare în ceea ce privește agoniseala, felul de-a munci și de a-și folosi banii și bunurile cîștigate. Florian Ban a Sichii, de exemplu, are patru copii și, de la aceștia, patru nepoți. Toți sînt plecați la oraș, dar bătrînul tot mai speră ca măcar unul dintre ei să se întoarcă la Căpîlna, de aceea le-a mai făcut o casă, casa lor, a pruncilor, în care măcar să-și poată petrece concediile fără a fi pisălogiți de bătrîni. Sau iarna, la tăiatul porcilor, moș Florian își face socoteala că, în afara lui și a babei sale, mai vin să mănînce opt guri și că pentru fiecare e nevoie, pe zi, de vreo jumătate de metru de cîrnați, dar noroc că are de unde, că doar pentru asta — ca să aibă și să aibă de pe urma lui și copiii cîte ceva — muncește întruna, merge la cooperativă, de cu noapte, încarcă, sapă, face tot ce e nevoie și, apoi, mai află vreme și putere și pentru a se îngriji de lotul său, de treburile (multe) ale gospodăriei sale. Tot așa face și Ioan Bologan, om ascultat și privit cu respect în sat tocmai pentru că s-a dovedit întotdeauna a fi un bun gospodar, om cu capul pe umeri, știind să ia o decizie nu doar pentru binele și bogăția sa, ci și pentru cele ale obștii satului.

Nu-i de mirare să vorbești aici despre bogăție. Cu atît mai mult cu cît această bogăție izvorăște din muncă cinstită și nu tocmai ușoară. Să crești, an de an, cîțiva porci, cîteva zeci (bă poate chiar sute) de găini, gîște, curci sau rațe, să mai vezi și de o vacă sau două și de viețiile lor, să mai ai și niște cai — astea nu-s lucruri tare la îndemînă. Pe lîngă pricepere — pe care ei o au din tată-n fiu (sau, mai bine zis, din mamă-n fiică, deoarece femeile sînt cele care au grijile astea) — ai nevoie și de putere și de un oarece îndemn la muncă, îndemn pe care ți-l dă, mai ales, prosperitatea. Doar, spun ei, chiar tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a îndemnat să construim un socialism al belșugului, nu al săraciei.

Au fost săraci oamenii de prin părțile astea, deși au muncit întotdeauna mult și bine. Chiar după ce s-a înființat cooperativa agricolă n-au prea dat de gustul binelui. Dar, cu încetul, cu chibzuială și tenacitate, treburile au intrat pe făgașul lor firesc. Pentru că nu hărnicia era baiul, ci organizarea, grija cu care erau privite și rezolvate treburile gospodăriei. Să nu ne speriem că țăranii se vor îmbogăți, zicea tovarășul Nicolae Ceaușescu, dacă această bogăție se întemeiază pe muncă. De-aia își dă mereu Ioan Bologan cu presupusul (și zisa lui e luată în seamă), de-aia și alți oameni ai satului spun, cu prilejul adunărilor generale, ce și cum — pentru că de bunul mers al C.A.P.-ului depinde și bunul mers al vieții lor. Nu poate exista sat bogat cu oameni săraci sau cu un C.A.P. sărac. Asta e toată filozofia. De-aici se naște bătălia pentru grîu și porumb, pentru fîn și pentru starea cît mai bună a pămîntului. Sătui să se știe săraci, căpîlnenii nu mai vor să dea din mînă bogăția la care au ajuns. Și, s-o spunem foarte cinstit, această bogăție există realmente, oricum ai privi lucrurile — cu ochi de orășean sau de țăran. Felul în care arată casele, grajdurile și pătulele, apoi un cît de sumar inventar al curții de păsări ori al animalelor crescute îți dau măsura exactă a unei bunăstări adevărate, pe care oamenii n-au aflat-o pînă acum, în ultima vreme. Dar încă nu sînt de toi mulțumiți. Nu pentru că n-ar avea tot ce le trebuie sau pentru că au început să le crească din cale-afară pretențiile, ci pentru simplul motiv că-și dau seama că se poate mai mult și mai bine, că de averea obștească trebuie să ai grijă ca de propriul tău avut, că nu e corect să privești cu trei ochi în curte la tine și nici măcar cu o jumătate în curtea sau la grajdurile C.A.P.-ului. E loc de încă mult mai bine — zic ei, și nu doar că zic, dar au prins și a face, neezitînd să spună tot ce-i nemulțumește fie președintelui, fie inginerului sau primarului, dovedind că democrația nu-i doar o vorbă în vînt și că satele noastre au știut dintotdeauna (și n-au de gînd să uite, mai ales acum, cînd a început și lor să le meargă bine) ce înseamnă decizie colectivă, hotărîrea tuturor. Pe scurt, dacă vrei să enumeri toți țăranii bogați din Căpîlna, trebuie să mergi la consiliul popular și să ceri lista sătenilor de-aici. Atît.

DAN MUCENIC ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

BUCURIA FIECĂREI CASE

Noul urbanism românesc

— Tovarășe Liviu Ioan Benea, sînteți arhitect, aveți 33 de ani și ați fost distins cu Premiul Uniunii Arhitecților din România pentru locuințe (în speță, pentru ansamblul de locuințe și dotări social-culturale „Mihai Bravu" din zona centrală a municipiului Rîmnicu Vîlcea). Iată de ce v-am ales pe dumneavoastră pentru a discuta despre noul urbanism românesc.

— Noul urbanism românesc — emblematic, azi, la scara întregii țări — a izvorît din ideile tovarășului Nicolae Ceaușescu, care a transformat în politică de stat reconstrucția modernă a orașelor și satelor României, înălțarea unor orașe pe de-a-ntregul noi. Avîntul fără precedent al construcției în epoca definită cu numele secretarului general al partidului a beneficiat, în acești ani, de un cadru legal clar. Țara are, pentru prima dată în istoria ei, legi, reglementări cuprinzătoare privind urbanizarea, sistematizarea tuturor localităților, iar tovarășul Nicolae Ceaușescu a clarificat, la fața locului, împreună cu edilii, constructorii și arhitecții principiile teoretice vizînd, între altele, preluarea competentă a fondului de valori din tradiția românească a arhitecturii, lupta împotriva monotoniei, relația complexă tradiție-modernitate-specific local. A devenit, în acești 20 de ani, o imagine familiară aceea a președintelui republicii în fața machetelor orașelor. S-a construit și se construiește pentru prezent, dar și pentru viitor. Noul urbanism românesc a fost gîndit, pornind de la concepția integratoare a secretarului general al partidului, deopotrivă pentru omul acestor ani și pentru viitorime, pentru urmașii noștri care vor începe mileniul trei cu zestrea arhitecturii noi a României create în epoca Nicolae Ceaușescu. Și țara întreagă stă mărturie, cu noua înfățișare a orașelor ei, pentru munca oamenilor însuflețiți de ideile, de competența, de patriotismul și clarviziunea președintelui nostru care este în fond, în fața istoriei, marele arhitect al României ce va trece pragul anului 2000.

Sub directa îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, în cadrul Programului național de sistematizare, orașele și comunele s-au dezvoltat și se dezvoltă ca unități teritorial-administrative complexe, asigurînd locuitorilor condiții tot mai bune de muncă și viață. În 20 de ani au apărut pe harta țării 54 de orașe noi, iar 300 de localități rurale urmează să devină, curînd, orașele agroindustriale. În 80 de municipii și orașe sînt în curs de edificare zonele centrale. Ritmul construcției de locuințe, în cadrul uriașului proces de urbanizare declanșat după 1965 în întreaga țară, a fost extraordinar. Peste 80 la sută din întreaga populație locuiește în case noi. Jumătate din ea trăiește în orașe. Aici, la fiecare 210 secunde, se dă în folosință un nou apartament. La fiecare 210 secunde !

— Cum se manifestă relația dintre tradiție și arhitectura modernă ?

— Arhitectura este, aproape integral, rezultatul unor necesități vitale ale societății. Între acestea, nevoia de frumos, ca și aceea de comunicare, este, pentru omul social, la fel de profundă ca nevoia de confort fizic. Arhitectura reprezintă — dintr-un punct de vedere — un act de comunicare estetică în sinul unei colectivități, legînd, prin sensibilitate și cultură, membrii societății, generațiile succesive. Arhitectura este istorie pietrificată ! Aici intervine tradiția arhitecturală și de aici decurge actualitatea și profunzimea problemei raportului dintre tradiție și contemporaneitate. Tradiția este mai mult decît o sumă de persistențe materiale : este un tezaur de valori spirituale distilate în timp și specific în esența sa națiunii care l-a creat.

Păstrarea tradițiilor de valoare în arhitectura modernă românească era importantă, desigur, pentru orice arhitect. Dacă ea devine o realitate — în Vîlcea, ca și în întreaga țară — faptul se datorează stăruinței cu care președintele republicii, spirit lucid, patriot de mare profunzime, dezvoltă, de ani de zile, această idee. Și în acest domeniu, la drept vorbind, șansa noastră a fost președintele nostru, această epocă pe care o definim cu numele său.

Prin specificul el, tradiția arhitecturală trebuie să influențeze permanent arhitectura contemporană în procesul firesc de continuitate a culturii românești pe aceste meleaguri. Specificul arhitectural modern trebuie înțeles ca o reinterpretare a spiritului și criteriilor constructive, funcționale și estetice tradiționale validate de timp ca definitorii pentru o arie geografică. Arhitectul preocupat va descoperi, sau va intui mai întîi, trăsăturile distincte, personalizante din întreaga experiență edilitară a zonei, pentru ca, filtrîndu-le prin sita cerințelor impuse de un obiect arhitectural modern, să găsească ideea de creație ce îl va însoți, de la alcătuirea de ansamblu spre detaliul de execuție proiectat.

— Vorbeați de asimilarea, de filtrarea întregii experiențe edilitare a unei zone. Deci, înțeleg, includeți și orașe și sate în spațiul investigat. Ce se întîmplă cu fizionomia reală a satelor noastre și ce rol credeți că pot să-și asume arhitecții, azi, în destinul arhitecturii satului românesc ?

— Satul a fost mult timp cel dintîi păstrător al adevăratelor valori arhitecturale românești. Dezvoltarea lui însă, în epoca modernă, s-a produs fără geniul meșterilor populari de altădată, dar și fără aportul arhitecturii. Valoarea arhitecturală autentică a satului românesc trebuie păstrată.

— Fără îndoială. Prin ce mijloace, pe ce căi ?

— În primul rînd printr-o acțiune amplă de inventariere a arhitecturii tradiționale valoroase în sate. Apoi printr-o muncă de cercetare și creație pentru sintetizarea trăsăturilor specifice locale — pe zone etnografice distincte — finalizată, într-o a treia fază, prin proiectarea de locuințe tip, nu unicate, dar diversificate, care să corespundă nu numai cerințelor individuale, ci și celor ale integrării firești în arhitectura tradițională a satelor din Maramureș, din Vîlcea, din Bucovina ori din Gorj... Este evident că arhitectul lucid de azi nu dorește să copieze locuințele țărănești de acum 200 de ani. Viața satului actual tinde ireversibil spre urbanizare, dar totdeauna va trebui să existe o diferențiere între aceste două tipuri de așezări umane. Tehnologia, confortul urban ajung, firește, și la sat, dar este regretabil și absurd dacă ele exclud valorile patrimoniului arhitecturii satului românesc. Oferta unor cataloage de locuințe tipizate, dar cu un pronunțat specific local, este un prim pas necesar dintr-o etapă mai lungă de transformare modernă a satului românesc. Vîlcea are deja un asemenea catalog. Cred însă că arhitecții mai trebuie să-și asume și rolul de a lămuri aceste probleme beneficiarilor prin dialog cu ei.

Oricum, este un fapt definitoriu acela că, după 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului, peste două treimi din țăranii României socialiste trăiesc în case noi. În afara locuințelor confortabile construite de ei din fonduri proprii, statul a dat în folosință, numai în ultimii 8 ani, circa 35 000 de locuințe în mediul rural.

— Lucrați la Rîmnicu Vîlcea de la absolvirea facultății. Pentru munca depusă aici ați cunoscut și aprecierea deosebită a Uniunii Arhitecților din țara noastră. Vorbiți-ne despre „noul" oraș de la confluența Oltului cu Olănești.

— Rîmnicul nu este dintre acele orașe care uimesc prin zestrea arhitecturală a secolelor trecute, deși e atestat documentar din veacul al XIV-lea. Uimitor este însă miracolul întineririi sale : în două decenii s-a transformat dintr-un modest oraș provincial într-un modern municipiu cu peste 85 000 de locuitori și cu o viață economică înfloritoare. Performanța sa constă în faptul că și-a păstrat identitatea, conservînd sau dezvoltînd trăsăturile specifice care-l individualizează, îi conferă personalitate. În acest proces — de analiză, de elaborare, de decizii, de continue îmbunătățiri ale soluțiilor constructive — un rol fundamental l-a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care s-a interesat personal, cu o emoționantă pasiune și a urmărit, pe etape, absolut totul, purtînd un dialog eficient cu edilii și specialiștii angajați în această muncă și însuflețiți într-un mod neobișnuit de extraordinara grijă părintească a președintelui republicii pentru renașterea, modernizarea și dezvoltarea municipiului nostru. Integrarea ! iată cuvîntul-cheie pentru a înțelege miracolul Rîmnicului. Fiecare nou ansamblu de locuințe, fiecare zonă reconstruită a constituit o reîntregire și o înflorire a acestui organism viu care este orașul. Centrul urban este organul său vital. Între funcțiunile sale complexe se remarcă una care-i conferă orașului identitatea : funcția de reprezentare. Majoritatea valorilor istorice, sociale, culturale și materiale pe care orașul le-a acumulat în evoluția sa își află expresia arhitecturală specifică în nucleul său central. Prin toate acestea, el poate să-i reprezinte pe cetățenii urbei în fața vizitatorilor și să le creeze sentimentul că îi aparțin. Aici cred că cîștigat Rîmnicul în marea sa transformare. Reconstrucția amplă a zonei centrale nu a înlocuit brutal o formă de cultură cu alta, ci a reușit să înnoiască o structură pe care a păstrat-o în ceea ce avea, ca esență, particular. Noile construcții s-au integrat în contextul existent ori au reușit să pună și mai bine în valoare caracterul pitoresc al așezării. Cele mai recente realizări arhitecturale din această zonă au adus un plus de personalitate centrului, în măsura în care au reușit să reunească într-o sinteză trăsăturile moderne cu cele specifice ale arhitecturii locale.

Marea șansă a orașului a fost că, devenind reședință de județ, a beneficiat de o extraordinară dezvoltare industrială, cu toate consecințele social-culturale și urbanistice. A fost și o șansă pentru tinerii arhitecți : să transforme ei în realitate pentru ceilalți un vis al lor.

DORIN GHERGHINESCU ■

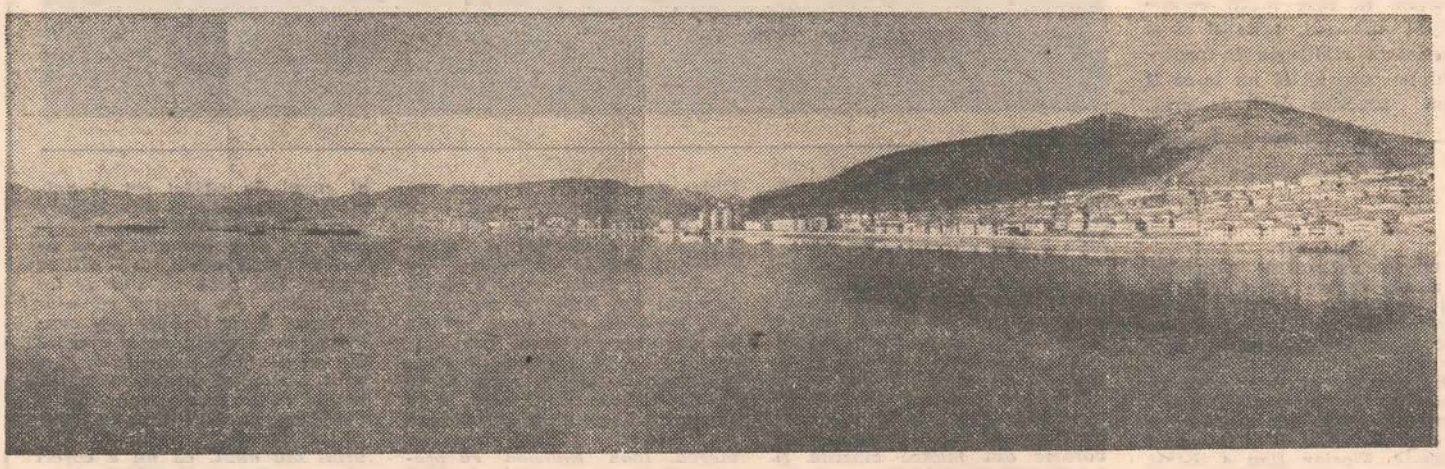

Oraș, de la zero la infinit

Cu ani în urmă, cred că era chiar acum 10 ani, am întîlnit o arhitectă. Ca înfățișare dezarmant de modestă, arăta comun, ca o bună mămică preocupată de grijile familiei. Era, totuși, o personalitate ce se inserase în istoria arhitecturii românești contemporane. Ea concepuse, ca șefă de proiect, Orșova nouă, orașul solar de azi pe care tot românul îl cunoaște, iar turiștii străini, în drum spre Herculane, poposesc îndelung pe străzile lui cochete, comparîndu-l cu orașele de vilegiatură din Elveția ori cu cele rezidențiale americane de pe țărmul Atlanticului. Modestă, interiorizată, vorbind puțin și rar am chinuit-o cu tot felul de întrebări pentru a-i afla biografia și, mai ales, mișcările gîndului. La un moment dat, m-a uluit cu un răspuns ce îmi revine în minte ori de cîte ori scriu despre un contemporan de-al nostru, ori de cîte ori încerc să surprind, să descifrez modul în care destinul i se interferează ori i se contopește cu timpul și istoria pe care le trăim și le înălțăm după anul 1965, după Congresul al IX-lea. Fraza suna astfel : „Nu e nevoie să-l citim pe Malraux ca să aflăm ce importantă este pentru un revoluționar condiția sa umană. Este nevoie să privim mai des și mai atent spre noi și în noi înșine".

Arhitecta se numește Adelina Iojică, și am regăsit-o, de curînd, tot la Timișoara și tot la Institutul județean de proiectări. În drum spre ea am trecut prin Orșova. La țărmul lacului Cerna, ca pretutindeni, este plină vară. Plaja dintr-un segment al semicercului amplu ce-l desenează spre oraș e sufocată de trupuri. Pe luciul albastru al undei, cu murmurul Cazanelor în străfunduri, mulțime de ambarcațiuni. Orașul se privește perpetuu în oglinda lichidă, amfiteatru suplu răsărind dintre boschete și arbori, dintre trandafiri și mușcate, urcînd de pe faleză, de la catedra din blocuri de beton și sticlă, cu vilele lui cochete peste înălțimile blinde de la poalele Almajului. E multă pricepere și artă și dăruire, e un fel de voluptate în felul cum această fată a conceput acest oraș, deși a avut o fîșie îngustă de pămînt unde să-l așeze și, mai ales, o strămilenară istorie de adus de jos și de ridicat mai departe, prin timp, aici, mai aproape de timpla munților. Dierna dacoromană mai trebuia să supraviețuiască și supraviețuiește. Alături de un habitat modern, de piețe și statui, de fîntîni arteziene și de scrincioburi pentru copii, de edificii social-culturale și magistrale comerciale avea de așezat, după toate legile urbanismului modern, zonele de muncă, întreprinderile industriale ale localității, ca și de păstrat tradițiile și însemnele perenității locuitorilor. Și aproape nu i se poate reproșa nimic, localitatea trăiește, e vie, nu-și regretă nici ea nimic din vechea înfățișare, își regăsește aici totul, confortul și atmosfera, ca și posibilitățile de a se mișca mai departe în spațiu și timp. S-a înălțat de la zero și poate să crească la infinit. A fost construit pentru 10 000 de locuitori, dar poate să se dezvolte oricît. S-a înălțat rapid, contra cronometru, a fost izbînda unui sacrificiu, vechea localitate aflîndu-se zidită, perpetuînd parcă sublimul mit al Anei, sub fundul uriașului lac de acumulare al primei hidrocentrale de pe Dunăre, al primului mare obiectiv al energeticii naționale, Porțile de Fier I. Adelina Iojică ne reamintește că anul trecut s-a împlinit un deceniu de cînd orașul proiectat, gîndit, înălțat în Epoca Ceaușescu, a fost dat la cheie locuitorilor săi. Și un deceniu de cînd, inaugurîndu-l, secretarul general al partidului îi înmîna, într-un moment emoționant și solemn, șefei de pro-

● Numărul de locuințe a crescut de la 5,38 milioane în 1965 la peste 7 milioane și jumătate în prezent. ● Din cele 5 774 800 locuințe date în folosință în anii socialismului, 2 224 000 reprezintă apartamente construite din fondurile statului. ● În medie, în fiecare zi, 500 de familii se mută în case noi, ceea ce echivalează cu ritmul de cîte o locuință nouă la fiecare 3 minute. ● A crescut suprafața locuibilă de la 148 milioane mp în 1965 la peste 226 milioane mp în prezent, sporind, totodată, confortul, gradul de dotare tehnică al locuințelor, precum și media spațiului locativ pentru un locuitor. ● Uriașul volum al construcțiilor de case a permis — în contextul general al dezvoltării economice — creșterea gradului de urbanizare. Ponderea populației orașelor a ajuns în prezent la 52,2 la sută, din totalul populației. Suprafața spațiilor verzi din municipii și orașe a crescut de peste 12 ori, însumînd peste 16 000 ha.

iect Ordinul „Tudor Vladimirescu" clasa a V-a. O copleșitoare recompensă, spune, unui om căruia i s-a dat, în fond, o inegalabilă șansă de a se realiza. Deși nu-i place să se întrebe, i se pare fără sens, ce-ar fi putut fi în alte condiții istorice, din moment ce s-a născut și trăiește sub semnul unei revoluții și este omul și produsul acesteia, meditează, totuși, dintr-un anumit unghi al datoriei față de generația din care face parte, dacă este egală cu timpul său. Fără îndoială, este. S-a născut în 1932, la Rm. Vîlcea, într-o familie modestă și cu un destin zbuciumat, chiar cu momente dramatice. A învățat însă, de timpuriu, că jocul speranței se cîștigă nu la loz în plic, ci la lozul muncii și al tenacității. Face parte din primele promoții de arhitecți dați de școala noastră superioară de arhitectură după 23 August 1944. Cînd trasa prima linie pe planșetă la viitorul oraș Orșova abia depășise 30 de ani. Ajunsese la pragul tinereții mature capabile să înțeleagă și să perceapă fin și profund toate sensurile istoriei. Și a trasat această primă linie în anul 1965, cînd „începea pentru arhitecții români și pentru arhitectura românească o epocă de glorie, precum o vedem și o resimțim în viața noastră diurnă de 20 de ani încoace. S-a construit oare, vreodată mai mult în istoria acestui pămînt ?".

Adelina Iojică terminase proiectul primului microraion pentru 2 000 apartamente în ceea ce urma să devină marele complex urbanistic din cartierul Circumvalațiunii. Avea vocația premierelor pentru că împlinea o vocație a inseși vremii ce se instaurase după Congresul IX. După Orșova s-a strămutat la Buziaș. În mica localitate balneară se spărgeau, iată, și acolo, tăcerile, încremenirile, nemișcarea. Ansamblul de hoteluri ultraconfortabile, cu fețele fugind după soare, cu alveolele balcoanelor ca niște însetate floarea soarelui după lumina astrului, probează și el măiestria, inteligența și personalitatea acestei remarcabile arhitecte. Pentru unul dintre edificiile cu care a înnobilat mica stațiune a fost distinsă cu Premiul Uniunii Arhitecților pe anul 1980. Are acum pe planșetă locuințele altor cartiere noi dintr-o Timișoară aflată, ca toate orașele țării, într-o nestăvilită expansiune urbanistică. Ansamblul din Bd. Cetății, deci acolo unde trebuie să asculte atent și cu grijă vocile istoriei, precum și blocuri unicat din zona Traian, o zonă, de asemenea cu personalitate, unde nu poți să adaugi oricum la ceea ce este, fără a face să sufere chipul atît de armonios și de specific al capitalei Banatului. În fapt, cum cere arhitecturii, arhitecților, cel ce a inițiat vastele mișcări urbanistice în întreg spațiul țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

...Adelina Iojică arată, după atîția ani de la întîlnirea noastră, la fel. Ca o mămică preocupată de grijile familiei pe care chiar o are. Un soț arhitect, un fiu inginer constructor, stagiar la Reșița, un alt fiu — elev de liceu și, cine știe, poate se va îmbolnăvi de aceeași patimă a familiei, de a se exprima și zidi în edificii pentru oameni. Modestă, tăcută, vorbind puțin și rar, trudește cu aceeași pasiune deasupra dulcelui calvar al planșetei, „arhitectura fiind viața și ființa mea". Dar și cu gîndul la adevărul pur că „oricît de talentată aș fi fost și oricîtă forță aș fi avut, trebuie să fim drepți și să o afirmăm chiar cu voce tare, că nu m-aș fi putut exprima fără istoria pentru care construim". Iar această istorie se definește prin prezența la cîrmele ei a umanistului și patriotului Nicolae Ceaușescu.

CICI IORDACHE ADAM ■

De la Codlea o floare pentru fiecare cetățean al țării

I-au trebuit comunei Codlea cîteva sute de ani să adune în vatra ei, prin anii '50, cam 6 000 de suflete. Casele sănătoase din piatră și cărămidă, la stradă cu porți mari și grele, făcute parcă să reziste unor eventuale asedii păreau astfel alcătuite încît să dăinuie neschimbate și indiferente la curgerea timpului. Oamenii, români, sași, și maghiari erau harnici și temeinici. Pe lîngă agricultura tradițională a zonei, oamenii din Codlea erau vestiți pentru serele în care cultivau flori și legume. De curînd s-au sărbătorit 100 de ani de existență a corului bărbătesc și 150 de ani de la înființarea fanfarei locale, viața culturală a comunei avînd deci o veche tradiție. Tot ce a fost bun, frumos și solid în Codlea nu numai că s-a păstrat dar s-a îmbogățit și s-a dezvoltat în ritmuri impresionante, cu care ne-au obișnuit ultimii douăzeci de ani din istoria noastră, de la evenimentul de cotitură majoră care a fost Congresul al IX-lea al partidului.

Să spunem că în orașul de astăzi nu mai poate fi recunoscut satul de acum cîțiva ani ar fi o exagerare.

Noile cartiere de locuințe : Codlea Nord, Colorom, 9 Mai și Măgura avînd peste 4 200 de apartamente și în care locuiesc mai mult de 60 la sută din cei 26 000 de cetățeni ai orașului s-au încadrat prin grija gospodarilor de aici în atmosfera de grădină perpetuă și perfectă. Noul centru civic, ce va cuprinde sediul politico-administrativ, sala de cultură, cinematograf, blocuri de locuințe avînd la parter peste 2 000 metri pătrați spații comerciale și din care s-au dat deja în folosință 240 apartamente, este gîndit cu dorința de a se încadra în tradițiile locului, de a face din Codlea un oraș modern și cu personalitate distinctă. Mutîndu-se din casele înconjurate de grădini și sere în noile blocuri, cei care trăiseră aici dintotdeauna ori cei veniți de prin toate colțurile țării, aduși de interesele dezvoltării industriale ale orașului s-au simțit datori să păstreze nealterată frumusețea și unicitatea acestei așezări. Pe fiecare petec de pămînt rămas între asfaltul aleilor și străzilor, mîinile grijulii și pricepute ale oamenilor au sădit flori. Blocurile par construite în mijlocul unor grădini existente, din care s-a zmuls cu zgîrcenie și cu părere de rău doar suprafața necesară fundațiilor.

— Producția Întreprinderii de sere Codlea este de 24 milioane flori. Cîte o floare pentru fiecare cetățean al țării din partea noastră, ne spune Bucur Dragu, secretar adjunct al Comitetului orășenesc de partid și președintele Consiliului orășenesc al Frontului Democrației și Unității Socialiste. Pentru mulți Codlea se confruntă cu numele unor florării răspîndite în toată țara. Numele orașului este cunoscut și dincolo de hotarele țării, dar nu numai pentru florile sale. Pe lîngă flori, exportăm tractoare, mobilă, produse chimice. Dacă anul în care Codlea a devenit, mai mult pe hîrtie s-o recunoaștem, oraș, aici se găseau o mică întreprindere chimică, un atelier mai răsărit de mobilă și unul de articole din tablă și o mică țesătorie, înființată în secolul trecut, astăzi producem pentru aproape toate ramurile economiei — coloranți și pigmenți organici la Colorom, tractoare speciale pentru vii, livezi și zootehnie, o gamă variată de mașini agricole, subansamble pentru mașini rutiere și feroviare la Întreprinderea mecanică, mobilă și articole tehnice la Fabrica de mobilă. 70 la sută din producția de export a C.P.L. Brașov este asigurată de unitatea din orașul nostru. Toate întreprinderile existente la înființarea orașului s-au dezvoltat în ultimii 20 de ani la o scară care le fac de nerecunoscut. În acești ani, în Codlea au luat ființă alte noi întreprinderi : Întreprinderea de producerea nutrețurilor combinate pentru marile complexe zootehnice și agricole ale județului, 12 unități Avicola, Întreprinderea Proton, Secția de scule a C.P.L. Brașov, I.C.S. Mixtă, Cooperativa Meșteșugarul. Bineînțeles, agricultura n-a fost neglijată. C.A.P. și I.A.S. din localitate sînt fruntașe pe județ. I.A.S. Codlea a fost distins cu Meritul agricol clasa I-a pentru rezultatele bune obținute anul trecut la producția de cartofi : 45 208 kilograme la hectar. Rezultate frumoase au fost obținute și la orz, sfeclă furajeră și în zootehnie. C.A.P. din localitate se numără printre primele cinci din județul Brașov, rentabil, cu beneficii și producții importante. Rezultatele lui sînt apropiate de cele ale I.A.S., dovadă că la Codlea se face a agricultură de calitate în toate sectoarele.

Viața social-culturală, calitatea vieții oamenilor din Codlea s-a dezvoltat poate într-o mai mare măsură chiar decît cea generală a orașului. În afară de locuințele moderne care, așa cum am mai spus adăpostesc mai bine de jumătate din locuitorii orașului, în ultimii ani învățămîntul a cunoscut succese remarcabile. În Codlea era o școală generală și una profesională. Astăzi în cele trei școli generale învață 3 200 elevi, iar în cele trei licee industriale cu profil de chimie, prelucrarea lemnului și agro-industrial 3 500 elevi. La ele se adaugă 6 grădinițe și tot atîtea creșe. În școlile și liceele din oraș sînt clase cu limbă de predare germană și maghiară.

Dreptul la învățătură și muncă, la afirmarea plenară în toate domeniile de activitate este asigurat deopotrivă tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate, pentru femei și bărbați. La Casa de cultură orășenească, în cadrul Ansamblului Măgura Codlei, renumit nu numai în țară, ci și în străinătate, activează alături de formațiile cu specific românesc, ansambluri germane și maghiare. Trei fanfare reprezintă orașul în cadrul Festivalului național Cîntarea României. Alături de ele, formațiile de muzică ușoară și populară s-au numărat printre finalistele pe țară la ultima ediție. Se poate vorbi, fără frică de exagerare de o adevărată efervescență culturală dacă ne gîndim că în oraș activează 23 de formații artistice, din care 19 au fost promovate la faza județeană a noii ediții a Festivalului național Cîntarea României.

Să ne oprim cu trecerea în revistă a realizărilor din ultimii 20 de ani amintind de noul spital orășenesc, cu o capacitate de 240 de paturi, dotat cu toate secțiile de specialitate.

Îl întrebăm pe tovarășul Bucur Dragu cum se explică transformarea în numai două decenii a unei comune, a unui orășel mai apoi, care-și trăia viața cu timiditate lîngă Brașovul industrial, la numai cîțiva kilometri distanță, într-un oraș în adevăratul înțeles al cuvîntului, cu o viață completă și plină.

— Ca președinte al Consiliului orășenesc al F.D.U.S. vreau să subliniez comuniunea de interese a tuturor cetățenilor orașului. În Codlea trăiesc alături de români 3 000 de cetățeni de naționalitate germană și 1 100 de naționalitate maghiară. Democrația noastră socialistă, spiritul de omenie al politicii partidului nostru, subliniat cu pregnanță în special în perioada ce a trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, rezolvarea superioară a problemei naționale, a făcut ca fiecare locuitor al orașului, indiferent de naționalitate, dacă era om de al locului sau a venit din alte regiuni ale țării să contribuie cu toate forțele și priceperea la tot ce s-a realizat aici. Deputații care-i reprezintă pe cetățeni în Consiliul popular reflectă fidel structura populației. Maria Starețu, primarul orașului, Moise Mănoiu, vicepreședintele Consiliului popular, Rodica Balu, directoarea Școlii generale nr. 1, Peter Foof, directorul Fabricii de mobilă, Sebastian Haber, directorul Spitalului orășenesc, Iosif Boroș, maistru la I.S.C.I.P., Frieda Kloos, directoarea adjunctă a Școlii generale nr. 2 sînt unii dintre cei care pe lîngă activitatea profesională, au o participare rodnică la treburile obștei, sînt oameni cu inițiativă, capabili să mobilizeze în jurul lor dorința de mai bine și frumos a cetățenilor din circumscripțiile electorale pe care le reprezintă. Prin înființarea Organizațiilor democrației și unității socialiste, care în orașul nostru numără aproape 4 000 de membri, au fost angrenați în viața politică și obștească forțe cu adevărat importante. Unul din aspectele pe care le apreciază oaspeții orașului este curățenia și frumusețea orașului. Ei bine, zonele de agrement, parcurile, înfrumusețarea străzilor și cartierelor orașului sînt chiar în grija O.D.U.S. Democrația socialistă nu este altceva în ultimă instanță decît participare liber consimțită, conștientă la edificarea vieții noastre de azi și de mîine. Ea este în mîinile noastre, depinde de dorința și priceperea noastră de a ne face o viață cît mai frumoasă.

OPREA GEORGESCU ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

O patrie liberă, independentă, demnă

Eroul păcii planetare

Timpul, acest suprem judecător al tuturor acțiunilor omenești, atestă cu putere că semnificația uriașă și strălucirea Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român au crescut pe măsura scurgerii anilor. Adoptînd hotărîri de importanță istorică pentru dezvoltarea economică, socială și politică internă, pentru ridicarea națiunii române pe trepte superioare de progres și civilizație socialistă, congresul a deschis, în același timp, largi perspective activității României în viața internațională. În contextul unei situații deosebit de complexe și contradictorii, caracterizată atît prin ani de destindere, dar și prin momente de încordare deosebită, plină de pericole pentru pacea, securitatea și independența popoarelor, țara noastră s-a afirmat, ca niciodată în trecut, printr-o activitate dinamică, constructivă, pusă în slujba marilor deziderate : libertatea și independența popoarelor, respectarea dreptului fiecăruia de a fi stăpîn pe propria-i soartă, destinderea, securitatea, pacea și înțelegerea în întreaga lume. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în cuvîntarea rostită recent, cu prilejul alegerii în calitate de membru titular și președinte de onoare al Academiei României, **„putem afirma că politica externă a României, de pace, de afirmare, în relațiile cu toate statele, a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectării suveranității și independenței naționale, neamestecului în treburile interne și renunțării la forță și la amenințarea cu forța, se bucură de o înaltă apreciere și a făcut ca țara noastră să dezvolte relațiile de colaborare cu toate națiunile lumii, să se bucure de stimă și să aibă prieteni pe toate meridianele".**

Imaginea de astăzi a României în lume, ca țară a construcției și activității pașnice, este de nedespărțit de numele și activitatea secretarului general al partidului, președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cunoscut și recunoscut pretutindeni ca arhitectul și promotorul dîrz și înflăcărat al politicii externe a țării noastre, militantul neobosit pentru înfăptuirea idealurilor înaintate ale lumii contemporane. Pe bună dreptate se apreciază că secretarul general al partidului, președintele țării — proeminentă personalitate politică a lumii contemporane — impresionează, de fiecare dată, prin aprecierea clară a evoluției situației mondiale, prin analiza științifică și cunoașterea profundă a vieții și năzuințelor poporului român și ale celorlalte popoare ale lumii, în strînsă legătură cu situația internațională, prin capacitatea sa extraordinară de a dezvălui sensurile și tendințele principale ale raporturilor internaționale și de a oferi soluții juste, realiste, prin activitatea sa neobosită, energică, clocotitoare, teoretică și practică, consacrată întăririi păcii, consolidării securității și dezvoltării colaborării între toate națiunile.

Izvorîtă din esența orînduirii noi, socialiste, pe care o construim, făurită de Partidul Comunist Român, sub conducerea clarvăzătoare și cu participarea hotărîtoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, politica externă a Republicii Socialiste România se distinge deopotrivă prin caracterul ei revoluționar, prin umanismul autentic din care se inspiră, prin realismul țelurilor urmărite, echitatea soluțiilor preconizate, prin valoarea înalt morală a principiilor pe care se întemeiază și pe care le promovează, prin multitudinea formelor de manifestare și democratismul metodelor folosite, fiind, în toate împrejurările, purtătoarea mesajului poporului român de pace, prietenie și colaborare.

Cei ce vor scrie istoria ultimelor două decenii vor consemna fără îndoială ideile României socialiste, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în domeniul politicii mondiale, pentru că acestea nu sînt numai idei românești, ci aparțin, încă de pe acum, civilizației mondiale. Se va consemna, de asemenea, faptul că nu există problemă majoră, dezbatere internațională arzătoare, în care țara noastră să nu-și fi adus o contribuție pozitivă, de substanță, în vederea găsirii unor soluții în concordanță cu interesele popoarelor, ale păcii și securității internaționale. Și aceasta nu pentru că România ar avea interese egoiste sau ar urmări scopuri speciale politice, economice, militaro-strategice sau de altă natură în diferite regiuni ale lumii. În toate acțiunile noastre de politică externă ne-a călăuzit și ne călăuzește un singur scop, pe care nu-l ținem secret ; este înscris în Programul partidului, în Constituția țării, în toate documentele fundamentale de partid și de stat. Am fost și sîntem animați permanent de unicul obiectiv al asigurării condițiilor externe de pace și liniște propice înfăptuirii planurilor noastre de dezvoltare economico-socială, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului român. Am pornit și pornim de la convingerea că numai în condiții de pace, destindere, securitate, colaborare și înțelegere internațională poporul nostru, fiecare popor, fiecare societate își vor putea rezolva problemele așa cum consideră că e mai bine, că numai astfel se vor putea asigura dezvoltarea socială, materială și spirituală, o viață demnă și liberă a națiunilor, prietenia și egalitatea între toate țările.

Întărirea păcii și securității constituie obiectivul fundamental al politicii externe a României, se află în centrul activității sale internaționale. Secretarul general al partidului nostru, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a intrat în conștiința universală contemporană, ca cel care a elaborat și fundamentat, pe baza investigării, descifrării și analizei științifice, materialist-dialectice și istorice, asupra situației mondiale, o concepție originală, novatoare, realistă și mobilizatoare privind pacea și securitatea. Potrivit acestei concepții, pacea a fost întotdeauna un obiectiv necesar, pentru că numai în condiții de pace, liniște și colaborare internațională, popoarele, indiferent de sistemul regimurilor social-politice ale țărilor lor, își pot îndeplini aspirațiile și planurile lor de dezvoltare pe calea progresului economic. Din analiza condițiilor actuale ale escaladării fără precedent a cursei înarmărilor, îndeosebi a înarmărilor nucleare, luînd în considerație rezultatele cercetărilor oamenilor de știință, tovarășul Nicolae Ceaușescu a ajuns la concluzia, pe care a făcut-o cunoscută tuturor popoarelor, potrivit căreia problema fundamentală a epocii noastre este preîntîmpinarea războiului, înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare. **„S-a ajuns la o asemenea situație** — menționa secretarul general al partidului nostru — **cînd oprirea înarmărilor și trecerea la dezarmare, îndeosebi la dezarmarea nucleară, asigurarea păcii au devenit problema fundamentală a epocii noastre".** Revine președintelui României meritul istoric de a fi arătat că existența armelor nucleare a dus la schimbarea radicală a modului în care se pune astăzi problema războiului, că, în mod inevitabil, în zilele noastre, un război mondial s-ar transforma într-un război termonuclear nimicitor, în care nu vor exista nici învingători, nici învinși. Iată de ce, în concepția partidului nostru, imperativul de însemnătate vitală pentru progresul și existența întregii umanități este încetarea cursei înarmărilor, înfăptuirea dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare. În același timp, România consideră că, în era nucleară, pacea, ca cea mai arzătoare problemă a lumii contemporane, este o sarcină ce poate fi realizată. Aceasta, însă, nu de la sine, ci prin lupta energică, perseverentă a tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste, a tuturor popoarelor, pentru a determina factorii de decizie, oamenii politici, guvernele, să acționeze acum, cît mai este timp, pînă încă nu au început să cadă bombele. Și poporul român, la chemarea conducătorului său, s-a implicat activ în această luptă. Să ne amintim, în acest context, că la 30 octombrie 1981, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu luciditatea și realismul ce-i sînt proprii, preconiza organizarea și desfășurarea unor mari manifestări de masă, care să permită afirmarea puternică a voinței de pace a poporului român, ca o contribuție la marea mișcare ce se desfășoară în lume pentru trecerea la acțiuni concrete de oprire a cursei înarmărilor, de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară. Să ne amintim, de asemenea, de apelurile pentru pace și dezarmare ale Frontului Democrației și Unității Socialiste, ale Marii Adunări Naționale, ale tineretului României, de cele 18 milioane de semnături de pe Apelul poporului român adresat celei de-a doua sesiuni speciale a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite consacrate dezarmării. S-au bucurat, totodată, de un mare ecou internațional demersurile conducătorului statului nostru pe lîngă conducătorii U.R.S.S. și S.U.A., apelurile adresate celorlalte state pentru oprirea amplasării noilor rachete nucleare pe continentul european, pentru a se acționa cu toată răspunderea în vederea realizării unor acorduri care să asigure eliminarea primejdiei nucleare din Europa și din întreaga lume.

Îmbinînd idei, propuneri și inițiative proprii cu cele prezentate de alte state, România a elaborat un program atotcuprinzător de pace și dezarmare, în deplină concordanță cu aspirațiile și interesele vitale ale poporului român, ale tuturor popoarelor lumii. Acest program pornește de la coordonatele de bază ale concepției României, a președintelui Nicolae Ceaușescu asupra salvgardării păcii și înfăptuirii dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare : garantarea securității și asigurarea echilibrului militar nu pe calea creșterii cheltuielilor militare, a armamentelor și efectivelor armate, ci la un nivel tot mai redus al acestora, prin dezarmare ; înscrierea dezarmării într-o largă viziune politică de eliminare a forței și amenințării cu forța din viața internațională și de soluționare a problemelor ce pot apărea între state exclusiv pe cale pașnică, de așezare a raporturilor dintre state pe principiile solide ale deplinei egalități, ale respectului independenței și suveranității naționale și recunoașterii dreptului fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător destinele, fără vreun amestec din afară ; împletirea dezarmării cu prăduințele consacrate rezolvării nevoilor economice și sociale ale lumii contemporane, în primul rînd ale țărilor în curs de dezvoltare ; fundamentarea negocierii și acțiunii în domeniul dezarmării pe participarea tuturor statelor ; mobilizarea, în sprijinul dezarmării, a popoarelor, a maselor populare, unirea eforturilor tuturor forțelor sociale înaintate. Încrederea în rolul popoarelor constituie o componentă fundamentală a concepției românești de dezarmare.

La baza elaborării și promovării acestui program de pace și dezarmare se află una din ideile fundamentale, care ilustrează profundul umanism al gîndirii și acțiunii politice a președintelui Nicolae Ceaușescu, al politicii externe a României socialiste și anume aceea că dreptul la viață, dreptul la pace reprezintă dreptul primordial al omului, al națiunilor, de a cărui afirmare depind toate celelalte drepturi. Pentru poporul român, dreptul la pace înseamnă asigurarea condițiilor de liniște și securitate, vital necesare înfăptuirii grandiosului său program de edificare socialistă și comunistă. Este dreptul tuturor popoarelor de a trăi la adăpost de orice amenințare, de a-și făuri viața potrivit năzuințelor și intereselor lor primordiale. În numele acestui drept fundamental la viață, la pace al popoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a adresat șefilor de state și de guverne din lume, popoarelor, cu chemarea mereu actuală, mobilizatoare : **„Pînă nu este prea tîrziu, pînă nu au început să cadă bombele nucleare, să trecem la tratative, la oprirea cursei înarmărilor, la dezarmare ! Să nu uităm că bombele nucleare nu vor alege între statele cu orînduiri sociale diferite, nu vor alege între oameni cu convingeri politice sau filozofice diferite, ci vor semăna deopotrivă moartea, vor distruge civilizația întregii omeniri".**

Este aceasta încă o confirmare a adevărului că partidul nostru, secretarul său general și-au onorat în mod strălucit legămîntul luat acum două decenii, la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român, că **„...România va depune toate eforturile și își va aduce neprecupețit întreaga sa contribuție" la „triumful cauzei păcii, corespunzător intereselor fundamentale ale popoarelor".** Și acum, la aniversarea istoricului Congres, comuniștii, toți oamenii muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, aduc un profund omagiu partidului, secretarului său general, tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru întreaga activitate desfășurată spre binele și prosperitatea patriei, pentru stăruitoarele eforturi puse în slujba împlinirii celor mai scumpe idealuri ale tuturor națiunilor lumii : libertatea, independența, progresul, pacea, colaborarea. Tocmai în îmbinarea organică a intereselor poporului român cu interesele tuturor popoarelor se află unul din izvoarele principale ale prestigiului și prețuirii de care se bucură astăzi în lume patria noastră socialistă, conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Dr. ION CIUBOTARU

O voce ascultată și respectată pe întreaga planetă

Prestigioasă participare la schimbul mondial de valori

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a marcat și marea deschidere a țării noastre pe plan internațional. Făurită și promovată cu consecvență de tovarășul Nicolae Ceaușescu, politica internațională a partidului și statului nostru cuprinde printre caracteristicile sale fundamentale promovarea relațiilor de amplă conlucrare cu toate statele lumii. Prin extinderea puternică a colaborării și cooperării cu toate țările socialiste, o atenție deosebită fiind acordată țărilor vecine, cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu țările capitaliste dezvoltate, pe baza principiilor coexistenței pașnice, România dă expresie concretă convingerii sale că actuala etapă istorică impune ca o condiție a propriei dezvoltări naționale și, totodată, ca o condiție a păcii, promovarea raporturilor interstatale și pe alte planuri, indiferent de orînduire socială, de mărime sau de potențial. În temeiul acestei convingeri, relațiile României cu toate statele se disting prin stabilitate, prin largă cuprindere a domeniilor de interes comun, prin dinamică a identificării și a lărgirii sferelor de cooperare și, mai ales, prin calitatea cadrului politico-principial, novator și fertil, întemeiat pe respectarea riguroasă a normelor noi de raporturi interstatale — independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, respectul și avantajul reciproc, dreptul fiecărui stat de a-și alege calea de dezvoltare economico-socială de sine stătător, fără nici un amestec din afară. În acest cadru, s-au dezvoltat puternic relațiile economice ale României cu alte state. Comerțul nostru exterior a căpătat o importanță tot mai mare, s-au extins acțiunile de cooperare economică internațională. În dezvoltarea relațiilor economice pe plan extern, un rol de seamă îl are participarea țării noastre la tîrgurile și expozițiile internaționale. Ne-am adresat, de aceea, directorului Întreprinderii de Tîrguri, Expoziții și Publicitate pentru Comerțul Exterior, dr. OCTAVIAN MOARCĂȘ.

— Cum apreciați, tovarășe director, participarea țării noastre la schimbul mondial de valori în ultimii 20 de ani ?

— În concepția partidului și statului nostru, concepție elaborată și pusă consecvent în practică prin activitatea multilaterală neobosită a secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, participarea țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori reprezintă o necesitate obiectivă a creșterii economice, a progresului multilateral al patriei noastre, precum și un factor de prim ordin pentru apropierea dintre națiuni, pentru asigurarea păcii în lume. După cum se prevede în Programul partidului, participarea activă a României la circuitul mondial de valori constituie o latură importantă a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră. Ca urmare a realizărilor remarcabile obținute în dezvoltarea și modernizarea economiei românești, a creșterii continue a potențialului nostru economic în ultimii 20 de ani, activitatea de comerț exterior a cunoscut, în aceeași perioadă, o dezvoltare fără precedent. Crescînd într-un ritm mai rapid decît ceilalți indicatori sintetici ai dezvoltării economiei naționale, exporturile României au asigurat o angrenare tot mai complexă a țării noastre în circuitul economic mondial. Astfel, în 1984 s-a înregistrat o creștere a exporturilor față de realizările anului 1983 de 16,5 la sută, în timp ce venitul național a crescut cu 7.7 la sută, producția industrială cu 8,4 la sută iar producția agricolă cu 13,3 la sută. Pentru anul 1985 și pentru cincinalul 1986—1990 creșterea acestor indicatori sintetici se va produce în proporții asemănătoare. În prezent, circa 32 la sută din venitul național se realizează prin activitatea de comerț exterior, iar 31 la sută din producția industrială este destinată exportului. O serie de produse importante dețin o pondere importantă în totalul producției naționale. Astfel, utilajul petrolier se exportă în proporție de 79 la sută, tractoarele 75 la sută, vagoanele de marfă — 67 la sută, navele fluviale — 43,5 la sută, locomotivele — 40 la sută, televizoarele — 47 la sută, autovehiculele 21,6 la sută ș.a. Legat tot de structura exportului, e de remarcat că în ultimii 20 de ani ponderea produselor cu grad superior de prelucrare în totalul exportului a crescut de la 36,2 la sută în 1965, la 58 la sută în 1984. Ca o consecință directă a politicii de industrializare socialistă, de introducere a progresului tehnic, grupa de mașini, utilaje și mijloace de transport și-a sporit ponderea în totalul exportului românesc de la 18,8 la sută în 1965 la 31,7 la sută în 1984.

— Care este amplitudinea relațiilor economice externe ale României în momentul de față ?

— Activitatea prodigioasă depusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în vederea dezvoltării schimburilor comerciale și a cooperării economice cu toate țările lumii, cele mai bine de 300 de acorduri și înțelegeri economice semnate cu prilejul celor peste 400 de întîlniri și vizite la nivel înalt din ultimele două decenii au creat ample deschideri pentru o largă participare a României la comerțul mondial. În prezent, țara noastră întreține relații economice cu peste 150 de țări de pe toate continentele, față de 98 în 1965. Ponderea principalelor grupe de țări în totalul comerțului nostru exterior se prezintă astfel : țările socialiste — 53 la sută ; țările în curs de dezvoltare — 22 la sută ; țările capitaliste dezvoltate — 25 la sută. Trebuie subliniat că, drept urmare a concepției secretarului general al partidului de promovare a formelor avansate de relații economice externe, în ultimele două decenii a cunoscut o dezvoltare puternică activitatea de cooperare economică, aceasta reușind să aducă o contribuție importantă la specializarea reciproc-avantajoasă a producției și la acoperirea necesarului economiei naționale cu materii prime și cu resurse energetice. Astfel, în 1984 s-au desfășurat 528 de acțiuni de cooperare economică internațională, cu o pondere de 25,4 la sută în volumul comerțului nostru exterior. Ca o încununare a activității depuse în acest domeniu, în ultimii 4 ani s-a reușit să se realizeze obiectivul prioritar stabilit de conducerea de partid și de stat — asigurarea unei balanțe comerciale excedentare, care a permis lichidarea unei părți importante din datoria externă.

— Specificul activității întreprinderii pe care o conduceți vă permite să simțiți în permanență „pulsul" receptării și al aprecierii în străinătate a produselor românești. Ce ne puteți spune referitor la această problemă ?

— Prezentarea produselor românești pe alte piețe prin intermediul tîrgurilor și expozițiilor internaționale reprezintă o posibilitate eficientă de confruntare a produselor, de contacte directe între producători și cumpărători, de popularizare a potențialului economic, precum și de export. Exponatele românești prezentate în ultimii 20 de ani s-au bucurat de aprecierile specialiștilor și ale oamenilor de afaceri din întreaga lume. Stau mărturie în acest sens medaliile și diplomele acordate unor produse românești valoroase, de înaltă tehnicitate, calitate și utilitate : tehnică de calcul, autoturisme de teren, utilaj petrolier, produse chimice, mobilă și multe altele. Sîntem astfel în măsură să constatăm, și o facem cu îndreptățită mîndrie patriotică și cu satisfacție deosebită, că în ultimii 20 de ani produsele românești au devenit și devin din ce în ce mai competitive pe piața mondială, că sîntem în prezent o firmă apreciată și respectată, fapt ce constituie încă una din realizările mărețe ale Epocii Nicolae Ceaușescu.

ION D. GOIA ■

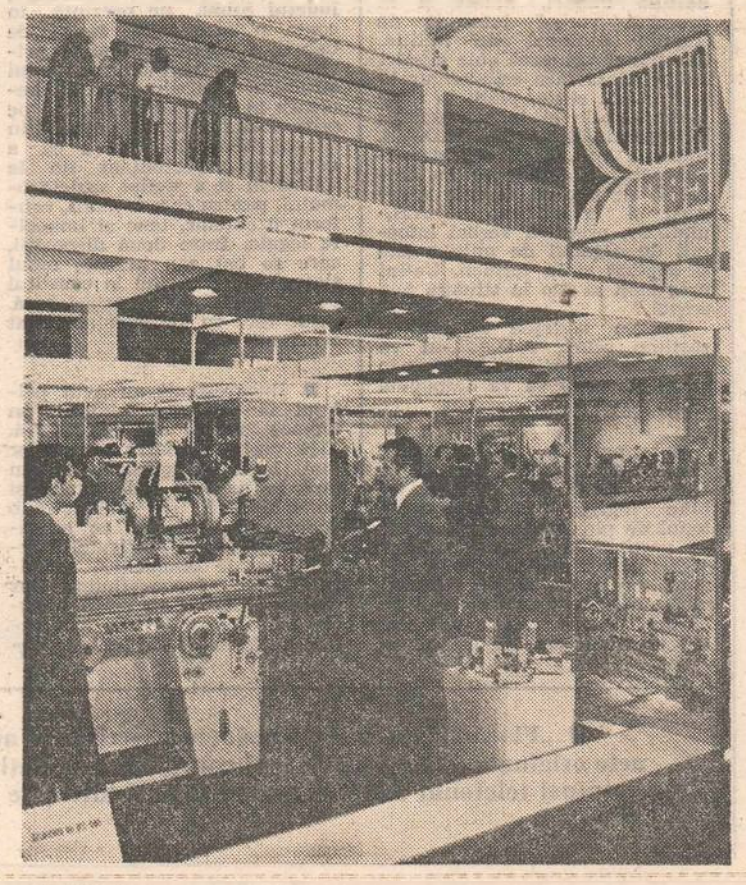

„Comuniștii bulgari, poporul bulgar cunosc bine viața dumneavoastră, de fiu credincios al poporului român și al Partidului Comunist Român. Comuniștii bulgari, oamenii muncii bulgari vă cunosc ca pe un renumit militant al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, unul din marii prieteni ai țării noastre".

TODOR JIVKOV
secretar general al C.C. al P.C.B.,
președintele Consiliului de Stat
al R.P. Bulgaria

„Partidul și guvernul român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, depun eforturi active pentru pacea și securitatea în Europa, destinderea internațională, soluționarea pe cale pașnică a problemelor litigioase, pentru dezarmare, pentru dezarmarea nucleară. Noi dăm o înaltă apreciere acestor eforturi și sprijinim minunatele inițiative de pace pe care le-ați formulat dumneavoastră ca militant al păcii".

KIM IR SEN
secretar general al C.C.
al Partidului Muncii din Coreea
președintele R.P.D. Coreene

„Am urmărit contribuția pe care și-a adus-o România, sub conducerea clarvăzătoare a președintelui Nicolae Ceaușescu, în cadrul efortului îndreptat spre soluționarea problemelor internaționale, rolul eficace al României în rezolvarea problemelor păcii în lume, contribuția dumneavoastră personală la sprijinirea țelurilor comune ale națiunilor, a cauzei juste a popoarelor".

MOHAMED HOSNI MUBARAK
Președintele Republicii Arabe Egipt

„Apreciem cu multă stimă rolul deosebit pe care îl aveți în realizarea unor adevărate legături de prietenie între popoare, pentru destindere și înlăturarea războiului rece în relațiile Est-Vest. Dumneavoastră, stimate prieten, ați făcut ceea ce v-au dictat conștiința, convingerile în necesitatea slujirii omului ; de aceea sînteți iubit de oameni și ați cîștigat stima și prețuirea istoriei. Iată de ce omenirea vă rămîne mult îndatorată".

HUSSEIN IBN TALAL
regele Regatului Hașemit al Iordaniei

„Importanta contribuție a președintelui Nicolae Ceaușescu în lupta pentru destindere și pace, pentru reducerea înarmărilor, și în primul rînd a înarmărilor nucleare, lupta dumneavoastră pe toate meridianele lumii pentru o nouă ordine economică v-au consacrat drept una din cele mai importante personalități ale epocii noastre".

ANDREAS PAPANDREU
prim-ministru al Republicii Elene

„Președintele Nicolae Ceaușescu este un om care crede în Organizația Națiunilor Unite, crede că O.N.U. este un instrument adecvat pentru soluționarea problemelor internaționale, dar că, pe de altă parte, se simte nevoia unei schimbări a modului în care organizația mondială este folosită de țările membre. Activitatea României a exercitat o deosebită influență asupra țărilor membre ale O.N.U. Ea a obținut rezoluții de o extraordinară importanță pentru viața internațională".

JAVIER PEREZ DE CUELLAR
secretar general al O.N.U.

„Unii dintre noi — printre care mă număr și eu — au avut ocazia să-l întîlnească pe președintele Nicolae Ceaușescu și să aprecieze ampla sa viziune și strălucirea gîndirii sale politice. Îmi amintesc cu plăcere de convorbirile pe care le-am avut, în cadrul cărora mi-am dat seama de autoritatea sa de om politic de talie internațională. Sub conducerea și impulsul său, națiunea română a continuat să se dezvolte și să se întărească într-un spirit unitar și constructiv, exprimînd un glas distinct pe arena internațională și militînd pentru o lume mai sigură și mai dreaptă".

Lordul WILSON
fost prim-ministru al Marii Britanii

FLACARA LA DISPOZITIA DUMNEAVOASTRA

■ Pentru cine nu a străbătut minunata Țară a Moților în ultimii 10—15 ani — ne scrie **Teodora Panea, inginer principal la Institutul de chimie din Cluj-Napoca** (născută în Zlatna) — are literalmente ce vedea. Munții Apuseni au îmbrăcat strai sărbătoresc pentru cei dornici să le admire măreția și unicitatea, să le cutreiere localitățile din vecinătatea lor. De la Abrud la Roșia Poieni și Cîmpeni, de la Baia de Arieș la Zlatna, aceleași prefaceri înnoitoare care bucură ochiul și tresaltă inima. Cine ar fi crezut vreodată că în modesta Cetate a Iancului, la Abrud, se va dura un hotel modern cu patru nivele ?... Iancu Avram cerea autorităților vremii o baie cu aburi la Vidra și o facultate de drept la Sibiu ! În același context aș putea vorbi despre Cîmpeni, localitate de asemeni modestă pînă mai ieri, unde este în fază de construcție un spital cu policlinică și stație de salvare în incintă. Aflăm că pe agenda de lucru a inginerului Mircea Abrudanu, directorul Antreprizei de construcții din municipiul Alba Iulia, figurează și alte obiective prioritare, care să înnoiască locul și să primenească tradiția. Prin urmare, Apusenii anului 1985, anul aniversării a 20 de ani de strălucite împliniri socialiste, își primesc oaspeții cu tradiționalele tulnice ale moților reverberind din munte în munte, dar și cu ospitalitatea și omenia specific transilvane.

■ Aflăm de la **Adriana Coman, director al I.C.S.M. Beclean, județul Bistrița-Năsăud,** că în cadrul Întreprinderii Metalurgice din orașul Beclean s-a dat în folosință la întreaga capacitate o modernă cantină muncitorească. Zilnic iau aici dejunul 400 de abonați de la I.M.B., Întreprinderea de covoare, Topitoria de in, I.T.S.A.I.A., I.T.A., C.F.R. Unitatea dispune, de asemenea, de bufete de incintă în cadrul Întreprinderii metalurgice, Liceului metalurgic și Casei de copii din localitate. Interesîndu-ne de costul unui meniu alcătuit din trei feluri de mîncare am aflat că este de numai 12 lei. Cel mai greu a fost, ne spune amfitrioana, pînă în momentul în care muncitorii au constatat că este mai convenabil să renunțe pentru moment la eterna pîine și slană și să treacă pragul cantinei, apelînd la bunele servicii ale acesteia.

■ **Centrala Căi Ferate București** răspunde unui grup de călători și navetiști de pe ruta București—Ploiești, referitor la două trenuri personale de mare importanță pentru muncitorii-navetiști care lucrează în cadrul întreprinderilor din Capitală în schimburile de după-amiază, trenuri personale care au fost temporar suspendate : Odată cu intrarea în vigoare a planului de mers al trenurilor pentru perioada 1985/86 (la 2 iunie 1985), problema a fost soluționată în mod favorabil, în sensul că au fost reintroduse în circulație trenurile personale 5 007, cu plecarea la ora 22,20, și trenul cursă 5 311, cu plecarea la ora 0,25, astfel că muncitorii navetiști au trenuri corespunzătoare pentru înapoierea din schimbul III.

■ În strada Vaselor nr. 3 din București funcționase o creșă bine cotată în cartier. Din rațiuni care nouă ne scapă, creșa a fost închisă temporar. Interesîndu-ne la direcția sanitară care o patronează, am aflat că nu sînt suficiente cereri și, deci, nu sînt suficienți copii pentru a funcționa la întreaga capacitate. Ținem să vă informăm că în acest moment sînt 80 de cereri. Așadar, există numărul minim necesar de copii care ar frecventa-o cu regularitate. În ciuda acestui aspect, creșa continuă să rămînă închisă. În situația creată, noi, părinții și bunicii, sîntem nevoiți să trambalăm copiii la mari distanțe de casă ori să recurgem la improvizații de moment și rezolvări de ocazie dăunătoare liniștii și sănătății copiilor, dar și inoportune pentru bugetul nostru financiar și de timp. Aș propune forurilor de drept să reanalizeze situația și să dispună deschiderea creșei din Vaselor 3, sector 2. **(Munteanu Sanda, București, str. Vaselor nr. 2, bl. 34, ap. 10, sector 2).**

■ **41 de tineri din comuna Fîntînele, județul Prahova,** ne scriu despre echipa lor favorită, „Victoria" Fîntînele, care trece nu atît printr-o eclipsă de formă cît mai ales de organizare. Și, tinerii, au făcut tot ce e posibil pentru a sprijini într-un fel sau altul echipa în deplasările ei în județ, însă fără prea mare succes. Terenul de fotbal și vestiarele sînt lăsate în paragină. La căminul cultural din localitate nu se poate juca fie și măcar șah sau tenis de masă, tot din slaba preocupare a responsabililor locali față de soarta culturii fizice și sportului din localitate.

■ Inginerul silvic **Astrid Gliga (Piața Eroilor Sovietici nr. 27/7, Tg. Mureș)** intervine în discuția despre planta ierbacee numită „Ghimpe", ca urmare a răspunsului dat de biologul Mircea Alexan. În „Flora R.P.R., vol. IX, ed. 1964, la pag. 309—316 este stipulată denumirea științifică de Xanthium spinorum (denumire sub care PLAFAR-urile livrează ceaiurile din Ghimpe). Prin aceasta se înțelege denumirea românească de „Holeră", plantă asemănătoare în unele privințe cu Ghimpele, ambele fiind, de fapt plante ierbacee. A. Radu și E. Andronescu consideră planta „Holera", cu denumirea științifică Xanthium spinorum, că ar fi una și aceeași cu asprica, coneci, ghimpe, scai muscal, spini etc. (vezi lucrarea „Vademaecum fitoterapeutic", ed. Meridiane, 1984, pag. 186). De altfel, se menționează că este puțin cunoscută compoziția chimică a acestei plante. Prin urmare, ar fi cîteva chestiuni de lămurit : sînt mai multe plante cu aceeași denumire populară, ori științifică ? Ar fi bine ca specialiștii Trustului PLAFAR să treacă la stabilirea compoziției chimice a plantei în discuție și să confirme dacă este ori ba dăunătoare sănătății...

Subscriem la idee, mai cu seamă că un om de știință clujean, conf. dr.. Pavel Petcu de la I.M.F. Cluj-Napoca, este pe punctul să scoată în rețeaua BIOFARM un nou medicament românesc denumit ADENOSTOP, provenit. din Ghimpe și destinat afecțiunilor de prostată.

■ Cîțiva **locuitori ai satului Casicea, comuna Comana, județul Constanța** (în numele cărora ne scrie **Dinu Mariana**), ne înștiințează că satul Casicea a rămas fără sursă de apă potabilă din momentul în care Depoul Palas a trăiat, pur și simplu, conducta, la care era racordat satul. Ideea cu forarea puțurilor nu este plauzibilă, întrucît terenul este stîncos, iar forarea este practic imposibilă sau foarte costisitoare. Sătenii din Casicea propun, de aceea, să fie racordați din nou la conducta de apă a Depoului Palas. ca singura soluție mai economică și eficientă.

■ **Tamas Szilagy, director adjunct al Întreprinderii de mașini casnice și emailate „23 August" din Satu Mare,** ne semnala o realizare, meritorie semnată de colectivul Atelierului II al Centrului local de cercetări tehnologice pentru articole casnice. Despre ce-i vorba ? La solicitarea unui beneficiar străin de a dota mașinile de gătit cu un arzător care să permită utilizarea nu numai a gazului metan, ori a gazului lichefiat, ci și a gazului rezultat în urma arderilor tehnologice din industria chimică, strungarul Mihai Kovacs și subinginerul Aurel Botan, precum și alte cadre tehnice și ingineești au pus la punct acest arzător. Rezultatul ? Cîteva milioane de lei în plus în beneficiul unității de pe malul Someșului și sporirea prestigiului produselor românești pe piața externă.

■ **Abuligesei Gh. Gheorghe din satul Hilișeu-Crișan, comuna Hilișeu-Horia, județul Botoșani,** face o propunere nu lipsită de interes. La cei 1 300 de locuitori din satele Hilișeu-Crișan și Corjăuți ar fi necesar măcar un cadru medical. De ce asta ? Pentru că la centrul de comună sînt 2 medici și 8 cadre medicale cu studii medii, iar controlul medical și acțiunile de primă-urgență în satele amintite se fac anevoie și necorespunzător. Se spune că medicul primar Florin Vaipan a și promis în mai multe rînduri că va normaliza situația cuprinderii în teren a bolnavilor, dar cadrele medicale continuă să rămînă la nivel de comună tot cîteși zece !

■ **Sofia Muntean din Tîrnăveni, bd. Republicii nr. 25, județul Mureș,** semnalează că monumentul Iancului din Blaj, care marchează locul unde a poposit Avrămuț cu moții lui în anul 1848, pe Dealul Iancului, este în vădit pericol de deteriorare. Ca atare, autoritățile locale blăjene sînt rugate să ia măsurile corespunzătoare de întreținere și conservare a monumentului.

■ **Consiliul popular al orașului Cîmpia Turzii** răspunde scrisorii semnate de Rișcău Lina că petenta a fost încadrată în muncă la Întreprinderea comercială din Cîmpia Turzii.

■ **Tinerii din satul Răzoare, comuna Oltina, județul Constanța,** ne înștiințează despre starea nu tocmai corespunzătoare în care a ajuns căminul cultural din localitate, căruia i se dă o cu totul altă destinație decît îi fusese hărăzită. În incintă, primăvara, se cresc viermi de mătase, iar toamna localul este preschimzat în aprozar ! Dacă este întrebat un localnic cînd a rulat un film ori s-a dat un spectacol în lăcașul destinat actului de cultură, se va gîndi zadarnic mult și bine... Lucrurile se pot îndrepta hotărît din mers, căci loc pentru creșterea viermilor de mătase și aprozar de legume o mai fi găsibil și în altă parte.

■ **Muzeul județean de istorie Maramureș** răspunde scrisorii adresate de inginerul Liviu Pop din București, cu privire la punctul muzeistic din Băsești : Casa în care a locuit George Pop de Băsești găzduiește Expoziția etnografică a zonei Țării Codrului — zonă mai puțin cunoscută și explorată de folcloriștii și etnografii noștri. Printr-o expoziție documentar-istorică mai amplă vom oferi vizitatorilor informații cu privire la personalitatea fostului președinte al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918. În ceea ce privește clădirea în sine, menționăm că i se vor face remedierile necesare în preajma momentului aniversar din acest an. Nu peste mult timp se împlinesc 150 de ani de la nașterea marelui luptător pentru unitatea națională a tuturor românilor. Vom cinsti memoria lui „badea George" așa cum se cuvine!

■ **Profesorul Ilie Șandru din Topliță** relatează cîteva aspecte cu privire la cea de-a X-a ediție a „Raliului Munților Călimani", manifestare cultural-sportivă și artistică, rezervată echipajelor din unitățile meșteșugărești ale județului. Un traseu dificil de circa 20 km, la care au luat startul 15 echipaje. După o întrecere acerbă și îndelungi peripeții, locul I a revenit echipajului „Voința" din cadrul Cooperativei „Munca" din Topliță. O frumoasă competiție desfășurată recent, în această vară aniversară, în cei mai frumoși și falnici munți ai plaiurilor harghitene — Munții Călimani.

■ Locuiesc singur, am 85 de ani și sînt bolnav — ne scrie **Petru German din satul Bălăceanu, comuna Ciprian Porumbescu, județul Suceava.** Am fost plecat cu vreme-n urmă să-mi văd fiul, la Hunedoara, lucru care-l făcusem și-n alte dăți, fără să pățesc pocinogul de felul aceluia pe care vi-l destăinui. Întors acasă de la Hunedoara, pe 10 aprilie 1985, ușa de la intrare îmi era forțată, iar un perete al casei distrus. Din casă îmi lipseau destule bunuri, notate și în procesul verbal întocmit de organul comunal de miliție. Chestiunea spinoasă abia de-aici începe. Casa mea este asigurată la A.D.A.S. și am plătit la timp toate sumele și taxele anuale. În consecință, sucursala A.D.A.S. Suceava refuză să mă despăgubească, motivînd că au trecut 31 de zile de la data spargerii și anunțarea A.D.A.S.-ului. Or, procesul verbal întocmit de organul de miliție este și explicit și în termen. Ce-mi propuneți să fac în situația nou creată ?

Tragem nădejde că, într-un răstimp scurt. A.D.A.S.-ul va aduce clarificările trebuitoare în cazul dv. și că vă va despăgubi legal.

■ În preajma și împrejurul Combinatului „Casa Scînteii" a fost odată un parc frumos și bine îngrijit. Să mi se ierte tonul de poveste, dar din păcate, porțiuni întregi din acest parc sînt azi grav afectate de răuvoitori și de oameni certați cu bunul simț de gospodar. În partea dinspre vest a parcului s-a creat un așa-zis loc de aruncat gunoaiele. Căruțași nocturni și cheflii trag peste noapte aici lăsînd caii să pască peste tot. În zona parcului dinspre cartierul „Pajura" și Liceul poligrafic poate fi văzută o turmă răzleață de oi păscînd în voie și care oi pasc inclusiv arbuștii ornamentali. Se pot vedea, apoi, cu ochiul liber, destule fiare vechi, mașini stricate și ruginite, resturi menajere lăsate vraiște. **(Constantin Marin, str. Pajurei, nr. 2, ap. 14, sector 1, București).** Dînd o raită prin acest parc, ne-am convins că aveți perfectă dreptate. Rămîne să se convingă de aceste aspecte și tovarășii de la A.D.P.-ul sectorului 1, dar mai cu seamă să ia rapid măsurile care se impun.

■ Teodor Rusu, primarul comunei Branițe, județul Bistrița, este cel mai tînăr primar din județ (29 de ani). Nu acesta este însă aspectul prim pe care doream să-l relevăm. Este pus pe fapte bune. Centrul comunei Branițe prinde contur, iar printre obiectivele de ultimă oră înălțate aici este și o casă a specialiștilor cu 8 apartamente, care va avea în spațiile de la parter o centrală telefonică, o librărie, precum și spații comerciale. Drept răspuns, aflăm de la Teodor Mureșan, președintele C.A.P. Branițe, că cei 8 tineri specialiști sînt puși și ei pe fapte mari, în folosul obștii.

■ Cu vreme-n urmă au început lucrările de amenajare a Lacului Sărat din Brăila. Zicem că doar au început, deoarece s-au înălțat aici cîteva căsuțe, iar O.J.T.-ul are în patronaj o vilă chiar pe malul lacului. În ciuda unui început promițător, lacul este lăsat în voia soartei, deși se știe că medicii l-au recomandat călduros împotriva bolilor reumatismale. Veniți și vedeți — ne îndeamnă cîțiva brăileni — cum această frumoasă și utilă rezervație naturală și acest luciu de apă nepereche sînt lăsate în voia gîștelor și rațelor.

Am fost și am văzut și așa este. Credem că nu sîntem atît de bogați în astfel de lacuri naturale și terapeutice, încît să le lăsăm pradă proastei gospodăriri.

■ O scrisoare emoționantă, care are printre protagoniști copii din cadrul **Casei de copii preșcolari din Baia Mare** (Maramureș), ne este expediată din Năvodari. La buchetul de acțiuni cultural-educative organizate cu și pentru copiii aflați în vacanța mare pe litoralul românesc, un loc aparte îl ocupă tradiționalele dansuri maramureșene executate de micii coconi maramureșeni. Confrații lor mai mari, tinerii brigadieri maramureșeni, prezenți pe Șantierul național de la Poarta Albă — Midia — Năvodari —, au ținut să se întîlnească în cîteva rînduri cu micii lor conjudețeni. Pentru cîteva clipe s-au simțit împreună la poalele Gutîiului și au ținut să transmită celor dragi de-acasă urări de bine și de sănătate.

■ **Ilie Cindea din Sebeșu de Jos nr. 5, comuna Turnu Roșu, județul Sibiu,** ne prezintă, în copie, o autorizație emisă de Consiliul popular comunal privitoare la funcționarea unui strung, a unui circular etc., necesare în meseria de rotărie pe care el și fiul său o practică în timpul liber. Necazul e că a venit un reprezentant de la Tălmaciu și a sigilat sculele omului, pentru care a plătit, conform uzanțelor, taxe și impozite legale. Între două dispoziții, care se bat cap în cap, omul aleargă mereu, cînd la consiliul popular, cînd la propria-i casă. însă tot cu același rezultat evasinul.

■ Bucureștenii au avut prilejul să urmărească recent un frumos regal de gimnastică. Este vorba de întrecerea celor mai buni gimnaști-elevi din țară la probele individuale și pe echipe. Ei au evoluat sub genericul „Daciadei" în etapele naționale ale Festivalului republican de gimnastică sportivă. Sîntem încunoștințați (iar noi transmitem cu reală bucurie) că, alături de cele mai valoroase formații din țară, pe podiumul fruntașilor au urcat și echipele Liceului nr. 7 și a Școlii nr. 6 din Iași, care au cucerit, practic, toate titlurile posibile ! Elevele și elevii profesorului Gheorghe Radu (printre care Mihaela Ionel, Florian Păduraru, Liliana Iovu, Teodora Tănase) s-au comportat meritoriu pentru a doua oară ! Bravo, fetelor ! Cine știe din ce ungher al țării va răsări mîine o nouă „pasăre măiastră" de strălucirea și talentul Nadiei...

● **Maria Georgescu** este mamă a 9 copii și domiciliază cu întreaga familie în **str. sold. Modoran Ene nr. 6, bl. M-94, ap. 18, sectorul 6 București.** La drept vorbind, pe data de 6 mai a.c. i s-a născut cel de-al nouălea copil ! Care-i este păsul și cu ce dolcanță se adresează ea redacției ? Una cît se poate de mărunță dar nu lipsită de interes pentru numeroasa și reprezentativa lor familie. Pe data de 11 mai a.c., soțul său s-a prezentat la oficiul de stare civilă din str. Olari nr. 19, pentru obișnuita eliberare a certificatului de naștere. Paradoxal însă, nu-i este eliberat certificatul de naștere, iar medicul Romeo Drăgănescu, la rîndu-i, nu-i eliberează certificatul medical, întrucît are trebuință de certificatul legal de naștere. O situație neplăcută cu vădită tentă de birocratism. •

Pagină realizată de :
DORIN SĂLĂJAN ■

Poșta redacției

Maria Cristea — Rm. Vîlcea : Au dreptul la alocația de stat în aceleași condiții, ca și copiii născuți din căsătoria părinților, și copiii din căsătoria anterioară a unuia dintre soți aflați în îngrijirea lui. Toți copiii dintr-o familie legitimă au același statut juridic. Dacă soțul legitim refuză să solicite alocația și pentru copiii din căsătoria anterioară, adresați-vă conducerii unității în care acesta lucrează ■ **Dumitru Bumb** — Brașov : Stabilirea domiciliului din alte localități în orașe declarat, potrivit legii, orașe mari se poate face în condițiile prevăzute de Decretul Consiliului de Stat nr. 68/1976. Dv. nu puteți beneficia de prevederile decretului susmenționat, întrucît ați întrerupt activitatea pe raza municipiului Brașov din anul 1977 ■ **Roza Roca** — com. N. Bălcescu (Bacău) : Nu puteți beneficia de pensie pentru limită de vîrstă, pentru că nu aveți o vechime în muncă de cel puțin 10 ani. Perioada la care faceți referire nu poate fi luată la calculul vechimii în muncă, întrucît nu ați realizat retribuția minimă pe economie ■ **Constanța Călin** — București : Dacă aveți locuință proprietate personală, nu întruniți condițiile prevăzute de lege de a primi locuință din fond locativ de stat ■ **Gheorghe Cocebaș** — Tecuci : Singurul venit care nu se ia în considerare la stabilirea venitului mediu pe membru de familie este acela referitor la „venitul cu caracter ocazional", categorie în care nu poate fi cuprinsă și pensia suplimentară, deoarece ea se plătește lunar și constituie venit permanent ■ **Carmen Toroipan** — Gherghești (Vaslui) : Se calculează și în funcție de vechimea în muncă ■ **Sevasta Zecheru** — Cîmpina : După depunerea dosarului, întreprinderea la care lucrați nu vă poate desface contractul de muncă pînă nu vă iese decizia de pensionare ■ **Ioan Perța** — Hunedoara : Chiria crește sau descrește ori de cîte ori au loc modificări în veniturile obținute de toți cei care lucrează în familie, schimbările în componența familiei (în sens locativ), prin plecări sau alte motive și de acest lucru răspunde conform legilor și normativelor în vigoare, titularul de contract ■ **Niculina Porumbel** — Constanța : Nu se poate, pentru că aveți o vechime mai mică de 10 ani. ■ **Maria Vasilescu** — București : Vă interesați la Oficiul de pensii al sectorului de domiciliu.

MARGA NEDELEA ■

● „Flacăra" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Adversarele noastre în cupele europene de fotbal (II)

Avem şanse mari, totul e să le fructificăm!

După ce am prezentat în numărul trecut pe Vejle Boldklub şi pe A.S. Monaco, continuăm astăzi cu Vardar Skoplje şi Neuchâtel Xamax, echipe pe care Dinamo şi, respectiv, Sportul studenţesc le vor întîlni în primul tur al Cupei U.E.F.A. Cu observaţia că Dinamo va susţine primul meci acasă, în 18 septembrie, iar Sportul în deplasare, după cum veţi afla, o zi mai tîrziu.

UN GOLGETER DE 18 ANI

Vardar e echipa numărul 1 a capitalei Republicii Socialiste Macedonia, Skoplje fiind nu doar un oraş foarte vechi (datînd din epoca Imperiului roman), ci şi unul deosebit de modern, reconstruit din temelii după dezastruosul cutremur din 1963. A cincea în campionatul recent încheiat (37 p, 16-5-13), Vardar reapare în arena europeană după o lungă absenţă. Mai exact după 24 de ani, în ediţia 1960/61 a Cupei cupelor fiind eliminată încă din primul tur de Twente Enschede. După care, vreme îndelungată, Vardar n-a fost decît o formaţie „de pluton". Numai că lipsa unui palmares internaţional eclatant nu vrea să însemne că echipa antrenată de Ilija Dimovski (cîndva jucător la Radnicki Niş) nu e puternică, principalul ei atu părînd a fi atacul, care a înscris în sezonul trecut 68 de goluri în 34 de meciuri de campionat, un prospect al clubului (pus la dispoziţia delegatului dinamovist la Geneva) numindu-l (cu exagerarea de rigoare !) „nuclear". Două goluri de meci e, fireşte, mult, mai ales la o formaţie care n-a urcat pe podium, această eficienţă (fără egal în Iugoslavia) făcînd din Vardar un adversar extrem de periculos pe teren propriu ! Periculos la propriu, dar şi la figurat, echipa din Skoplje fiind renumită şi prin jocul ei dur, uneori (acasă) la intimidare.

Antrenorul Dimovski a folosit, de regulă, „11"-le Groşev — Iovanovski, Simovski, Kanatarovski, Setinov, Janevski, Sdravkov, Gheorghevski, Pancev, Spasovski, Ringov, jucătorii cel mai bine cotaţi fiind Vasil Ringov şi Darko Pancev. Primul, conducătorul de joc al lui Vardar, a fost pe punctul de a părăsi clubul ,refuzînd însă pînă la urmă ofertele venite de la Dinamo Zagreb (sub culorile căruia s-a lansat) şi de la Preston Melbourne din Australia ! La numai 18 ani şi jumătate, Pancev a terminat al doilea în clasamentul golgeterilor (20 de goluri faţă de 24 ale lui Zlatko Vujovici), el dovedindu-se, scria prospectul amintit, cel mai tînăr „top scorer" din fotbalul mondial în acest sezon ! Apărarea lui Vardar însă, primind 58 de goluri, s-a arătat adesea vulnerabilă, ea fiind (scriu comentatorii) „călcîiul lui Ahile" pentru formaţia din Skoplje.

Fireşte că Dimovski e conştient că Dinamo posedă o experienţă internaţională şi un palmares superioare (a şi făcut declaraţii în acest sens), el mizînd pe forţa ofensivă a echipei şi nu mai puţin pe faptul că al doilea meci se va disputa la Skoplje. Mai concret însă, el vizează, în ideea întăririi lotului actual, pe cîteva transferuri, nu foarte spectaculoase, dar (probabil) eficace. Singurul nume mai cunoscut e cel al lui Marici, de la Radnicki, pe lîngă care Vardar ar mai conta (ca intenţie) pe Kalinov de la Belaşiţa, pe Lazarov de la Bregalniţa şi pe mai tinerii Kulovski şi Alexovski, ambii de la Pobeda. Cum şi în Iugoslavia transferurile sînt în curs, rămîne de văzut ce se va împlini şi ce nu. Cert e că Dinamo, de la a cărui conducere am şi luat lista „posibililor" lui Vardar, se interesează îndeaproape de viitorul adversar, unul dintre tehnicienii clubului din Ştefan cel Mare propunîndu-şi să vadă pe Ringov şi compania într-un meci din următorul campionat (care începe în 11 august), probabil la Novi Sad, unde e programată, la 1 septembrie, întîlnirea Vojvodina—Vardar. Deşi cu handicapul (dacă e şi cît e) primei întîlniri acasă, Dinamo păstrează după toate calculele (valoare, palmares etc.) prima şansă de calificare.

SPORTUL VA JUCA O ZI MAI TÎRZIU

Imediat după tragerea la sorţi (efectuată, reamintim, la Geneva), preşedintele Sportului studenţesc, arh. Barbu Emil Popescu, s-a deplasat la Neuchâtel, intrînd în contact cu clubul Xamax, a cărui echipă Sportul o va întîlni în primul tur al Cupei U.E.F.A. Întors acasă, ne-a oferit, cu amabilitate, următoarele amănunte.

— E adevărat că partidele dintre Xamax şi Sportul studenţesc se vor disputa în 19 septembrie şi, respectiv, 3 octombrie, adică joia ?

— Exact. La propunerea noastră, care am avut în vedere, pe de-o parte, nevoia de refacere a internaţionalilor Sportului după meciul cu Anglia (n.n. — programat la Londra în 11 septembrie) şi, pe de alta, evitarea concurenţei cu Steaua (n.n — care va juca returul cu Vejle în C.C.E. în 2 octombrie), conducătorii lui Xamax au fost de acord să decalăm datele. Am încheiat o convenţie, imediat aprobată de U.E.F.A.

— Ce-aţi aflat despre Xamax?

— Totul. Că e un club mai nou, înfiinţat în 1970. Că a promovat în divizia A în 1973. Că deţine, faţă de tinereţea lui, un palmares redutabil, chiar dacă n-a cîştigat, niciodată campionatul Elveţiei : finalistă a Cupei în 1974 şi 1985, finalistă a Cupei ligii în 1977. Pe plan internaţional, va juca în actuala ediţie pentru a treia oară într-o competiţie europeană. Dacă anul trecut a ieşit din turul I, eliminată fiind de Olympiakos Pireu (n.n. — scoasă apoi de Craiova), în 1981/82 a ajuns pînă în sferturile de finală ale Cupei U.E.F.A., pierzînd la S.V. Hamburg după ce va fi trecut de Sparta Praga, Malmö F.F. şi Sporting Lisabona. Antrenorul ei de azi, venit la Neuchâtel în 1981, unde a şi jucat o perioadă n.n. — 1975—77), e francezul Gilbert Gress, fost fotbalist la Strasbourg, Marsilia şi Stuttgart, care a mai răspuns de Strasbourg (n.n. — cu care a cucerit titlul) şi de F.C. Bruges.

— Am înţeles că Xamax va beneficia şi de serviciile a 2 străini, intenţionînd să-i legitimeze pe Ulrich Stielike de la Real Madrid şi pe Carsten Nielsen de la Strasbourg, primul vest-german, celălalt danez. E aşa ?

— Exact, cu observaţia că Neuchâtel mai are în lot şi un irlandez, pe Daniel Don Givens, trecut pe la Manchester United, Queen's Park Rangers şi Sheffield United. În plus, din toamnă, Xamax va conta şi pe prezenţa lui Heinz Hermann, transferat de la Grasshopper Zürich, socotit jucătorul numărul 1 al Elveţiei în 1984.

— Echipă, nu glumă, acest Xamax !

— Da, dacă mai adăugăm şi numele altor 6 internaţionali elveţieni : portarul Engel, fundaşul Bianchi, mijlocaşul Perret, atacanţii Luthi, Zaugg şi Elsener, ultimul evoluînd şi el, o perioadă, în Bundesliga, la Frankfurt. O formaţie redutabilă, cum ziceaţi, dar nu de neînvins. Cum Sportul se găseşte, nu doar după opinia mea, în ascensiune, cîştigînd experienţă şi maturitate, sînt optimist în privinţa calificării. Fără să exclud, fireşte, dificultatea obstacolului.

— O ultimă chestiune : aţi văzut stadionul pe care se va juca meciul tur ?

— Desigur, se cheamă „La Maladière" şi cuprinde 21 000 de locuri, dintre care 18 000 în picioare, la peluze. Recordul de spectatori s-a înregistrat, mi s-a explicat, la meciul cu Hamburg, peste 22 000. Stadionul n-are pistă, între stîlpii porţilor şi tribune dacă sînt 2 metri !, iar gazonul este perfect. Am stabilit şi locul de cazare : City Hotel.

Aşadar, după Vejle Boldklub şi A.S. Monaco, alte două echipe redutabile vor sta în faţa reprezentantelor noastre în turul inaugural al cupelor continentale. Că sorţii n-au fost prea generoşi cu noi, e limpede, dar la fel de limpede e şi faptul că şansele care ne revin sînt, fără excepţie, considerabile, toate cele 4 „europene" putînd (şi trebuind) să se califice. Va fi nevoie pentru atingerea acestui scop de cunoaşterea cît mai amănunţită a partenerilor, dar şi, mai presus de toate, de multă muncă, de multă seriozitate şi de mult devotament din partea jucătorilor şi antrenorilor noştri, calităţi pe care ei le-au etalat în atîtea şi atîtea rînduri. Cînd este vorba despre reprezentarea culorilor ţării, şi este vorba aici, nici un efort nu este prea mare, nici un sacrificiu nu este destul, trebuie făcut totul şi încă în plus ! Vom reveni, fireşte, asupra meciurilor din cupele europene. Pînă atunci însă, să le urăm de pe acum reprezentantelor noastre mult succes !

OVIDIU IOANIŢOAIA ■

Retragerea unui muncitor al boxului

O emoţionantă festivitate, la care a fost martor şi fotoreporterul nostru Paul Agarici, s-a desfăşurat zilele trecute la Cluj-Napoca, prilejuită fiind de retragerea din activitate a antrenorului Florea Stanomir, unul dintre cei mai fideli slujitori ai boxului românesc. Şcoala sa de la C.S.M., căreia i-a dăruit aproape 3 decenii, a fost fireşte una de pugilat, dar a fost mai mult decît atît. A fost o şcoală de caractere, deviza maestrului fiind „decît 2 campioni mai bine 10 tineri sănătoşi şi educaţi pentru sport". Adevărat muncitor al ringului, Florea Stanomir n-a scos atît campioni, deşi şi aceştia au fost destui, cît s-a străduit să scoată, şi a reuşit, oameni de nădejde, bărbaţi în sensul curat al cuvîntului. Din acest motiv, „echipa" care s-a format pentru a-l sărbători cu ocazia ieşirii la pensie, alcătuită din reprezentanţi ai unor generaţii diferite, de la Marius Trif de 36 de ani la Ştefan Miloneanu de 50, a cuprins pe lăcătuşii Alexandru Murc şi Alexandru Popa, dar şi pe doctorii în ştiinţe Augustin Popa, conferenţiar universitar, şi Petru Prunea, pe regizorul de film Timotei Ursu, dar şi pe maistrul tăbăcar Nicolae Bora („greul" echipei), pe economiştii Lucian Tibre şi Ioan Chiorean, dar şi pe inginerul Ioan Masca (venit direct de pe şantierul hidrocentralei de pe Someş), pe specialistul în mecanică fină Petre Puiu ş.a., 14 la număr. Bărbaţi care n-au uitat, ocupaţi ei înşişi cu treburile lor, de „nea Florică", găsind timp şi dispoziţie să ridice un pahar în cinstea celui care, după cum se poate vedea în imaginea alăturată, a ieşit învingător, cu mîna sus, în cel mai lung meci al carierei sale : meciul cu viaţa. La mulţi ani, Florea Stanomir, şi multă sănătate ! **(Ov. I.)**

Cronica şoselei

Frumoasa azurie

Jean îşi văzuse visul cu ochii. Avea în sfîrşit o maşină după care jinduia de atîta amar de vreme. Şi nu orice maşină, ci una cu totul aparte. Nu văzuse încă pe stradă un asemenea azuriu. Se urcase la volanul multor maşini, că doar era şofer profesionist, dar nici una nu „trăgea" atît de bine. Vînzătorul îl atenţionase că motorul fusese o comandă specială. Acesta nu ascundea că autoturismul are 85 000 de kilometri. Arăta însă ca nou. Nimic nu lăsa să se vadă că maşina fusese fabricată cu patru ani înainte, atît era de bine pusă la punct. „Dacă o îngrijiţi la fel de bine ca mine, mai realizaţi cu ea cel puţin încă un sfert de milion de kilometri", explica tînărul îngrijit îmbrăcat, chiar elegant în costumul lui la fel de azuriu ca maşina, înalt, cu umeri largi şi o faţă care exprima francheţe şi calm. Pe scurt, tînărul îţi inspira imediat încredere. În momentele premergătoare tranzacţiei, Jean se afla într-o stare de maximă surescitare. Examina motorul, apoi trecea la portbagaj, apoi iar găsea un motiv să privească ceva sub capota din faţă. Făcuse înconjurul maşinii de cîteva zeci de ori. I se citea pe faţă un complex de sentimente. Bucurie, pe care încerca însă să şi-o mascheze, mirare, neîncredere şi chiar teamă de a nu pierde ocazia cumpărării acestei bijuterii de maşină. Nataliţa, nevastă-sa, o tînără mignonă, cu talia de viespe şi ochii negri, se uita mai mult la tînărul înalt. Ea nu se pricepea deloc la maşini, în schimb ştia să preţuiască bărbaţii de genul celui ce oferea spre vînzare autoturismul. În timp ce „comisia" adusă de Jean examina maşina, Nataliţa începuse o discuţie cu atletul. „Trebuie să mai veniţi pe la noi să vedeţi cum merge fostul dv. autoturism. Aşa se obişnuieşte. Eu mă îngrijesc să procur bilete la spectacol. Soţul meu are o încredere oarbă în mine, nu vă faceţi probleme". Bărbatul se uita curios la micuţa brunetă şi nu spunea nimic. Asculta politicos, cu un calm imperturbabil peroraţia tinerei, care repeta ca un leit-motiv „pe bărbatul meu îl interesează maşinile, nu nevasta". Apoi relua asaltul pe o altă temă. „Eu am nevoie însă de tandreţe, sînt o fire sentimentală. Trebuie să veniţi astă seară la noi să sărbătorim evenimentul". „Cu regret, doamnă, dar nu pot. Plec imediat după ce încheiem tîrgul". „Ce păcat, scrieţi măcar numerele mele de telefon. Veniţi dacă vreţi direct la mine la magazin. Am şi cosmetice străine".

„De ce să vă spun că nu sînt multumit, domnule Gelu, sînt foarte satisfăcut de maşină". „Trebuie să admiteţi că şi preţul e rezonabil, nu-i aşa ?" Jean roşeşte. E puţin încurcat. „Aşa ceva nu se recunoaşte în afaceri, dar eu sînt întotdeauna sincer. Aşa este, e convenabil. Să semnăm acum chitanţa. O mică lămurire v-aş ruga să-mi daţi. Fotografia se vede că-i a dv., dar e fixată strîmb". „Ah, copiii mei sînt nişte năzdrăvani. Întorc totul pe dos în casă. Mi-au dezlipit fotografia şi am montat-o improvizat, în grabă. Doar de buletin ai nevoie toată ziua..." „Aha... bine !"

Tînărul a băgat banii într-o servietă şi a plecat spre gară. „Marţea viitoare vin să facem actele. Vă doresc s-o stăpîniţi sănătos".

Cine nu l-a felicitat pe Jean pentru achiziţia făcută, „comisia", colegii, inginerul şef, prietenele Nataliţei. „Aşa o maşină cu 80 000 lei e un veritabil chilipir, admiteau toţi".

Tînărul atlet nu a venit la întîlnire pentru acte nici prima marţi, nici a doua, nici a patra... O vizita însă pe Nataliţa la magazin şi apoi plecau la plimbare, Gelu fiind la volan, de fiecare dată cu altă maşină. Pe unde n-au fost în cele 30 de zile de cînd se cunoscuseră... mai bine ? Femeia era fericită cu adevărat. Într-o zi, lingusindu-se ca o pisicuţă, l-a rugat pe Gelu : „Eu nu mă pricep la treburi din astea, dar bărbatu-meu e îngrijorat. Fă-ţi te rog timp şi încheie actele. A devenit nervos şi mă bate toată ziua la cap. Te imploră fetiţa ta !" „Bine, îţi promit !"

Gelu n-a venit, nu s-a ţinut de promisiune, n-a mai venit nici la magazin, spre disperarea Nataliţei. A sosit în schimb adevăratul proprietar al Opelului azuriu, cu un ofiţer de miliţie. „Cred că e o eroare, omul mi-a prezentat toate actele, inclusiv buletinul. Ce-i drept, arăta mult mai tînăr ca dv. Înseamnă că suspiciunea mea cu poza de pe buletin a fost întemeiată". „Cred şi eu că vi le-a prezentat. Doar le-a furat odată cu maşina. Erau în torpedou. Îmi pare rău de dv. Ce să-i faci, ne-am întîlnit doi căscaţi, nu vă supăraţi pentru francheţea mea. Eu că am lăsat actele în maşină şi nici măcar n-am încuiat-o şi dv. că aţi crezut balivernele hoţului".

Lui Jean nu-i venea să-şi creadă ochilor. Cum adică, să fie despărţit de frumoasa lui azurie după care, aidoma unei femei frumoase, se întorceau privirile tuturor bărbaţilor ?

Nataliţa, care fierbea de furie, cunoştea ceva mai multe despre frumosul Gelu, dar cum să le spună celor în drept ? Şi... la urma-urmei, ce ştia ? Că n-are de fapt nici o meserie („sînt absolvent al Politehnicii, inginer, spunea atletul, dar nu-i rentabil pentru mine să practic această profesie, aşa cîştig de zece ori mai mult"). Ce însemna acel „aşa", n-a precizat însă „domnul" Gelu. Nici unde locuieşte de fapt nu cunosc, îşi zicea Nataliţa, căci mi-a dat vreo zece numere de telefon la care nu l-am găsit niciodată. Pica din senin, cînd te aşteptai mai puţin, la magazin şi eu uitam de orice, mă topeam după el. Proastă am mai fost, doamne, să-mi dau cu pumnii în cap, nu alta".

Bineînţeles că Jean nu se putea împăca cu ideea că a rămas şi fără bani şi fără maşină. Noroc că de aventurile nevestei-si nu ştia nimic. Nu ajunsese încă la concluzia că aşa păţesc unii cînd se ocupă mai mult de maşină decît de soţie.

S-a perpelit ca pe jar încă vreo lună cînd, într-o bună zi, a fost înştiinţat să se prezinte în ziua de... ora... la... pentru că fusese prins hoţul, hoţul-atlet care nu era altcineva decît nepotul proprietarului, căruia îi sterpelise maşina şi o vînduse în împrejurările arătate. „Prinde orbul, scoate-i ochii". Lui Gelu nu-i rămăsese din banii de maşină decît praful de pe tobă, iar alte bunuri n-avea.

Palmaresul „domnului" Gelu era într-adevăr impresionant „Inginerul" nu reuşise să termine nici şcoala generală. Avea la activ tot felul de isprăvi. Ce-i drept, de violenţă nu se folosea niciodată. Lucra „fin" cu mănuşi, înşela cu zîmbetul pe buze, seducea tot la fel (subtilizînd frumoaselor credule bijuteriile, aşa cum de altfel procedase şi cu mignona brunetă care tăcea însă milc), fura din apartamente lucrurile cele mai de preţ. „Sînt un băiat curat, finuţ. Eu nu deranjez încăperile, ca alţii, nu distrug, mă şterg pe picioare, nu murdăresc covoarele, ce nu „iau" pun la loc frumos, civilizat. Adevărul e că îmi pare rău că nu muncesc, dar dacă m-am învăţat aşa de mic, cum să mă mai schimb la 30 de ani ? Dar la urma-urmei, şi în „meseria" mea e nevoie să consumi materie cenuşie".

VICTOR BEDA ■

Marile ctitorii ale Epocii Ceaușescu

România de mîine

De la înalta tribună a Congresului XIII:

„Cincinalul viitor și liniile directoare ale dezvoltării pînă în anul 2000 conturează un minunat program de largă perspectivă pentru transformarea revoluționară a societății românești, pentru făurirea unei civilizații materiale și spirituale superioare în România socialistă. În fața poporului român, a tinerelor generații ale patriei se deschide țelul măreț al unei uriașe activități creatoare pentru transformarea naturii, a societății și omului, pentru realizarea celor mai înalte aspirații de prosperitate și bunăstare, de dezvoltare liberă și democratică, de afirmare demnă și suverană a națiunii noastre socialiste. De rezultatele acestei mărețe epoci revoluționare vor beneficia toți cetățenii de astăzi ai României socialiste, ca și urmașii lor, toți cei ce se vor naște, vor trăi și vor munci în societatea comunistă românească."

Marile înfăptuiri obținute de România socialistă pe drumul dezvoltării economico-sociale, progresele obținute în economie, în creșterea neîntreruptă, pe această bază, a bunăstării materiale și spirituale a oamenilor muncii, prestigiul înalt pe care îl are astăzi România în lume, perspectivele luminoase care se deschid țării noastre pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării spre comunism constituie realități legate indestructibil de gîndul și fapta uneia dintre cele mai mari personalități ale istoriei patriei noastre. De gîndul și fapta unui strălucit conducător, care a făurit un nou destin țării și poporului român, devenind pentru întreaga națiune simbolul inteligenței, realismului și clarviziunii, orizontului larg de gîndire și acțiune, simbolul muncii pline de abnegație consacrate patriei și partidului, realizării celor mai de seamă aspirații umane — pacea și dreptatea națională și socială —, secretarul general al partidului, președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Întreaga operă și activitate revoluționară ale secretarului general al partidului nostru se disting printr-o deosebită putere de previziune, printr-o preocupare neslăbită de a scruta viitorul mai apropiat și mai îndepărtat, descifrînd cu claritate legitățile și tendințele dezvoltării societății românești, fundamentînd științific perspectivele devenirii socialiste, multilaterale a patriei. Într-o epocă ce se caracterizează, mai mult decît oricare alta, printr-o continuă, activă și mereu reînnoită provocare a omenirii la opțiune — și aceasta pe toate planurile, individual și social, național și internațional —, România, prin opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, oferă exemplul tonic al unei națiuni ce-și fixează programatic obiectivele dezvoltării sale, făurindu-și conștient, prin munca întregului popor, propriul destin. *„Între* România de azi *și* România de mîine, ne spune *Constantin Bădilă, șeful serviciului Organizarea producției și a muncii din Întreprinderea de mașini electrice București, există multiple și complexe interdependențe, realist și științific fundamentate în documentele partidului nostru, în opera secretarului general al partidului. Strălucită analiză și sinteză a proceselor revoluționare pe care le străbat națiunea noastră, lumea contemporană, abordare constructivă a prezentului și prefigurare științifică a viitorului, Raportul prezentat la Congresul al XIII-lea de tovarășul Nicolae Ceaușescu oferă o imagine grăitoare asupra a ceea ce va fi România de mîine. Stabilirea ca obiectiv fundamental pentru cincinalul viitor a continuării ferme a politicii de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate echivalează cu adoptarea unor orientări și opțiuni de cea mai mare însemnătate pentru continuitatea procesului revoluționar în țara noastră, vizînd dezvoltarea puternică, pe mai departe, a forțelor de producție, ridicarea complexului economic național la un înalt nivel calitativ și de eficiență, perfecționarea relațiilor sociale și de producție pe o bază nouă. Pentru întreprinderea noastră, care este de fapt o uzină mecanico-energetică a economiei naționale, deosebit de importante sînt orientările stabilite la Congresul al XIII-lea privind modernizarea și ridicarea nivelului tehnic al capacităților de producție existente, precum și situarea a peste 95 la sută din produsele românești la parametri tehnici și calitativi compatibili cu cei existenți pe plan mondial. În ambele aceste direcții, I.M.E.B-ul are o experiență semnificativă. Astfel, aici s-au fabricat primul fier de călcat românesc, primul frigider, primul motor de tramvai electric, se mai făceau lustre, ferăstraie electrice, transformatoare etc. Practic pe aceleași capacități (fabrica nu pare spectaculoasă, n-a fost construită după vreo licență), reușim să producem acum mașini electrice (motoare, generatoare, convertizoare, grupuri electrogene ș.a.) pentru toate ramurile economiei naționale, de ceea ce facem noi depinzînd trepte ulterioare ale unor întregi lanțuri tehnologice din majoritatea întreprinderilor din țară. Producem 832 de repere din care peste 600 se exportă în 72 de țări, în urma unor omologări de specialitate acordate de institute internaționale desemnate în acest scop.*

V-am dat aceste exemple pentru a sugera continuitatea programatică a muncii noastre pe două din coordonatele generale ale dezvoltării întregii țări, avînd convingerea că România de mîine va fi așa cum fiecare din noi va munci la consolidarea ctitoriilor prezentului pe care se întemeiază, de fapt, munca și izbînzile noastre viitoare".

Conturînd cu deplină limpezime imaginea României socialiste de la sfîrșitul acestui deceniu, directivele Congresului al XIII-lea țintesc mai departe, aruncînd o lumină asupra perspectivelor dezvoltării economico-sociale a patriei pînă la sfîrșitul acestui mileniu. O asemenea privire cutezătoare este cu atît mai semnificativă cu cît puține țări din lume își propun astfel de planuri și programe îndrăznețe, mobilizatoare dar realiste. Direcțiile pe care se va realiza progresul țării noastre pînă în anul 2000 le constituie accentuarea și mai puternică a laturilor calitative ale activității în toate domeniile vieții economice și sociale, creșterea mai accelerată a productivității muncii și a eficienței economice generale în toate sectoarele de activitate, introducerea în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne. Ca urmare, va avea loc o creștere medie anuală de 7,6—8,3 la sută la venitul național, 6—6,5 la sută la producția-marfă industrială și 5,4—5,8 la sută la producția globală agricolă. Pe ansamblul perioadei de 15 ani, pînă în anul 2000, producția industrială urmează să crească de 2,1—2,4 ori, producția agricolă de 1,9—2 ori; dezvoltarea producției de bunuri materiale și servicii, ridicarea eficienței activității economice și reducerea, în continuare, a ponderii cheltuielilor materiale în produsul social vor asigura o creștere de 2,3—2,6 ori a venitului național, care, calculat pe locuitor, urmează să se ridice de la 28 900 lei în 1983 la 72 000—82 000 de lei la sfîrșitul deceniului viitor.

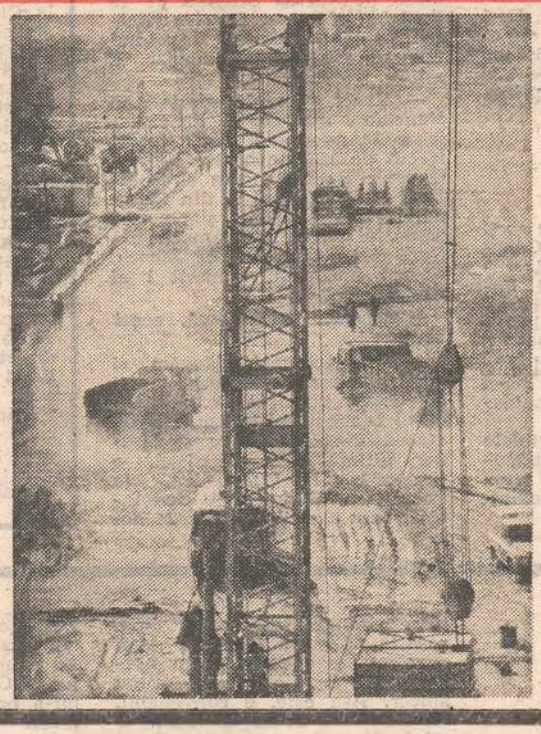

„Chezășia împlinirii acestor programe de dezvoltare o reprezintă activitatea pe care o desfășoară în fruntea partidului și statului nostru tovarășul Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al națiunii noastre, omul al cărui nume este dat de pe acum de istorie unei întregi epoci. Respectul deosebit și marea prețuire față de excepționala gîndire creatoare și activitatea laborioasă ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, adaugă ing. Valeriu Croitoru, șef de secție coordonator la Combinatul petrochimic Pitești, *își află o semnificativă expresie în acordul unanim al tuturor oamenilor muncii față de hotărîrile și orientările de propășire continuă a țării adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului. Pornind de la cunoașterea complexă a cerințelor dezvoltării, de la o evaluare profund realistă și prospectivă a acestora, în opera teoretică, precum și în activitatea sa practică, tovarășul Nicolae Ceaușescu integrează, într-o strălucită strategie, problemele construcției economice, ale dezvoltării puternice, unitare, echilibrate și armonioase a forțelor de producție — domeniu hotărîtor al progresului societății.*

Lucrez în producție chiar din anul 1965 și am putut constata nemijlocit suflul innoitor imprimat de tovarășul Nicolae Ceaușescu întregului curs al concepției și politicii economice a partidului și statului nostru, prin bogata sa activitate teoretică și practică, înlăturînd cu hotărîre dogmele și orientările preconcepute, pornind, înainte de toate, de la determinarea conținutului, trăsăturilor și cerințelor fiecărei etape a construcției socialiste, ale fiecărui stadiu de dezvoltare a țării — premisă hotărîtoare pentru strategia unei linii politice realiste și a programului de acțiune. Asemenea trăsături ale gîndirii și acțiunii secretarului general al partidului reprezintă pentru întregul nostru popor garanția continuării cu fermitate a procesului dezvoltării multilaterale a patriei noastre, spre culmile de progres și civilizație strălucit prefigurate în documentele Congresului al XIII-lea al partidului.

Ca toți cei care muncim pe platforma petrochimică din Pitești — ctitorie reprezentativă a Epocii Ceaușescu —, resimt onoarea și totodată înalta datorie patriotică ce ne revin în continua afirmare a acestei tinere ramuri industriale românești. După cum se știe, industria chimică se înscrie ca una dintre cele mai dinamice ramuri ale ultimelor două decenii, iar în cadrul ei, ponderea petrochimiei urmează să crească de la jumătate, cît reprezenta în 1975, la peste trei sferturi în 1990. Acest simplu indicator al petrochimiei de mîine sugerează eforturile pe care trebuie să le facem, date fiind cerințele unei prelucrări și valorificări superioare a hidrocarburilor, a gospodăririi cu maximum de eficiență a resurselor energetice ale țării".

Sintetizînd finalitatea programului de dezvoltare economico-socială a țării pînă în anul 2000, Rezoluția adoptată de Congresul al XIII-lea subliniază: „România se va înfățișa, la sfîrșitul acestui secol, ca o țară socialistă multilateral dezvoltată, atît din punctul de vedere al producției industriale și agricole, al învățămîntului, științei și culturii, cît și în ceea ce privește nivelul general de viață și civilizație al poporului, asigurîndu-se astfel condițiile materiale necesare pentru trecerea la înfăptuirea și la manifestarea tot mai largă în societatea noastră a principiilor comuniste de repartiție, de muncă și de viață în toate domeniile de activitate". Un element concret în care se unifică și care dă viață la nivel individual acestor prevederi generale este locuința; în ultimele patru decenii, 80 la sută din populația țării s-a mutat în locuințe noi, iar ritmul înalt de construire din perioada 1965—1985 situează România printre primele țări din lume în ce privește numărul de locuințe noi la 1 000 de locuitori. În viitorul cincinal se vor construi încă 750 000 de apartamente. *„Ca tînăr arhitect, mă pot considera un privilegiat,* ne spune Marcel Borțun, de la Institutul „Proiect" București. *Asta deoarece încă de la absolvire, în 1974, am avut posibilitatea să lucrez nemijlocit la realizarea unora din edificiile Bucureștiului modern de astăzi. Întrebîndu-mă despre România de mîine, cred că noi, arhitecții, sîntem printre cei care putem da răspunsuri foarte concrete și cu destulă anticipație, arhitectura fiind una din «ferestrele» prin care în permanență se vede viitorul, perspectiva unei colectivități. Lucrez în cadrul secției conduse de arh. Mihai Nicolescu și ne ocupăm, între altele, de arhitectura viitorului și deja conturatului bulevard* Victoria Socialismului. *Nu știu dacă poate fi o satisfacție mai mare decît aceasta, de a participa la una din cele mai grandioase și monumentale opere arhitectonice ale României de azi și de mîine — și dintotdeauna, de altfel —, operă ce este realizată și va dăinui ca fiind a ctitorului întregii țări, a arhitectului vizionar al României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ansamblul arhitectonic la care lucrăm va constitui o amenajare urbană de valoare europeană, înscriind Bucureștiul în rîndul capitalelor celebre sub aspectul arhitectonicii și urbanisticii moderne. Este subînțeleasă mîndria participării la realizarea acestui proiect, după cum întreg colectivul nostru a cărui medie de vîrstă este sub 35 de ani își exprimă față de secretarul general al partidului recunoștința pentru încrederea acordată în conceperea și detalierea acestui obiectiv-simbol al spiritualității și civilizației noastre socialiste, al însăși* României de mîine".

Am lăsat la sfîrșit opinia acestui tînăr care „șlefuiește" nemijlocit la chipul de mîine al țării tocmai pentru a sugera finalitatea umană a tuturor proiectelor devenirii noastre, esența de bunăstare și civilizație pe care o conțin programele noastre de astăzi despre cum va fi *România de mîine* și, nu în ultimul rînd, pentru a întări ideea că în miezul acestui ev aprins se află tinerii, purtătorii dinspre azi spre mîine ai unei nestinse făclii de entuziasm și elan revoluționar, aprinse la scînteierile de conștiință și înalt patriotism ale Congresului al IX-lea al partidului.

OVIDIU ȘERBAN ■

Flacăra, Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — sectorul export-import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Prețul revistei: 3 lei

41 505